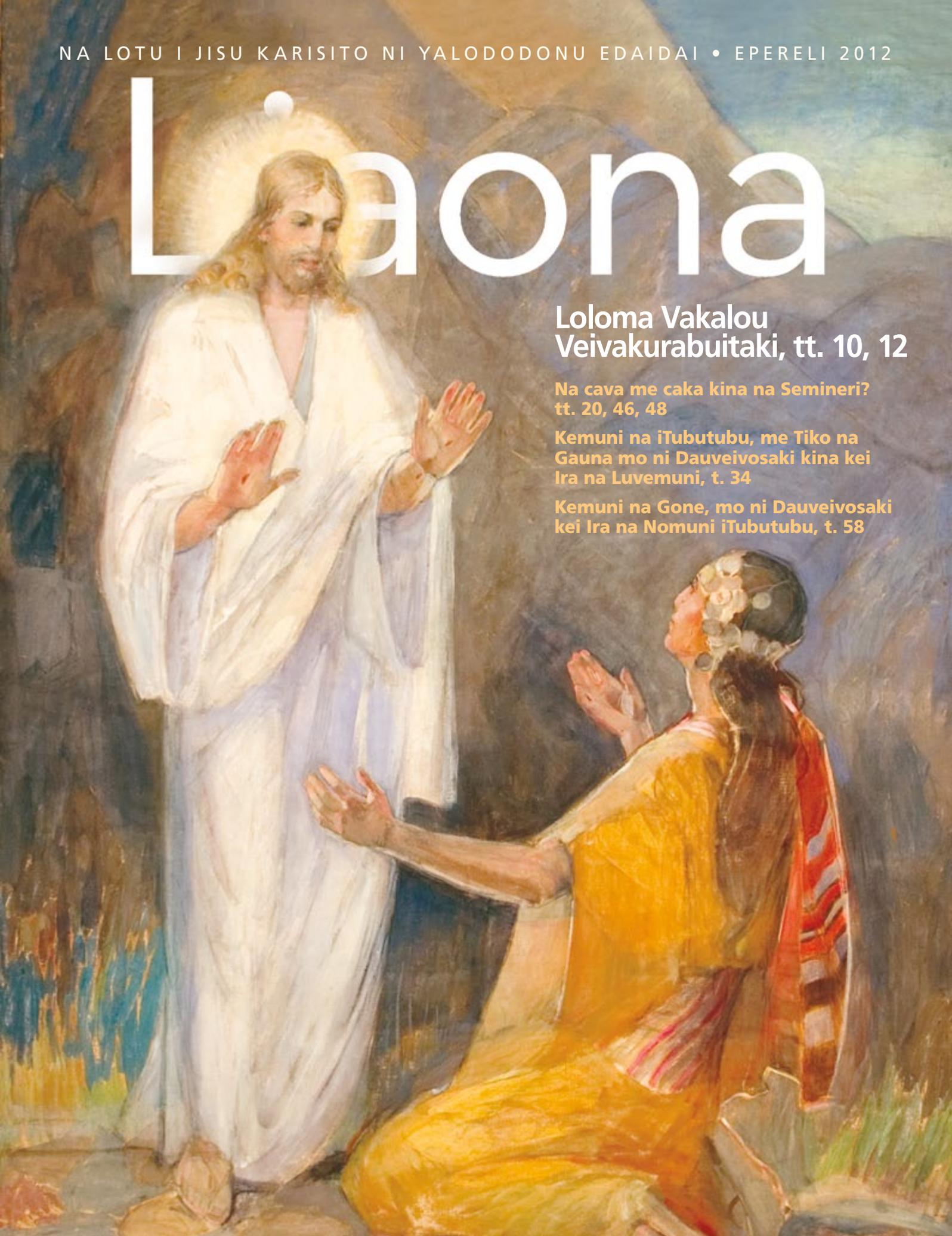

Loloma

**Loloma Vakalou
Veivakurabuitaki, tt. 10, 12**

**Na cava me caka kina na Semineri?
tt. 20, 46, 48**

**Kemuni na iTubutubu, me Tiko na
Gauna mo ni Dauveivosaki kina kei
Ira na Luvemuni, t. 34**

**Kemuni na Gone, mo ni Dauveivosaki
kei Ira na Nomuni iTubutubu, t. 58**

LOIOWATAKA NA MINNEAPOLIS (MINNESOTA, USA) INSTITUTE OF ARTS, NA PUTNAM DANA WCMILLAN FUND, ME KAKUA NI LAVETAKI

Na Veicakitaki nei Pita na Yalododonu, mai vei Gerrit van Honthorst

*“Ia sa dua na vada sa raici [Pita] ni sa tiko voleka ki na buka,
... ka kaya, Ko koya talega oqo ka tiko kaya [kei Jisu].*

“A sa cakitaki koya ko koya, ka kaya, Yalewa, au sa sega ni kilai koya.

“A sa dede vakalailai ga sa dua tani tale sa raica, ka kaya, Ko iko talega e dua vei ira.

A sa kaya ko Pita, Ko iko, e segai koi au.

“Sa oti tale . . . sa mai vakadinadina matua sara e dua, ka kaya,

Sa dina ga sa tiko kaya ko koya oqo. . . .

“A sa kaya ko Pita, Ko iko, au sa sega ni kila na ka ko sa kaya. Ia . . . sa tagi sara na toa. . . .

“A sa lako ki tautuba ko Pita, ka tagi vakalevu sara” (Luke 22:56–60, 62).

ITUKUTUKU

- 4** iTukutuku ni Mataveiliutaki Taumada: “Sa Tucaketale ko Koya”—na iVakadinadina ni dua na Parofita
Mai vei Peresitedi Thomas S. Monson
- 7** iVaqa ni Veisiko: Loloma, Veitaqomaki, ka Veivaqacotaki

NA ITUKUTUKU E LOMA

- 12** Na Veisorovaki kei na iLakolako ni Bula Oqo
Mai vei Elder David A. Bednar
Na sala e vaqacotaki keda kina na Veisorovaki meda caka vinaka ka tamata vinaka ka veiqaravi vakalevu cake mai na noda gagadre kei na gugumata taumada.

20 Na Veivakalougatataki ni Semineri

Mai vei Brittany Beattie

26 Na Veikacivi Vua e Dua na Curuvou

Mai vei Helena Hannomen

30 Sa Cakacaka Tiko na Matabose ni Tabanalevu

Mai vei LaRene Gaunt

O cei e lewena tiko na matabose ni tabanalevu, kei na cava me ra rawata?

TABACAKAKA

8 iVolalilai ni Koniferedi ni Epereli: Votai Vakaiyauyau mai na Koniferedi Raraba

Mai vei Michael Barber kei David Marsh

10 Eda Tukuni Karisito: Loloma Vakalou Veivakurabuitaki

Mai vei Kristen Nicole Cardon

34 Noda iTikotiko, Noda Matavuvale: Noda Gauna ni Vosa kei na Vakarorogo

Mai vei Rosemary M. Wixom

38 Domodra na Yalododonu Edaidai

74 iTukutuku mai na Lotu

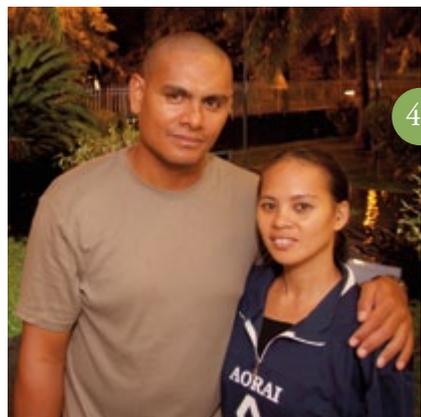
79 Vakasama ni Lotu Vakamatavuvale

80 Me Yacova ni da Qai Sota Tale: Na Vakanuinui ena Veisorovaki

Mai vei Bishop Richard C. Edgley

E WAQANA

E liu: *Kakua ni Tarai Au*, mai vei Minerva Teichert, lolomataka na Brigham Young University Museum of Art. E Dakuna: *Droini mai iVakamacala mai na Raica mada na Ligaqu*, mai vei Jeff Ward.

42 Era Kilai Bleck na Tamata Kecega

Mai vei Adam C. Olson

E veivakatovolei ka veivakalougatataki vei Bleck na nona taleitaka na qito basitekepolo.

Saga mo raica na Liaona ka vunitaki tiko ena loma ni mekesini oqo. iVakasala: Digitaka ga na tabana dodonu.

46 Taro kei na Kena iSau
Na cava na vuna meu gole kina ki na semineri ni sa rawa ga meu vulica ga vakai au na ivolanikalou?

48 Na cava me caka kina na Semineri?
Era tukuna e vitu na parofita na veivakalougatataki ni semineri.

50 Vakayacori na Semineri ena Veikauloa kei Ecuador
Mai vei Joshua J. Perkey
Era sa vakasinaiti na itabagone ena ivakadinadina, kila-ka, kei na vakabauta ena vakayaco-ka ni semineri ena dua na tabana vou ni curuwou.

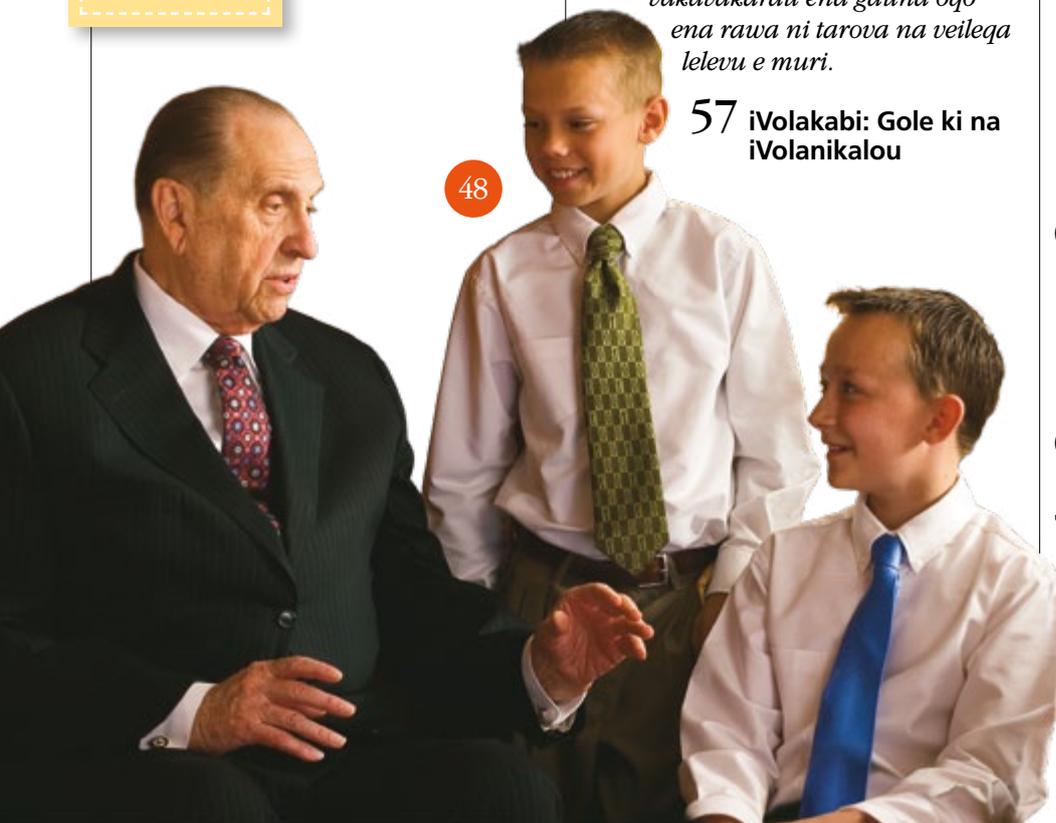
52 Na Cava e Tarava ni Oti na Semineri?
Mai vei David A. Edwards
Oqo na ivola ni veisureti ki na inisititute.

53 Vosa ena Vosa:
2 Timoci 3:16-17

54 Kakua ni Voca
Mai vei Adam C. Olson
Na qaqarauni lalai kei na vakavakarau ena gauna oqo ena rawa ni tarova na veileqa lelevu e muri.

57 iVolakabi: Gole ki na iVolanikalou

48

58 Gauna ni Veivosaki
Mai vei Hilary Watkins Lemon

61 Sa Sereka o Koya na iVau ni Mate
Mai vei Elder Patrick Kearon
A mai mate na iVakabula ka tucaketale me rawa ni da bula tale vata kei na Tamada Vakalomalagi kei na noda matavuvale.

62 Kauta mai ki Vale na Lalai: Sa Vakavulici Au o Jisu Karisito Meu Digitaka na Dodonu

64 iVakatagi: Au sa Saga Tiko Meu Vakataki Jisu
Mai vei Janice Kapp Perry

66 Era Yaca Vata ka Vakabauta Vata na Marama Veitacini
Mai vei Heather Wrigley
Era wasea na marama veitacini mai Romania na sala era a vaqaqacotaka kina na nodra vakabauta.

68 iVakadinadina Digitaki: Na Cava au Rawa ni Cakava meu Vakamuria kina na iTuvatuva nei Tamada Vakalomalagi Baleti Au?
Mai vei Elder Richard G. Scott

69 Noqu iVakatagedegede Vakosipeli

70 Me Baleti Ira na Gonelalai

81 iYaloyalo Vakaivolanikalou ni iVola i Momani

Mekesini Vakaviti ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai

Na Mataveiliutaki Taumada: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Na Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Edita: Paul B. Pieper

Daunivakasala: Keith R. Edwards, Christoffel Golden Jr., Per G. Malm

Manidia Dairekita: David L. Frischknecht

Dairekita ni Vakaraautaki iVola: Vincent A. Vaughn

Dairekita ni iYaloyalo: Allan R. Loyborg

Manidia Edita: R. Val Johnson

iVukevuke ni Manidia Edita: Jenifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Edita Veivuke: Susan Barrett, Ryan Carr

Vakailesilesi Vakaedita: Brittany Beattie, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, LaRene Porter Gaunt, Carrie Kasten, Jennifer Maddy, Lia McClanahan, Melissa Merrill, Michael R. Morris, Sally J. Odekirik, Joshua J. Perkey, Chad E. Phares, Jan Pinborough, Paul VanDenBerghe, Marissa A. Widdison, Melissa Zenteno

Manidia Dairekita ni Droini: J. Scott Knudsen

Dairekita ni Droini: Scott Van Kampen

Manidia ni Vakaraautaki ni Tabaivola: Jane Ann Peters

Daunivutavutu Veiliutaki: C. Kimball Bott, Colleen

Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy

Vakailesilesi ni Vakaraautaki ni Tabaivola: Collette

Nebeker Aune, Connie Bowthorpe Bridge, Howard G.

Brown, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Kathleen Howard,

Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Tabaki taumada: Jeff L. Martin

Dairekita ni Tabaivola: Craig K. Sedgwick

Dairekita ni Veivotayaki: Evan Larsen

Me vakau na isau ni mekesini, kei na kena vakatataro e so ki na Liaona, Fiji Regional Office, PO Box 90, Suva, 2-20 Lakeba Street, Samabula, Suva, Fiji. E kena isau e \$2.75 dua na yabaki, se \$0.70 na isau ni ilavelave yadudua, me vakavo ga na kena ka tabaki me ivakananumi. Me qai kerei na kena ivakamacala tale e so mai na Valenivolavola Liu ni Lotu, e na talevoni 3388900 e Suva.

Me baleta na sausaumi kei na kena isau ena taudaku kei Amerika kei Kanada, veitaratara ki na nomuni sitoa ni Lotu se iluilu ni tabanalevu se tabana.

Me qai vakau na ivola kei na vakatataro ena parokaramu ni komipiuta ena liahona.lds.org; ena i-meli ki na liahona@ldschurch.org; se ena meli ki na Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Na Liaona (vakadewataka na iVola i Momani ni "kabasi" se "idusidusi") sa vakadewataka oti ena vosa vaka- Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Jaina, Jaina (vakararawataka), Croatia, Czech, Denmark, Necaladi, Valagi, Estonia, Viti, Finiladi, Varanise, Jamani, Kiriki, Idia, Hungary, Aisiladi, Idonisia, Itali, Japani, Kiribat, Korea, Latvia, Lithuania, Malaqasi, Masela, Mongolia, Nowei, Poland, Potukali, Romania, Rusia, Samoa, Slovenia, Sijepi, Suwiteni, Tagalog, Taiti, Tai, Toga, Ukraine, Urudu, kei na Vietnam. (E duiidui na gauna me taba kina ena veivosu yadudua.)

© 2012 mai na Intellectual Reserve, Inc. Dodonu kece e taqomaki. Tabaki e Amerika

Sa rawa me lavetaki na veitukutuku kei na iyaloalo era tiko ena Liaona me baleta na inaki eso, cakacaka ni lotu sega ni saumi se vakayagataki ga e vale. Ena sega ni rawa me lavetaki na veiyaloalo eso kevaka era sega ni vakadonui mai vei kena itaukei. Na vakatataro baleta na Dodonu ni Lavetaki me na vakau yani ki na Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA; i-meli: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:
April 2012 Vol. 15 No. 1 LIAHONA (USPS 311-480)
Fijian (ISSN 1096-5122) is published four times year (April, May, October, and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Eso tale na ka ena Komipiuta Liahona.lds.org

BALETI IRA NA QASE

E vica toka na itukutuku e tiko ena ilavelave oqo e vakavulica ka vakadinadinataka na iVakabula. Ni vulica e vuqa tale na veika baleti Koya ena JesusChrist.lds.org.

ME BALETI IRA NA ITABAGONE

E vica toka na itukutuku era tiko ena ilavelave oqo e tukuna tiko na veivakalougatataki ni semineri (raica na tabana 20–25 kei na 46–53). Ni gadrevi mo ni vulica vakalevu, sikova na seminary.lds.org.

ME BALETI IRA NA GONE

Mo rogoca na sere "I'm Trying to Be like Jesus" (raica na tabana 64–65), sikova na liahona.lds.org.

IULUTAGA ENA ILAVELAVE OQO

Na naba e tukuna tiko na imatai ni tabana ni vosa o ya.

- Cakacaka ni Kaulotu, 42**
- Inisitute, 52**
- iNuinui, 80**
- iVakatedegede, 69**
- iVakatagi, 26, 64**
- iVola i Momani, 38**
- Jisu Karisito, 4, 10, 12, 61, 64, 70**
- Koniferedi raraba, 8**
- Loloma Vakalou, 10, 12**
- Masu, 41**
- Matabose, 30**
- Matavuvale, 34, 42, 58, 66**
- Semineri, 20, 46, 48, 50**
- Talairawarawa, 54**
- Tucaketale, 4, 61, 62, 70**
- Vakavakarau, 54**
- Veikacivi ena Lotu, 26, 30**
- Veisorovaki, 4, 12, 61, 62, 80**
- Veitaratara, 34, 58**
- Veivakauqeti, 39, 40**
- Vuli ivolanikalou, 53, 57, 68**

ENA NOMU VOSA

Era sa vakarautaki tu na Liaona kei na ivola tale eso ni Lotu ena vuqa na vosa ena languages.lds.org.

Mai vei Peresitedi
Thomas S. Monson

Sa Tucaketale ko Koya

NA IVAKADINADINA NI DUA NA PAROFITA

A vakaraitaka o Peresitedi Thomas S. Monson, ni “Oqo na kaci ni veivakayavalati kivei keda na Lotu Vakarisito” ni sa tucaketale mai na mate o Jisu na kai Nasareci. “Na dina ni Tucaketale e vakarautaka vei keda kece sara na vakacegu ka sega ni vakasamataki rawa” (raica na Filipai 4: 7).¹

Ena itukutuku e tarava, e vakaraitaka kina o Peresitedi Monson na nona ivakadinadina kei na nona vakavinavinakataka na Tucaketale ni iVakabula ka vakaraitaka ni vuku ga ni sa mai qaqa na Luvena ki na mate, o ira kece na luvena na Tamana era gole mai ki na vuravura oqo era na bula tale.

Na bula ni Oti na Bula Oqo

“Au vakabauta ni sega ni dua vei keda e rawa ni kila taucoko sara na veika a vakayacora na Karisito ena vukuda mai Kecisemani, ia au vakavinavinaka tu ga ena veisiga kece sara ni noqu bula me baleta na Nona solibula ni veisorovaki ena vukuda.

“A rawa Vua me vakasuka ena iotioti ni gauna. Ia a sega. A sotava kina na veika kecega me vakabula na veika kecega. Ni vakayacora vakakina, a solia kina vei keda na bula ni sa oti na bula oqo. Sa vueti keda mai na Lutu i Atama.

“Au vakavinavinaka Vua, mai na boto ni yaloqu. E vakavulica vei keda na ivakarau ni bula. E vakavulica vei keda na ivakarau ni mate. A rawata na noda vakabulai.”²

Vakawabokotaki na Butobuto ni Mate

“Ena so na gauna, me vaka na icolocola bibi ni mosi kei na tauvimate, sa lako mai o mate me agilosi ni

veivakacegui. Ia ena vuqa na yasana, eda nanuma ni sai koya na meca ni marau vakatamata.

“Na butobuto ni mate e rawa ni vakarusai mai na rarama ka vakaraitaka na dina. ‘Oi au na vu ni tucake-tale, kei na vu-ni-bula,’ e kaya na iVakavuvuli. ‘Ko koya sa vakabauti au, kevaka sa mate, ena bula ga: Ia o koya yadua sa bula ka vakabauti au, ena sega sara ni mate.’

“Na veivakayaloqaqataki oqo—io, na veivakadeitaki vakayalo—na bula ka sa sivia yani na ibulubulu e rawa ni solia na vakacegu ka a yalataka na iVakabula e na Nona vakayaloqaqataki ira na Nona tisaipeli: ‘Au sa solia vei kemudou na vakacegu, au sa solia vei kemudou na noqu vakacegu e sega ni solia o vuravura, au sa solia vei kemudou. Me kakua ni taqaya na lomamudou, ka me kakua talega ni rere.’”³

Sa Sega Eke Ko Koya

“Sa bula tale na noda iVakabula. Na ka e lagilagi, veivakacegui ka veivakadeitaki duadua ena veika kece sa yaco ena itukutuku ni kawatamata—sa vakadrukai o mate. Sa taqusi tani na mosi kei na yaluma e Kecisemani kei Kalivari. Sa vakadeitaki na vakabulai ni kawatamata. Sa vakasukai na Lutu nei Atama.

“Na ibulubulu lala ena imatai ni mataka ni Siganimata ko ya sa isau ni taro nei Joje, ‘Kevaka sa ciba na tamata, ena bula tale ko koya?’ Vei kemuni kece o ni rogoca tiko na domoqu, au sa kaya, Kevaka sa ciba na tamata, ena bula tale ko koya. Eda kila, baleta ni tu vei keda na rarama ni dina vakalesuimai. . . .

“Kemuni na taciqu kei na ganequ lomani, ena noda gauna ni rarawa titobu, e rawa ni da rawata na vakacegu cecere mai na vosa ni agilosi ena imatai ni mataka ni Siganimata o ya: ‘Sa sega eke ko Koya: sa tucake tale.’”⁴

Eda na Bula Kece Tale

“Eda dredre, eda tagi, eda cakacaka, eda qito, eda loloma, eda bula. Oti eda qai mate. . . .

“Ia eda na mate tu ga kevaka a sega e dua na Tamata kei na Nona cakacaka, io ko Jisu mai Nasareci. . . .

“Mai na vu ni yaloqu kei na gagadre ni lomaqu, au laveta kina na domoqu ena vakadinadina me vaka e dua na vakadinadina bula digitaki, ka kaya ni bula dina tiko na Kalou. E Luvena ko Jisu, na Le Duabau Ga nei Tamana ena lewe. O Koya na noda Dauveisereki; O Koya na noda Dautataro vei Tamana. Sai Koya a mate ena kauveilatai me sorovaka na noda ivalavala ca. Sa yaco ko Koya me kena imatai ni Tucaketale. Ena nona Mate, eda na bula kece.”⁵

Na Noqu iVakadinadina

“Au vakaraitaka na noqu ivakadinadina ni sa vakadrukai oti na mate, sa rawati na qaqa mai na ibulubulu. Me kila na tamata taucoko sara na dina ni vosa ka sa mai vakatabuya o Koya ka a rawata. Ni nanuma matua. Ni karon. Ni rokova. *Sa Tucake Ko Koya.*”⁶ ■

IDUSIDUSI

1. “Sa Tucake Ko Koya,” *Liaona*, Epe. 2003, 7.
2. “Ni Da Veitalatala,” *Liaona*, Me 2011, 114.
3. “Oqo Sara Ga na Gauna,” *Liaona*, Janu. 2002, 68; raica talega na Joni 11:25–26; 14:27.
4. “Sa Tucake Ko Koya,” *Liaona*, Me 2010, 89, 90; raica talega na Jope 14:14; Maciu 28:6.
5. “Au sa Kila ni Bula Tu na Noqu iVakabula!” *Liaona*, Me 2007, 24, 25.
6. *Liaona*, Epe. 2003, 7.

VEIVAKAVULICI MAI NA ITUKUTUKU OQO

Ni oti na veiwasei ena veimalanivosa mai na itukutuku nei Peresitedi Monson, meda raica sara na nona vakadinadinataka na ibalebale dina ni Siganimata. Sa rawa mo tarogi ira na lewe ni matavuvale na taro eso oqo: “Na cava na kena ibalebale vei iko ni sa mai vakadinadinataka e dua na parofita bula nikua na veika dina oqo? O na bulataka rawa vakacava ena nomu bula?” Sa rawa talega mo vakuria na nomu ivakadinadina.

ITABAGONE

Au na Raici Koya Tale

Mai vei Morgan Webecke

A taleitaki keitou yadudua sara na luvena o tamaqu. E lomani keda ka na dauvosoti keda vakarawarawa sara. A vakayacora na nona vinaka duadua me keitou marau vakayadudua sara, ka sa vakaraitaka tiko vakamatatata ni gadreva me yaco vei keitou yadudua na veika vinaka. Au lomani koya vakalevu sara.

Niu a se kalasi ono tiko, a laucoqa mate e gaunisala o tamaqu. Sa dua na ka na neitou rarawa vakamatavuvale. Sa mai yaco e dua na cicila levu ena neitou matavuvale. Au a dau vakararavi tu ga vei tamaqu, ni o koya ga au dau gole kina niu leqa. Au a sega ni vakasaqara na veivuke, au sa vakalaiva meu cudru ka rarawa tu ga. E kena itinitini ga niu sa vakadeitaka ni a bale vua na Kalou. Au sa sega ni wili ivolanikalou se masu. Au a gole ki lotu ni a vinakata ga o Na. Au sa saga meu yawa sara mai vei Tamaqu Vakalomalagi.

Ia au a qai gole ki na keba ni Goneyalewa ena imatai ni gauna. Au a taleitaka sara na itokani vou, ia au a se sega tikoga ni wilika na noqu ivolanikalou. Ena iotioti ni bogi, a vakayacori e dua na neimami soqoni ni ivakadinadina. Au a vakila kina e dua na ka au a sega tu ni vakila ena dua na gauna balavu: na Yalotabu. Au qoroi ira na goneyalewa era tucake yani mera cavuta na nodra ivakadinadina, ia au a dabe toka ga baleta niu nanuma ni sega tu na noqu. Vakasauri ga au vakila ni sa dodonu meu tucake. Au a dolava na gusuqu, ka vakasamataka na veika meu cavuta. Au a mani kaya niu marautaka na keba ni Goneyalewa. Au qai vakila niu sa cavuta yani niu kila ni a mate o Jisu Karisito ena vukuqu ka sa lomani au na Tamaqu Vakalomalagi ka sa dina na Lotu.

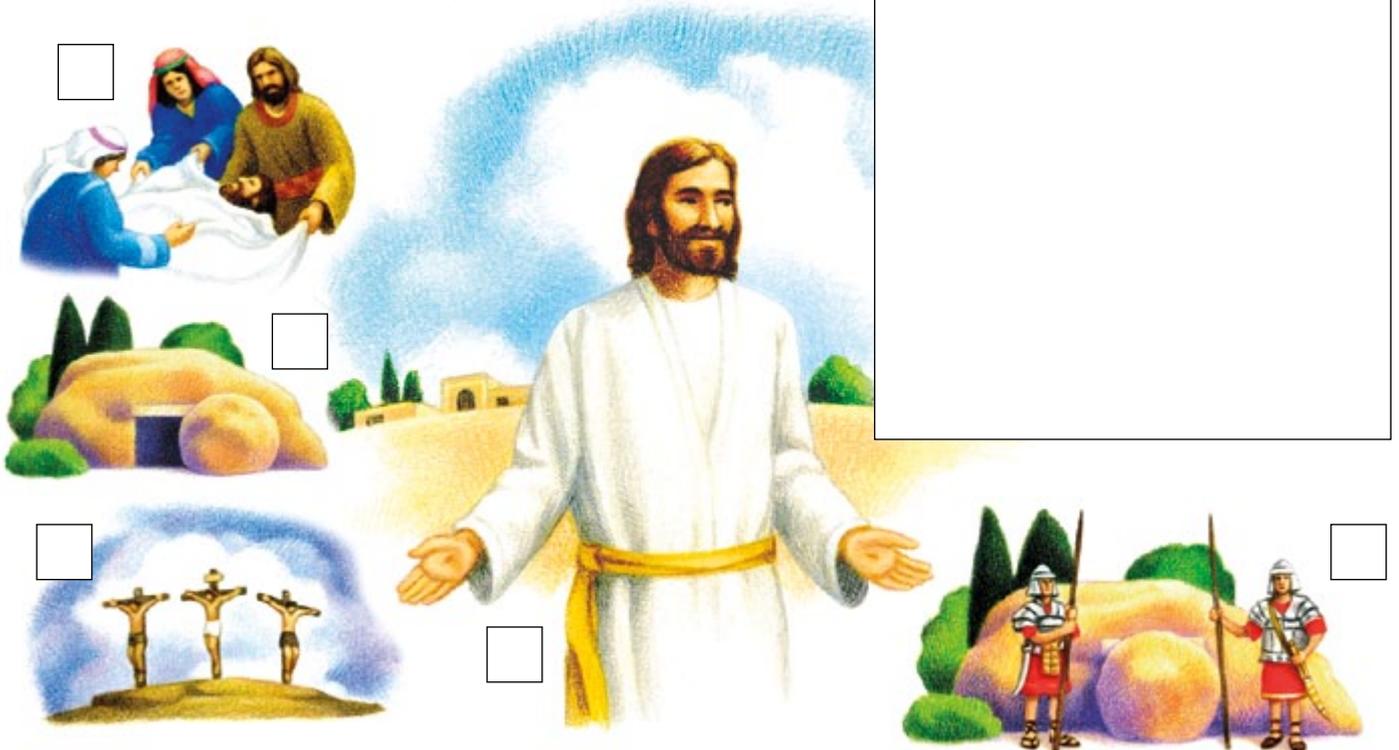
Au sa vakasinati ena vakacegu e totoka vakaoti. Au vakavinavinaka ki na ka au a sotava ogo kau kaya kina niu kila au na raici tamaqu tale baleta na Veisorovaki kei na Tucaketale ni iVakabula.

GONE

E Bula Tiko o Koya!

E vakavulica o Peresitedi Monson ni baleta ga ni a mate o Jisu Karisito ka sa tucaketale, eda na bula kece tale. Raica mada na iyaloalo era toka e ra. Vola e dua na naba ena kato yadua me vakaraitaka na veitarataravi donu ni veika a yaco ogo.

Baleta ga ni bula tiko o Jisu Karisito, sa rawa mera bula vata tawamudu na matavuvale. Droinitaka e dua na kemudou iyaloalo vakamatavuvale ena kato e ra.

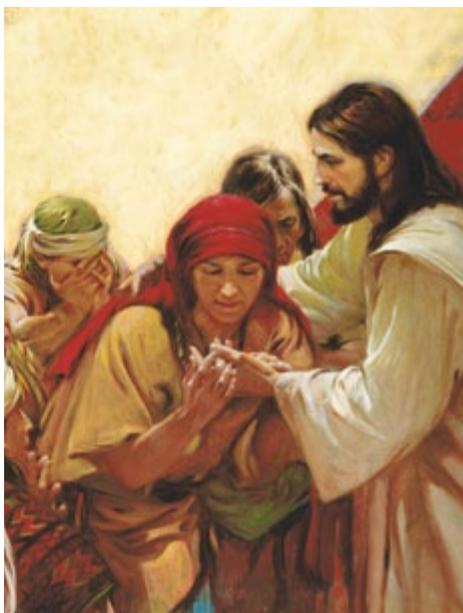
Wilika ka masulaka na itukutuku oqo, ke gadrevi, mo veivosakitaka kei ira na marama o sikova. Vakayagataka na taro me vukei iko mo vaqaqacotaki ira na marama oqo me yaco na iSoqosoqo ni Veivukei me dua na tiki bulabula ni nomu bula vakai iko.

Loloma, Veitaqomaki, kei na Veivaqaqacotaki

Me vakataka na iVakabula, na siko vuvale ena veiqaravi ki na tamata yadudua (raica na 3 Nifai 11:15). Eda na qai kila ni sa mana na noda cakacaka vakalotu ni dausiko vuvale ni ra kaya mai na marama: (1) a vukea na noqu tubu vakayalo na noqu dausiko vuvale; (2) niu sa kila ni noqu dausiko vuvale e kauwaitaki au vakalevu sara kei na noqu mata-vuvale; vakakina (3) kevaka e tu na noqu leqa, au kila ni na vakayacora e dua na ka o noqu dausiko vuvale ka sega tale ni wawa me sureti mai.¹

Eda na lomana, taqomaka, ka vaqaqacotaka rawa vakacava e dua na marama tacida oi keda na dausiko vuvale? Oqo e ciwa na vakatutu e ra tiko ena wase 7 ni *Luvequ Yalewa ena Noqu Matanitu: Na iTukutuku kei na Cakacaka ni iSoqosoqo ni Veivukei* mera vukei kina na dausiko vuvale mera veiqaravi yani vei ira na marama tacidra:

- Masulaki koya kei na nona matavuvale ena veisiga.
- Vakasaqara na veivakauqeti vakayalo mo kilai koya kei na nona matavuvale.
- Sikovi koya vakawasoma mo kila na veika e yaco tiko vua ka mo laki vakaceguya ka vaqaqacotaki koya.
- Mo drau veitaratara tikoga ena nomu sikovi koya, talevoni, ivola, i-meli, tex, kei na itovo vinaka eso ni loloma.
- Kidavaki koya ena soqoni ni Lotu.
- Vukei koya ena leqa tubukoso, tauvimate, se veivuke e gadreva vakatotolo.
- Vakavulici koya ena kosipeli mai na ivolanikalou kei na iVaqa ni Veisiko.
- Vakauqeti koya vakayalo ena nomu ivakaraitaki vinaka.

- Soli ripote vua e dua na iliuliu ni iSoqosoqo ni Veivukei me baleta na nodra veiqaravi kei na ituvaki vakayalo kei na nona bula raraba na marama o ya.

Mai na iVolanikalou

Luke 10:38–39; 3 Nifai 11:23–26; 27:21

IDUSIDUSI

1. Raica na Julie B. Beck, “What I Hope My Granddaughters (and Grandsons) Will Understand about Relief Society,” *Liaona*, Nove. 2011, 113.
2. *Luvequ Yalewa ena Noqu Matanitu: Na iTukutuku kei na Cakacaka ni iSoqosoqo ni Veivukei* (2011), 112.
3. *Luvequ Yalewa ena Noqu Matanitu*, 119–20.
4. Brigham Young, “Remarks,” *Deseret News*, 15 ni Okot., 1856, 252.
5. Raica na *Luvequ Yalewa ena Noqu Matanitu*, 36–37.

Na Cava Meu Cakava?

1. Meu kila vakacava na veika era gadreva na taciqumarama?
2. Era na kila vakacava na taciqumarama niu kauwaitaki ira tiko vakalevu?

Vakabauta,
Matavuvale,
Veivukei

Mai na Keda iTukutuku Makawa

“Sa yaco na siko vuvale me dua na iwalewale me ra cakacakataka kina na marama Yalododonu Edaidai e vuravura raraba na loloma, na veivakamareqeti, kei na veiqaravi—me ra ‘vakayagataka kina na yalo ni loloma sa teivaka koto na Kalou e lomaseremuni,’ me vaka e vakavuvulitaka o Josefa Simici.”²

A vakavinavinaka e dua na marama ka se qai mate wale na watina ena vukudra na dausiko vuvale: “E rau a rogoci au. E rau vakacegui au. E rau tagi vata kei au. Ka rau mokoti au. . . [Ka rau] vukei au mai na yaluma titobu kei na rarawa ena vica na vula tau-mada ni galili.”³

Na veivukei ki na veiqaravi ni bula oqo sa oka talega me dua na ituvaki ni veiqaravi vakalotu. Ena koniferedi raraba ni Okotova 1856, a vakaraitaka kina o Peresitedi Brigham Young ni ra sa laki tao tu na painia ni qiqi dreti ena vavaku ni uca cevata rauta ni 270–370 na maile (435–595 kilomita) na kena yawa. A kacivi ira kina na Yalododonu Edaidai e Salt Lake City mera laki vueti ira mai ka “mera vakayacora vakadodonu sara na veika o ya eda vakatoka me ka vakayago.”⁴

E vola o Lucy Meserve Smith ni ra a luvata sara ga e kea e valenilotu na marama na nodra likueloma katakata kei na sitokini ka vakavodoka ki na qiqi me kau yani vei ira na painia era sa batabata sivia sara tiko. Era sa qai vakasokomuni iyaya ni moce kei na isulu me baleti ira era na lako mai ka lailai ga na nodra isulu. Ni gauna era yacoyaco mai kina na kabani ni qiqidreti, sa vakasinaiti tu e dua na vale e taoni ena “iyaya me baleti ira.”⁵

iVolalailai ni Koniferedi ni Epereli

“Koi au na Turaga, raica na ka ga au sa tukuna au sa tukuna, . . . ena vakayacori vakaidina na vosa kau sa tukuna se ra tukuna na noqu tamata” (V&V 1:38).

Votai Vakaiyauyau mai na Koniferedi Raraba

Mai vei Michael Barber kei David Marsh
Tabacakakaka ni Lewenivuli

Edina ga ni da cavuta na “emeni” ni dau cava na iotioti ni soqoni ena koniferedi raraba, e sega ni gadrevi me sa cava e kea na kana magiti vakayalo. Sa rawa me tomani tikoga ena noda vulica ka bula-taka tiko na ivakavuvuli mai na koniferedi o ya. Ena veiyabaki sa oti, era sa vakayaloqaqataki keda tiko mai na parofita meda cakava sara ga na ka oqo. Me vakatoka, ena yabaki 1946, ni a veivakamasuti o Peresitidi Harold B. Lee (1899–1973) vei ira na lewenilotu mera vakatara na vosa ni koniferedi me “sa nodra idusidusi ni nodra ilakolako kei na ivosavosa ena loma ni ono na vula e tarava.” A vakamacalataka o koya. Sai koya oqo na veika bibi vua na Turaga e raica ni sa ka dodonu me vakatakilai yani vei ira na tamata ena siga nikua.”¹

Ena 1988, a voqataka kina na ivakasala oqori o Peresitidi Ezra Taft Benson (1899–1994) ena nona vakavulica, “Ena loma ni ono na vula e tarava, na ilavelave ni koniferedi ena *Ensign* me sa toka tikiva na nomuni ivolanikalou taucoko ka me na wiliki tiko ena veigauna.”²

Ena nona tinia na koniferedi raraba ni Okotova 2008, a vakadeitaka tale kina o Peresitidi Thomas S. Monson na bibi ni kena vulici na vosa ni koniferedi. A kaya: “Meda na dau nanuma tu vakabalavu na veika eda sa mai rogoca ena koniferedi raraba oqo. Na itukutuku sa mai soli ena laki tabaki sara ki na ilavelave ni vula mai oqo ni mekesini na *Ensign* kei na *Liaona*. Au sa vakamasuti kemuni mo ni vulica ka tugana na kena ivakavuvuli.”³

Ena gauna ko vulica ka tugana kina na itukutuku ni koniferedi, na cava e rawa mo cakava me vakaibalebale cake vakalevu kina ena nomu bula? Oqo eso na vakatutu me vukei iko mo vakavakarau, ciqoma, ka cakacaka ena vosa veivakauqeti vakayalo:

Vakavakarau mo ciqoma na veivakauqeti vakayalo.

Se ko sarava, vakarorogo, se wilika na vosa ni koniferedi, e dodonu mo dolava na yalomu kei na nomu vakasama ki na veivakauqeti vakalou. E vakavulica o Elder David A. Bednar ena Kouramu ni iApositolo Le Tinikarua ni se cava ga na mana ni veika e vakavulica o koya e vosa tiko, “ena qai curu ga na lewe ni dua na itukutuku kei na ivakadinadina ni Yalo Tabu ki na yalo ni tamata kevaka walega e vakatara me curumi koya.”

A vakamacalataka ni kena ciqomi na veivakauqeti vakayalo e “gadrevi kina na yalo, vakasama, kei na gagadre vakayago ka sega walega ni kena ciqomi tu ga vakawelewele.”⁴

Sa rawa me veivuke na veivakasama oqo ki na vakavakarau ni veivakavulici ni Yalotabu:

1. Digitaka e dua na gauna ka tauyavutaka e dua na vanua e galala mai na veika kecega mo na rawa ni ciqoma kina na veivakauqeti vakayalo.
2. Vakasaqara na veidusimaki vakalou ena masumasu.
3. Vola na nomu vakatataro se kauwai o vakasaqara tiko na kena iwali.

Mo kila vakavinaka na itukutuku. O ira na parofita kei na iapositolo bula era na veivakavulici, veituberi, veimasuti, veivunauaci, ka ivakadinadina. Ni ko raica matua na nodra vosa ena vukei iko mo kila vakavinaka na nodra vosa. Oqo eso na iwalewale mana ni vuli:

- *Mo dau taro.* Me kena ivakaraitaki: Na cava e vinakata vei au na Turaga meu vulica mai na itukutuku oqo? Ena rawa vakacava ki na vosa oqo me vakarabailevutaka kina na noqu kila vakavinaka na ivakavuvuli ni kosipeli se dua na tiki ni ivolanikalou? Na italanoa cava era vakayagataki me vakamatatataka kina na ivakavuvuli ni kosipeli, kei na veika cava au vulica rawa mai vei ira?
- *Vola e dua na ituvatuva.* Vakarogoca matua na

MO VOLA KA MO VAKASAMA-TAKA TIKO

“Mai na veika kece sara eda

sa rogoca, ena rawa ni tiko e dua na malanivosa se parakaravu ena bibi sara ka taura na noda vakasama. Kevaka e yaco oqo, au sa nuitaka ni da na vola ka vakasamataka sara me yacova ni da sa marautaka na kena ibalebale ka vakayacora me sa tiki ni noda bula.”

Peresitedi Gordon B. Hinckley (1910–2008), “An Humble and a Contrite Heart,” *Liahona*, Jan. 2001, 103.

irogorogo ni nona ituvatuva o koya e vosa tiko. Wasea vakarua na vosa ka vola e dua na ivakaleka e vakamacalataka na vakasama bibi e tukuni tiko ena wase yadudua.

- *Mo raica rawa na gacagaca eso era tiko ena loma ni vosa.* Vola na itukutuku me vakataka na vunau, ivolanikalou, italanoa, veivunauaci, lisi, ivakadinadina, veisureti me vakayacori, kei na veivakalougatataki sa yalataki ni ko talairawarawa ki na ivakasala.
- *Vulica vakalevu na vosa.* Sa gadrevi sara me vulici vakavuqa na dina ni kosipeli me rawa ni kilai na kedra ibalebale kei na inaki. Na veigauna yadua o vulica kina, mo vola tiko na veivakararamataki vou o na ciqoma tiko.

Mo na wilika, sarava, se vakarorogo ki na vosa ni koniferedi raraba, sikova na conference.lds.org.

Mo vakayacora sara na veika o sa vulica. Kevaka o vulica ena masumasu na veivosa oqo, ko na raica rawa na kena bulataki na itukutuku ena nomu bula. Sa rawa mo kila na sala mo vakayacora kina eso na veisau e vakaibalebale cake ena nomu taroga na taro vakaoqo Na Cava e vinakata na Turaga meu cakava ena veika au sa vulica rawa? kei Na cava au sa vulica mena vukei au ena noqu matavuvale, cakacaka, se veikacivi ni Lotu? Vola na veivakasama eso mo kakua kina ni guilecavi ira. Ni ko vakayacora, ko na vakauqeti vakayalo mo bulataki na kena ivakavuvuli ka ciqoma vakakina na veivakalougatataki sa yalataki tu.

Na koniferedi raraba sa gauna e vakatakila mai kina na Turaga na Nona lewa mai vei ira na Nona italai kivei iko. E vakavulica kina o Peresitedi Spencer W. Kimball (1895–1985) ena vosa ni koniferedi, “E sega ni gadrevi ki na dua na itukutuku se ivola e taudaku ni ivolanikalou taucoko ni Lotu me vakatabakiduataki tiko ena ituvatuva ni veika o sa vulica rawa—sega ena kedra matau ni kena volai se na kedra veivakauqeti veirawai, ia na kedra inaki ga e veimuataki ki na bula tawamudu.”⁵ ■

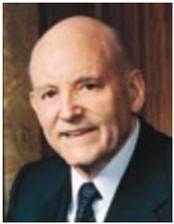
IDUSIDUSI

1. Harold B. Lee, ena Conference Report, Apr. 1946, 68.
2. Ezra Taft Benson, “Come unto Christ, and Be Perfected in Him,” *Ensign*, May 1988, 84.
3. Thomas S. Monson, “Me Yacova Ni Da Sota Tale,” *Liahona*, Nove. 2008, 106
4. David A. Bednar, “Seek Learning by Faith,” *Liahona*, Sept. 2007, 17, 20.
5. Spencer W. Kimball, *In the World but Not of It*, Brigham Young University Speeches of the Year (May 14, 1968), 3.

IMAWI: ITABA MAI VEI ROBERT CASEY; IMATAU: DRONINI MAI VEI MATTHEW REBER

LOLOMA VAKALOU Veivakurabuitaki

ENA KAUKAUWA NI TURAGA

“Ni da sa vakabauta na Turaga o Jisu Karisito ka talairawarawa ki na nona kosipeli, ni da cavuikalawa ka torocake tiko yani, kerea tiko meda vaqacotaki, vakatorocaketaka tiko na noda ivakarau kei na inakinaki, eda na raica ni da sa laki wili rawa ena qelenisipi nei koya na iVakatawa Vinaka. Oqori ena gadrevi kina na bula vakaivakarau kei na vuli kei na gagadre vakayago kei na kaukauwa. Ia a kaya kina o Paula na iApositolo, ‘Au sa rawata na ka kecega ena vuku i Karisito o koya sa vakaukauwataki au.’ (Filipai 4:13).”

Peresitidi Howard W. Hunter (1907–95), “Developing Spirituality,” *Ensign*, Me 1979, 26

Mai vei Kristen Nicole Cardon

Au sa vakararavi ga ki na loloma vakalou i Jisu Karisito ena veisiga.

“**E**na neimami soqoni ni Lotu, keimami sega ni dau veivosakitaka vakalevu na veika e baleta na loloma vakalou,” e kaya o noqu qasenivuli ni lotu ena Brigham Young University, “ia, oi keimami na lewe ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, keimami sa vakabauta na loloma vakalou.”

E dina sara, au sega ni vakasamataka rawa e dua na lesoni ni Goneyalewa se Wilivola ni Siga Tabu me baleta na loloma vakalou, ia e lesu na noqu vakasama ena neimami a lagata na matasere ni koronivuli torocake na “Amazing Grace.”

*Loloma vakalou veivakurabuitaki
(kamica na kena rorogo!)*

*E vakabulai au mai na noqu rarawa!
Au a yali, ia au sa qai kunei;
Au a mataboko, ia au sa qai rai ogo.¹*

“Na loloma vakalou sai koya na kaukauwa ni Kalou mai na Veisorovaki i Jisu Karisito,” a vakamacalataka o noqu qasenivuli. “Au wasea na loloma vakalou ki na va na kaukauwa: tucaketale, veivueti, veivakabulai, kei na veivaqacotaki.” A tomana tale me vakamacalataka na kaukauwa yadua ogo, ia au a lesu tale ki na noqu vakanananu makawa.

Na matasere ni koronivuli torocake vata ga o ya a gole yani ki California, e Amerika, me laki veisisivi ena dua na soqo ni ivakatagi. Au a taumimate

ni keimami sa vakarau gole tiko, ka sa vakaraitaka tiko na domoqu droga niu sa na sega ni lagasere rawa kei na mata-sere ena soqo o ya—se kevaka meu na lagasere, ena ca, ka na lako vata na mosi. Au a kerea vei tamaqu me solia vei au na veimasulaki ni matabete kau a masumasu tikoga ena siga e tarava.

E rairai au sega beka ni kila vakavinaka sara ena gauna o ya, niu sa lagata na “Amazing Grace” ena domoqu sa vakavinakataki ena soqo o ya, kau sa lagata sara tikoga na kaukauwa a vakabulai au ena siga sa oti. A vakalougatataki au ena siga o ya na Veisorovaki ni iVakabula; na Nona loloma vakalou e a ivurevure ni noqu vakabulai.

“Ia ena mai vunau voli ko [Jisu], ena vosota na ka rarawa, na veivakararawataki kei na veivakatovolei kecega, a sa yaco na veika ogo me vakayacori kina na vosa sa tukuni, ni na colata ko Koya na nodra rarawa kei na nodra i valavala ca na nona tamata” (Alama 7:11).

Ni oti mai na vuli torocake, me vakatiki ira ga na se qai curuvou, a uabaleti au na lewenivuli ni koliji kei na ibolebole ena gauna vata ni tiko vakayawa mai na noqu itikotiko ia vata kei na lima na noqu lewe ni rumu.

Ogo na gauna au a vulica rawa kina meu kila vakavinaka na veivaqacotaki kei na kaukauwa gugumatua ni loloma vakalou nei Karisito. Au cakacaka ka

vuli ena veisiga, ia au sa vakararavi ga ki na noqu masumasu ena veisiga meu kerea kina vua na Tamada Vakalomalagi meu rawa ni vakacavara kina na noqu cakacaka. Ni sa toso tiko na yabaki ni vuli, au reki niu raica na veivaqacotaki kei na kaukauwa gugumatua ni Veisorovaki nei Karisito, au sega walega ni cakacaka vakavinaka ia e sega talega kina na dredre.

“Au sa rawata na ka kecega ena vuku i Karisito o koya sa vakaukauwataki au” (Filipai 4:13).

E dina ga niu se bera tiko ni sotava na rua tale na gacagaca ni Nona loloma vakalou—na tucake-tale kei na taucoko ni veivueti—au se vakararavi tikoga ki na Veisorovaki i Jisu Karisito ena veisiga yadua. Na loloma vakalou, na kaukauwa ni Kalou mai na Veisorovaki i Jisu Karisito, sa mai vakabulai au ka vaqacotaki au. Ena gauna au sasagataka kina meu talairawarawa ki na vunau ni Kalou ka vakarorogo ki na Nona lewa, au ciqoma kina na veivuke vakalomalagi niu sa mai gugumatua sara ena noqu rawa-ka vakai au.

“Ia eda sa kila ni da sa vakabulai e na loloma wale ga, ka segai ena vuku ni cakacaka” (2 Nifai 25:23). ■

IDUSIDUSI

1. John Newton, “Amazing Grace,” *Olney Hymns* (1779), no. 41.

ENA CAKACAKA VAKACAVA KI NA NODA BULA NA LOLOMA VAKALOU NI IVAKABULA?

E veivuke o Elder David A. Bednar ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua ki na saumi na taro oqo e “Na Veisorovaki kei na iLakolako ni Bula Oqo” e tiko ena ilavelave oqo ena tabana 12:

- “Sa gadreva kina na iVakabula, mai na Nona Veisorovaki kei na kaukauwa ni Yalo Tabu, me mai *bula* e lomada—ka sega walega me dusi-maki keda ia me solia vei keda na kaukauwa.”
- “Na lewa-e-loma ni dua na tamata, gugumatua kei na veimuataki yadudua, na tuvatuva mana kei na navuci ni inakinaki sa ka yaga sara ia se sega ni rauti keda meda qaqa vakaoti ki na kena vakacavari taucoko na ilakolako ni bula oqo. Sa dina sara, meda sa qai vakararavi ga ki na ‘nona yalovinaka kei na nona loloma kei na lomasoli na Mesaia Yalovasava’ (2 Nifai 2:8).”
- Na kaukauwa gugumatua ni Veisorovaki sa vaqacotaki keda meda caka vinaka ka loma vinaka tiko ka veiqaravi uabaleta yani na noda gadre yadudua kei na rawa-ka vakatamata.”

Sa rawa mo vola ena nomu ivolaniveisiga ka wasea ki na nomu matavuvale na veigauna eso o a vakila kina na loloma vakalou ni Turaga ena nona veivakabulai, veivuke, se vaqacotaki iko.

**Mai vei Elder
David A. Bednar**

Ena Kuoramu ni
iApositolo Le Tinikarua

Na inaki cecere ni kosipeli ni iVakabula a vakamacalataka vakalekaleka sara o Peresitedi David O. McKay (1873–1970): “Na inaki ni kosipeli oya me . . . ra vinaka kina na tamata ca ka vinaka vakaoti sara na tamata vinaka, ka veisautaka na ituvaki ni kawatamata.”¹ O koya gona, na ilakolako ni bula oqo mena torocake mai na ca ki na vinaka ka sotavi na veisau levu ni yalo—me veisautaki kina na keda ituvaki lutu (raica na Mosaia 5:2).

Na iVola i Momani sa noda ivoladusidusi ni ivakasala ni da lakova tiko yani na salatu mai na ca ki na vinaka

Na Veisorovaki

KEI NA
ILAKOLAKO NI
BULA OQO

*Na kaukauwa
veivukei ni
Veisorovaki ena
vaqaqacotaki keda
meda vinaka ka
caka vinaka meda
veiqaravi yani ena
noda gagadre ga
kei na rawa-ka
vakai keda.*

ki na vinaka vakaoti ka sasagataka me veisautaki na yaloda. A vakavulica o Tui Penijamini na ilakolako ni bula oqo kei na ilesilesi ni Veisorovaki ena kena muataki keda tiko vagumatua ena ilakolako o ya: “A sa veimecaki na itovo vakayago kei na Kalou me tekivu sara mai na lutu i Atama, ka na vaka tu kina me tawamudu kevaka eda sa sega ni vakarorogo ki na domo ni Yalo Tabu, *meda biuta tani na itovo vakayago ka yaco me tamata yalosavasava* ena vuku ni isoro i Karisito na Turaga” Mosaia 3:19; vakamatatataki).

Au vagolea na nomuni vakasama ki na rua na malanivoso matata. iMatai—“biuta tani na itovo vakayago.” Na ilakolako mai na ca ki na vinaka sai koya na cakacaka ni kena biu tani na itovo vakayago se itovo vakayago vakayalewa vei keda yadua. Ena bula oqo eda sa temaki kece sara ena yagoda. Na gacagaca sara ga a buli mai kina na yagoda sa mai lutu ka sa tikina tudei ni veidreti ki na ivalavala ca, butobuto, kei na mate. Ia sa rawa meda vakatorocaketaka na noda rawa-ka meda vorata rawa kina na gagadre ni yago kei na veitemaki “mai na veisorovaki i Karisito.” Ni da sa caka cala, ni da sa itovo vakatani ka ivalavala ca, sa rawa meda veivutuni ka yaco meda sasava ena kaukauwa veivueti ni Veisorovaki i Jisu Karisito.

iKarua—“ka yaco me tamata yalosavasava.” Na malanivosa oqo e vakamacalataka na kena tomani tiko na ikarua ni wase ni ilakolako ni bula oqo o ya me “vinaka vakaoti na tamata vinaka” se dua tale, o ya me vaka sara na tamata yalosavasava. Na ikarua ni wase ni ilakolako oqo, na cakacaka ni gole mai na vinaka ki na vinaka vakaoti, sa dua na ulutaga eda dau sega sara ni vulica se vakavulica vakalevu sara se sega sara ni kila vakavinaka.

Au vakabauta ni vuqa na lewe ni Lotu era kila vakavinaka cake tu na inaki ni veivueti kei na kaukauwa veivakasavasavataki ni Veisorovaki mai na kena veivakaqacotaki kei na kena kaukauwa veivukei. Sa dua na ka meda kila tiko ni a tadu mai ko Jisu Karisito ki na vuravura me mai *mate* ena vukuda—ni sa ikoya oqo na iusutu ka yavu tiko ni vunau i Karisito. Ia sa dodonu vakakina vei keda meda taleitaka na gagadre ni noda Turaga, mai na Nona Veisorovaki kei na kaukauwa ni Yalo Tabu, me mai *bula* e lomada—sega walega me mai dusimaki keda ia me vakaukauwataki keda talega.

E vuqa vei keda e kila tu ni gauna eda caka cala kina, eda na gadreva na veivuke meda ua-baleta kina na revurevu ni valavala ca ena noda bula. Sa mai sauma na kena isau na iVakabula ka sa rawa kina vei keda meda sa tamata sava-sava ena kaukauwa ni Nona veivueti. E vuqa vei keda sa matata sara tu ga vei ira ni Veisorovaki sa baleti ira na tamata ivalavala ca. Au sega mada ni vakadeitaka o ya, ia, eda sa kila ka vakadeitaka ni Veisorovaki sa baleti ira talega na yalododonu—o ira na tagane kei na yalewa vinaka era sa talairawarawa, bula kilikili, ka vakasama dodonu tiko era sasagataka tiko mera vinaka vakaoti ka veiqaravi yani vagumatua ena yalodina. E rawa beka ni cala na noda vakabauta o ya meda taura yani na ilakolako mai na vinaka ki na vinaka vakaoti ka yaco meda tamata yalosavasava ena noda sasaga ga vakai keda, ena noda kaukauwa taucoko, lewa e loma, kei na bula vakaivakarau, kei na noda rawa-ka vakaiyalayala ga sa kilai tu.

Na kosipeli ni iVakabula e sega ni walega ni noda lako tani mai na veika ca ni noda bula; sa ka bibi talega meda caka vinaka ka vinaka sara. Na Veisorovaki sa vakarautaka vei keda na veivuke

meda vorata rawa na veika ca ka lako tani mai kina ka meda caka vinaka ka yaco meda vinaka. Na veivuke ni iVakabula sa vakarautaki tu ena ilakolako taucoko ni bula oqo—mai na ca ki na vinaka ki na vinaka vakaoti ka veisautaka na keda ituvaki.

Au sega ni tukuna tiko ni veivueti kei na kaukauwa veivakasavasavataki ni Veisorovaki e rau wase ka duidui. Ia, oi rau na gacagaca e rua oqo ni Veisorovaki e rau sema vata tiko ka duabau; e gadrevi me rau cakacaka vata tiko ena ituvatuva taucoko ni ilakolako ni bula oqo. Ka sa ka bibi tawamudu kina vei keda kece meda kila ni o *irau* na gacagaca bibi ni ilakolako ni bula oqo—o ya na noda biuta tani na itovo vakayago ka yaco me da tamata yalosavasava, na noda vorata rawa na veika ca ka yaco meda vinaka—sa rawa ga ena kaukauwa ni Veisorovaki. Na noda dui lewa e loma, noda sasaga kei na veimuataki, ka tuvatuva mana eso kei na lalawa sa ka yaga ia se sega sara ni veirauti vei keda meda yacova qaqa yani na ilakolako ni bula oqo. Sa dina sara, meda sa qai vakararavi ga ki na “yalovinaka, kei na nona loloma, kei na nona lomasoli na Mesaia Yalosavasava” (2 Nifai 2:8).

Na Loloma Vakalou kei na Kaukauwa Veivukei ni Veisorovaki

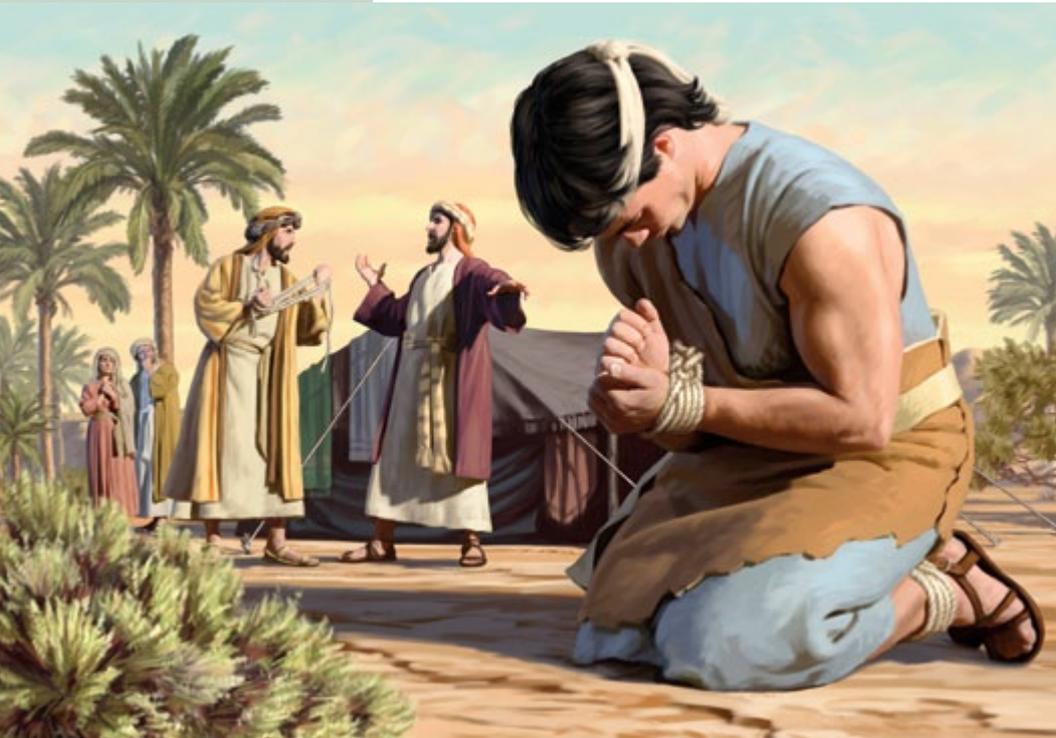
Eda vulica ena Bible Dictionary ni vosa *loloma vakalou* e dau vakayagataki vakawasoma ena ivolanikalou me tukuna tiko na kaukauwa ni rawa-ka:

“[*Loloma Vakalou* e] dua na vosa e tukuni tiko vakawasoma ena Veiyalayalati Vou, vakabibi ena ivola ni Paula. Na inaki levu ni vosa oqo sai koya *na sala vakalou ni veivukei se na veivaqacotaki*, soli mai na loloma veivueti cecere ni loloma i Jisu Karisito.

“Mai na loloma vakalou duadua ga ni Turaga o Jisu, e vakayacori rawa mai na nona solibula veisorovaki, sa rawa kina vua na kawatamata me tucake tale mai na mate, ka lesu ki na tamata yadua na yagona mai na ibulubulu ki na ituvaki ni bula tawamudu. *Sa vakakina mai na loloma vakalou ni Turaga ki na tamata yadua*, ena nona vakabauta na veisorovaki i Jisu Karisito ni ra veivutunitaka na nodra ivalavala ca, *era ciqoma na veivakaukauwataki kei na veivuke mera caka*

vinaka kina ka a sega ni rawa mera tudei tiko kina kevaka mera sasagataka ga vakai ira. Na loloma vakalou ogo sa dua na kaukauwa veivukei ena rawa kina vei ira na tagane kei na yalewa mera qumia rawa kina na bula tawamudu kei na bula vakalou ni oti na nodra vagumatuataka yani na nodra vinaka taucoko.”²

Na loloma vakalou sai koya na veivuke vakalou se vakalomalagi eda sa gadreva dina sara na tamata yadua meda na rawata kina

A sega ni masu o Nifai me veisau na kena ituvaki oya. Ia, a masu me vaukauwataki me veisau kina na kena ituvaki o ya.

na matanitu vakasilesitieli. O koya gona, na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki e vaqacotaki keda meda caka vinaka ka vinaka ka veiqaravi yani mai na noda gagadre yadua kei na noda rawa-ka vakatamata.

Niu dau vulica na ivolanikalou, au dau vakacuruma na vosa “kaukauwa ni rawa-ka” ena veigauna yadua au sotava kina na vosa *loloma vakalou*. Vakasamataka mada, me vakataka, na tikina ogo eda sa kila taucoko tu: “Ia eda sa kila ni da sa vakabulai ena loloma walega, ka segai ena vuku ni cakacaka” (2 Nifai 25:23). Au vakabauta ni sa rawa ni da vulica na gacagaca bibi ogo ni Veisorovaki

kevaka meda na vakacuruma na “kaukauwa ni rawa-ka kei na veivaqacotaki” ena veigauna yadua eda raica kina na vosa *loloma vakalou* ena ivolanikalou.

iVakaraitaki kei na iNaki

Na ilakolako ni bula ogo o ya meda gole mai na ca ki na vinaka ki na vinaka vakaoti me veisautaki kina na noda ivakarau ni bula. Sa sinai tu ena iVola i Momani na nodra

ivakaraitaki na tisaipeli kei na parofita era vulica, kila vakavinaka, ka vakavoutaki mai na kaukauwa ni rawa-ka ni Veisorovaki ena ilakolako o ya. Ni da sa mai kila vakavinaka cake kina na kaukauwa vakalou ogo, ena vakararamataki ka vakabulabulataki vakalevu na noda rai baleta na kosipeli. Na rai vakaoogo ena dau veisautaki keda ena sala veivakurabuitaki eso.

E dua na kena ivakaraitaki o Nifai ni a vulica, kila vakavinaka, ka vakararavi ga ki na kaukauwa veivukei ni iVakabula. Eda nana kina na nodratou lesu ki Jerusalemi na luvei Liai me ratou laki kauti Isimeli mai kei iratou na lewe ni nona matavuvale ena nodratou ilakolako o ya. Ena ilesulesu mai Jerusalemi era a veisaqasaqa o Leimani kei na so

tale ena ilawalawa vata kei Nifai ki na lekutu, ka vakamasuti iratou na tacina o Nifai me ratou vakabauta tiko na Turaga. Ogo sara ga na vanua ena nodratou ilakolako ogo e rau a vesuki Nifai kina na tacina ena dali ka navuca me vakamatei. Ni raica mada na masu ogo nei Nifai: “Oi kemuni na Turaga, mo ni vakabulai au mai na ligadrau na tuakaqu me vaka na noqu vakabauti kemuni; ni *vaukauwataki au meu drutia rawa* na kequ ivesu” (1 Nephi 7:17; vakamatatataki).

Ko ni kila beka na ka au gadreva meu masulaka kevaka au veisuki mai vei rau na taciqu? “Yalovinaka ni kauti au tani mai na

leqa oqo ENA GAUNA SARA GA OQO!” E ka taleitaki tiko vei au ni a sega ni masulaka o Nifai me veisautaki na kena ituvaki o ya Ia, a masulaka me vakaukauwataki me veisautaka na kena ituvaki o ya. Kau vakabauta ni vuna e masu kina vakaoya sa baleta ga ni sa vulica, ka kila vakavinaka tu, ka sa sotava mai na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki.

Au sega ni vakabauta ni dali a vesu kina o Nifai a tasere ga mai vakai koya mai ligana kei na lokiloki. Ia, au vakabauta ni a vakalougatataki o koya ena sasaga kei na kaukauwa e sega ni rawata rawa o koya, ka yaco kina “ena kaukauwa ni Turaga” (Mosaia 9:17) me yavala ka veimoiyaki ka drutia laivi na dali, ka yaco sara me tasere laivi na ivesu o ya.

Na inaki ni italanoa oqo kivei keda yadua sa matata vinaka sara tu ga. Ni da mai kila vakavinaka kina ka vakayagataka na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki ki na noda bula, eda sa qai masuta kina na veivakaukauwataki me veisau na keda ituvaki ka sega ni masu me veisau ga vakataki koya na keda ituvaki. Eda sa qai yaco meda mata sa cakacaka yani ka sega ni ka me cakacakataki mai (raica na 2 Nifai 2:14).

Meda raica mada na ivakaraitaki ena iVola i Momani ena gauna a vakacacani kina o Alama kei ira na nona tamata mai vei Emuloni. Sa yaco mai na domo ni Turaga kivei ira na tamata vinaka oqo ena gauna ni nodra rarawa ka kaya:

“Ia au na vakamamadataka na icolacola dou sa vakacolati kina, mo dou kakua ni vakila ni dou sa colata. . . .

“A sa vakamamadataki na icolacola kece sa vakataqari vei Alama kei ira na wekana; a sa vakaukauwataki ira na Turaga mera colata rawa na nodra icolacola, ka ra soli ira ena yalomarau kei na yalo vosota ki na nona lewa na Turaga” (Mosaia 24:14–15; vakamatatataki).

Na cava a veisautaki ena italanoa oqo? A sega ni veisau na icolacola; a sega ni kautani vakatotolo mai vei ira na tamata na ibolebole kei na dredre ni veivakacacani. Ia a vakaukauwataki o Alama kei iratou na nona ilawalawa, ka yaco me vakalevutaki na nodratou rawa-ka kei na kaukauwa ka vakamamadataki kina na nodratou icolacola. O ira na tamata vinaka oqo era sa qai vakaukauwataki mai na Veisorovaki mera sa qai *cakacaka* ka mata mera *gumatua* ena kedra ituvaki. Ia

ena “kaukauwa ni Turaga” era a qai muataki o Alama kei ira na nona tamata mera laki taqomaki ena vanua o Saraemala.

Ko ni na rairai vakasamataka tiko beka, “E yaco vakacava na italanoa kei Alama kei ira na nona tamata me ivakaraitaki ni kaukauwa veivukei ni Veisorovaki? Na kena isau e tiko ena kena vakatautauvatataki na Mosaia 3:19 kei na Mosaia 24:15

“Meda biuta tani na itovo vakayago ka yaco me tamata yalosasava ena vuku ni isoro i Karisito na Turaga, ia meda vaka na gone lailai, meda talairawarawa, yalomahua, yalomalumalumu, dauvosota, dauloloma, ka

Sa voqa mai na domo ni Turaga vei Alama kei ira na nona tamata ena gauna ni nodra rarawa ka kaya: “Ia au na vakamamadataka na icolacola dou sa vakacolati kina, mo dou kakua ni vakila ni dou sa colata.”

talairawarawa ki na veika kece sa lewa vua na Turaga me vaka na gone sa talairawarawa vua na tamana” (Mosaia 3:19; vakamatatataki).

Ni da torocake tiko yani ki na noda ilakolako ni bula oqo mai na ca ki na vinaka ki na vinaka vakaoti, ni da sa biuta tani na itovo vakayago kei na itovo vakayago vakayalewa mai vei keda yadua, ka da sasaga meda tamata yalosavasava ka veisau na keda ituvaki, ka yaco na ivakarau ni bula sa tukuni tiko ena tikina oqo me sa keda ituvaki ni tamata vou eda sa yaco tiko kina. Eda sa yaco kina me vaka na gonelailai, talairawarawa vakalevu cake, dauvosota, ka yalorawarawa.

Meda na vakatauvataka mada na ivakarau eso oqo ena Mosaia 3:19 vata kei na kena e vakamacalataki kina o Alama kei ira na nona tamata: “Ka ra *soli ira* ena yalomarau kei *na vosota ki na nona lewa na Turaga*” (Mosaia 24:15; vakamatatataki).

Au raica na veivakatauvatani vei rau na ivakarau e vakamacalataki ena veitikina oqo sa vakamatatataki tiko ni o ira na tamata vinaka i Alama era sa vuki mera vinaka vakaoti ena vuku ni kaukauwa veivukei ni Veisorovaki ni Turaga o Jisu Karisito.

Eda nanuma kina na italanoa kei Alama kei Amuleki ena Alama 14. Ena italanoa oqo era a vakamatei kina e vuqa sara vei ira na Yalododonu yalodina ena nodra vakamai, ka rau a vesu ka mokulaki kina oi rau na italai oqo ni Turaga. Meda raica mada na kerekere oqo nei Alama ni masu tiko ena loma ni valeniveivesu: “Ni vakaukauwataki keirau *na Turaga* me vaka na neirau vakabauti Karisito, ka sereki keirau” (Alama 14:26; vakamatatataki).

Eda raica tale eke na kila vakavinaka kei na yalonusidei nei Alama ki na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki a vakayaco-ka ena nona kerekere. Meda raica sara mada na isau ni masu oqo:

“A rau sa drutia na kedrau ivesu [o Alama kei Amuleki]; ia ni ra sa raica ko ira na tamata, era sa dui dro ni ra sa rere, de ra na rusa. . . .

“E rau sa curu mai ki tuba ko Alama kei Amuleki; a sa sega na leqa e yaco vei rau; a sa *vakaukauwataki rau na Turaga*, me vaka na nodrau vakabauti Karisito” (Alama 14:26, 28; vakamatatataki).

Sa yaco tale na kaukauwa veivukei vei ira na tamata vinaka ni ra vorata tiko na veika butobuto ka sasagataka tiko mera vinaka vakaoti

ka veiqaravi yani ena kena vinaka duadua “ena kaukauwa ni Turaga.”

Sa veivakasalataki talega e dua na ivakaraitaki oqo mai na iVola i Momani. Ena Alama 31, a liutaka tiko kina o Alama e dua na kaulotu me kauti ira lesulai na Soramu era sa vuki tani, ni oti toka na nodra tara na nodra Rameumitomi, ka ra cabora kina e dua na masu veivakaroti ka dokadoka.

Meda raica mada na masu nei Alama ni kerea tiko me vakaukauwataki: “Oi kemuni na Turaga, mo ni *vakaukauwataki au*, meu vosota rawa na veika rarawa ena yaco vei au, ena vuku ni nodra ivalavala ca na tamata oqo” (Alama 31:31; vakamatatataki).

A masulaka talega o Alama me ratou vakalougatataki vakakina na nona itokani: “Ia mo ni *vakaukauwataki iratou talega*, me ratou vosota rawa na veika rarawa ena yaco vei iratou ena vuku ni nodra ivalavala ca na tamata oqo” (Alama 31:33; vakamatatataki).

A sega ni masu o Alama me vagalalataki na nona rarawa. Sa kila tu o koya ni sa matataka tiko na Turaga, ka sa masuta kina na kaukauwa me vakayaco-ka ena ka e sotava.

Na iusutu ni ivakaraitaki oqo e tiko ena iotioti ni tikina ena Alama 31: “A sa vakaukauwataki iratou talega [na Turaga], me ratou vosota rawa na veika rarawa, *ia me ratou marau ga ena vuku i Karisito*. A sa yaco na veika kece sa masuta ko Alama, ni sa masu ena vakabauta” (tikina 38; vakamatatataki).

A sega ni vagalalataki na rarawa. Ia e ratou a vaqacotaki ka vakalougatataki o Alama kei iratou na nona itokani mai na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki me ratou “vosota rawa na veika rarawa, ia me ratou marau ga ena vuku i Karisito.” Sa qai dua dina na veivakalougatataki totoka. Meda sa qai vuli yadudua mai na lesoni oqo.

E sega walega ni kune ena ivolanikalou na ivakaraitaki ni kaukauwa veivukei oqo. A sucu o Daniel W. Jones ena 1830 mai Missouri, ka lewena na Lotu mai California ena 1851. Ena 1856 a vakaitavi o koya ena nodra laki vueti mai na kabani ni qiqidreti ka a laki tao tu ena cagi kaukauwa ni ucacevata mai Wyoming. Ni sa oti na nodra laki vueti mai na Yalododonu vakaleqai mai vei ira na ilawalawa veivueti, ka ra vakayacora eso

na veitaqomaki totolo sara, ka vakarautaka mera vakau yani na tauvimate kei na malumalumu ki Salt Lake City, e a bole o Daniel kei na so tale na cauravou mera vakatawa tiko mai ka taqomaka na nodra iyaya na kabani. E lailai sara na kakana kei na iyaya a biu tu mai vei Daniel kei iratou na nona ilawalawa ka sa vakayagataki tu. Na itukutuku oqo mai na ivolaniveisiga nei Daniel Jones e vakamacalataka na veika a yaco.

Era sa sega na manumanu me vakasasataki ka keitou sega ni vakamatea rawa e dua. Keimami a kana lewe ni manumanu makawa, ka na via kana tale o koya ena kania. Sa mani oti kece sara, ka sa vo tu ga na kulini manumanu. Keitou sa mani saga me keitou kania. Sa mani saqa sara tu vakalevu ka laukana vakaveitalia ka tauvimate kina na kabani taucoko. . . .

“Sa butobuto na veika kece, ni sa sega tale ni vo e dua na ka ia na kulini manumamnu droka mai na bulumakau walokai. Keitou a kerea na Turaga me dusimaki keitou ki na veika me vakayacori. Eratou a sega ni vosa kudrukudru na veitacini, ia e ratou a vakararavi ga vua na Kalou. . . . Sa oti o ya sa lomaqu sara meu vakavinakataki na ka kece ka vakasalataki ira na kabani, ka vakamacalataka na iwalewale ni kena vakasaqari; o ya mera tavuna ka karia laivi na vutina; oqo me na vakamatea ka vakasavasavataki na kena ikana kana ca ni a vakasaqari. Ni sa kari oti, me qai saqa vakalevu ena wai me dua na auwa, sova laivi na kena wai ka a kabikabi tu, me qai vakasavasavataki vakavinaka sara ka kari laivi na kulina, vakasavasavataki ena wai batabata, oti me qai saqa me waliwalia ka me qai vakabatabatataki, me qai vakamiriki kina na suka ka laukana. Sa qai dua na cakacaka levu, ia sa sega tale na ka me keitou cakava ni vinaka cake oqo mai na walokai.

“Keitou a kerea vua na Kalou me vakalougatataka na ketei keitou me na *ciqoma rawa na kakana oqo*. . . . Sa lako vinaka na kana ni sa marautaki. Keitou a sega tu ni kana ena tolu na siga me yacova ni sa qai vakatovolei tale oqo. Keitou a taleitaka tiko na kana magiti oqo me ono na macawa.”³

Ena ituvaki vakaoya au na rairai masulaka meu kania e dua tale na ka: “Tamaqu Vakalomalagi, yalovinaka ni vakauta mai vei au e dua na toa ni veikau se dua na bafalo.” Ena rairai sega beka ni

votu vei au meu masulaka me kaukauwa na ke-tequ ka ciqoma rawa na kakana sa vakarautaki tu. Na cava so e kila tu o Daniel W. Jones? E kila tu o koya na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki i Jisu Karisito. A sega ni masulaka me veisautaki na kena ituvaki o ya. A masulaka me na vakaukauwataki me taqeya rawa kina na kena ituvaki o ya. Me vaka ga na nona a vakaukauwataki o Alama kei ira na nona tamata, o Amuleki, kei Nifai, a yaco vei Daniel W. Jones e dua na rai vakayalo me kila na veika me masulaka.

Ena vaqacotaki keda na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki i Karisito meda cakava na veika eda sega ni cakava rawa vakai keda. Au dau vakasamataki tu eda na vulica beka ena noda gauna oqo ni sa rawarawa tu na ka—ena noda vuravura oqo ni ovani livaliva kei na talevoni veikauyaki kei na motoka e vakacagi batabata kei na itikotiko veivakacegui—me vakanamata na noda vakararavi ena veisiga ki na kaukauwa veivukei ni Veisorovaki.

E dua dina na marama yalodina ka vuku o Sisita Bednar, kau vulica mai vua na lesoni bibi ni veika e baleta na kaukauwa veivaqacotaki mai na nona ivakaraitaki yalomalua. Au raica na nona gudei tiko ena gauna voravora ni dau malumalumu ena veimataki lailai—me tauvimate tu ena siga taucoko me walu na vula—ena tolu na gauna a bukete voli kina. Keirau a masulaka vata me na vakalougatataki, ia a sega ni vagalalataki na bolebole o ya. Ia, sa mani yaco ga vua me vakayacora rawa na veika e sega ni rawa me cakava ga ena nona kaukauwa. Ena veiyabaki au sa raica talega na nona sa vaqacotaki me taqeya rawa na veivakacacani kei na veivakalialiai e yaco mai vua e dua na isoqosoqo vakavuravura ena gauna e vakamura kina e dua na marama Yalododonu Edaidai na ivakasala ni parofita ka me vakaliuca tiko na nona matavuvale kei na nodra susugi na gone. Au vakavinakataki ka vakacautaki Susan ena nona vukei au meu vulica na lesoni cecere vaka oya.

E Kila ka Kila Vakavinaka na iVakabula

Eda vulica ena Alama Wase 7 na sala kei na vuna sa mai vakarautaka kina na iVakabula na kaukauwa veivukei:

“Ia ena mai vunau voli ko koya *ena vosota* na ka rarawa, *na veivakararawataki* kei na

veivakatovolei kecega, a sa yaco na veika oqo me vakayacori kina na vosa sa tukuni, ni na colata ko Koya na nodra *rarawa* kei na nodra *i valavala ca* na nona tamata.

“Ena soli Koya me mate me sereka kina na i vesu ni mate sa vesuki ira tu na nona tamata; ia sa mai bula vakatamata ko Koya me kila kina na nodra *malumalumu* na nona tamata, ka vakabulai ira ena nona yalololoma.” (Alama 7:11–12; vakamatatataki).

Sa mai vakararawataki na iVakabula sega

vakasamataka rawa, baleta ni a vakila taumada o Koya ka colata na noda icolacola ni bera ni da mai cakava. Ena vuku ga ni sa mai sauma na isau cecere duadua ka colata na icolacola bibi o ya, sa kila vinaka kina o Koya na yaloda ka ra me dodoka mai na Ligana dauloloma cecere ena vuqa na veituvaki eso ni noda bula. Sa rawa Vua me dodoliga mai, tarai keda, veivuke—ka vaqacotaki keda meda yaco meda cecere sara ena kena eda rawata ka vukei keda meda cakava rawa o ya ka da sega ni rawata rawa ena noda vakararavi tiko ki na noda kaukauwa ga vakai keda.

“Dou lako mai vei au, koi kemudou vakaaduaga sa oca ka colata na icolacola bibi, ia kau na vakacegui kemudou.

“Vakataqara vei kemudou na noqu ivua, ka vuli vei au; niu sa yalomalua ka yalomalumu: dou na kunea kina na vakacegu ni yalomudou.

“Ni sa rawarawa na noqu ivua, ka mamada na noqu icolacola” (Maciu 11:28–30).

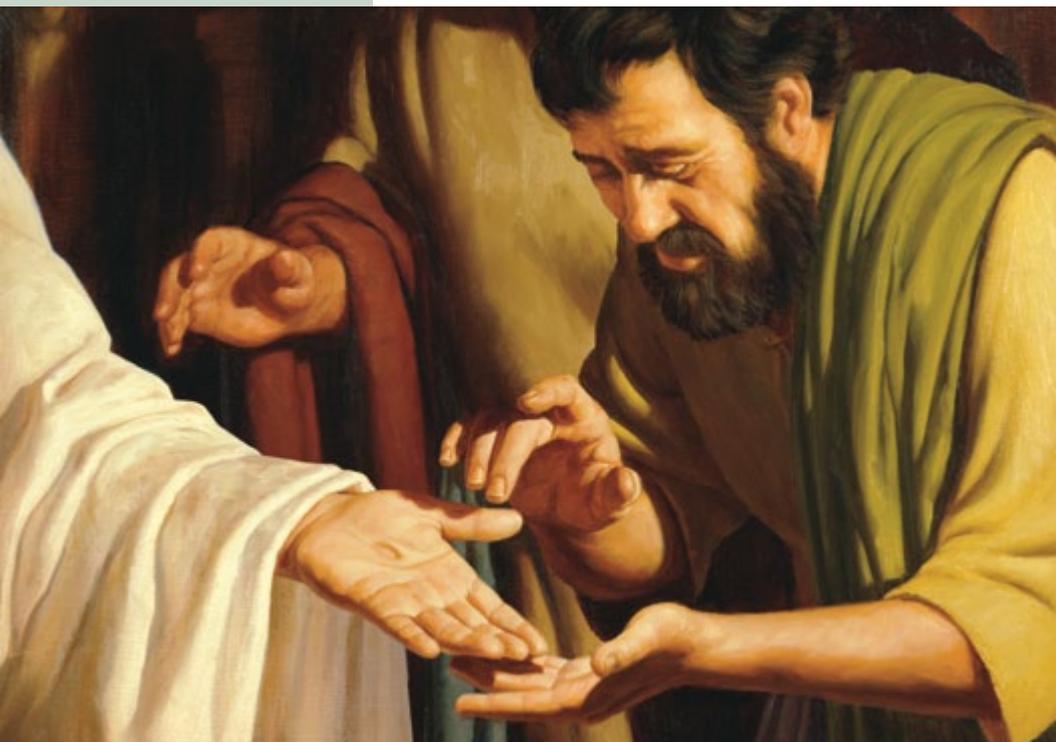
Au vakaraitaka eke na noqu vakadinadina kei na vakavinavina me baleta na solibula tawayalani ka tawamudu ni Turaga o Jisu Karisito. Au kila ni bula tiko na iVakabula. Au sa sotava rua-rua na Nona kaukauwa veivueti kei na Nona kaukauwa veivukei,

kau sa vakadinadinataka ni sa dina sara na kaukauwa e rua oqo ka sa vakarautaki tu vei keda yadudua. Sa dina sara, ni sa rawa meda cakava ka vorata rawa na veika kecega “ena kaukauwa ni Turaga” ni da toso tikoga ki liu ena noda ilakolako ni bula oqo. ■

Mai na dua na vosa ni lotu ena Brigham Young Univesiti ena ika 23 ni Okotova, 2001. Me baleta na kena Vakavavagi, sikova na speeches.byu.edu.

IDUSIDUSI

1. Raica na Franklin D. Richards, ena Conference Report, Oct. 1965, 136–37; raica talega na David O. McKay, ena Conference Report, Apr. 1954, 26
2. Bible Dictionary, “Grace”; vakamatatataki.
3. Daniel W. Jones, *Forty Years among the Indians* (n.d.), 57–58.

E sega ni dua na rarawa vakayago, sega na lolosi ni yalo, sega na rarawa ni yalo, sega na ivalavala ca se malumalumu e daru sotava o iko kei au ena ilakolako ni bula oqo me a sega ni bau sotava mada e liu na iVakabula.

walega ni baleta na noda ivalavala ca ia sa vakakina ena noda veivakaduiduitaki, na veiqati, na mosi, na rarawa, kei na lomaocaoca ni vakasama e dau yaco vakavuqa vei keda. E sega ni dua na rarawa vakayago, sega na lolosi ni yalo, sega na rarawa ni yalo, sega na ivalavala ca se malumalumu e daru sotava o iko kei au ena ilakolako ni bula oqo me a sega ni bau sotava mada e liu na iVakabula. O iko vata kei au daru na tagicaka beka ena gauna ni nodaru malumalumu, “E sega ni dua ena vakasamataka rawa. E sega ni dua e kila.” E sega mada ni dua na tamata, me na kila. Ia sa kila vakavinaka tu na Luve ni Kalou ka rawa ni

*Na semineri, e vuravura taucoko,
sa kauti ira tiko mai vakavoleka
na itabagone vei Jisu Karisito.*

MÉXICO

Na Veivakalougatataki ni **SEMINERI**

Mai vei Brittany Beattie

Mekasini ni Lotu

Esega ni o iko duadua ga o sa vakatu-lewa mo lewena na semineri. E drau vakaudolu na itabagone e vuravura taucoko era sa taura na semineri me tiki ni nodra bula, ena nodra lakova na nodra kalasi ena basi, bavelo, basikeli, kei na vuqa tale. Eso vei ira na itabagone oqo era yadra sara vakamataka caca ka lako vakayawa yani mera yaco ena kena gauna, eso tale era lako ena yakavi, ka so era vuli ga e vale ena vica na siga ena loma ni macawa.

Na lewena na semineri e gadrevi kina na solibula, ia era sa kunea tiko na itabagone e vuravura taucoko ni vakaitavi ena semineri ni ra na tauca na vua ni nodra sasaga kina. E dua na ka era sotava vata tiko o ira era vakaitavi kina: na veika era sotava ena semineri e kauti ira vakavoleka mai vua na iVakabula ka vakakina vua na Tamada Vakalomalagi.

Ciqomi ni Veivakalougatataki sa Yalataki Tu

Na cava e bibi kina vei iko na semineri? Eso na vuna e oka kina na nodra yalayala oqo na parofita kei na iapositolo ena gauna oqo:

- Sa yaco oqo me dua na isolisoli vakalou mera vakabulai kina na Isireli vou ena veigauna dredre sara.”¹
- Ena “vukei iko mo wasea na itukutuku ni kosipeli vakalesuimai vei ira ko ni na veisotari vata.”²
- Ena vukei iko “mo kila vakavinaka na dina.”³

- Na semineri “ena vakarautaka na veimadigi totoka mo vulica kina na vunau ko na bula marau kina. E vakarautaka na veimadigi totoka mo veikilai vinaka kina kei ira na nomu icaba vakalotu.”⁴
- “Ena vakatorocaketaki na nomu kila na kosipeli. Ena vaqacacotaki na nomu vakabauta. Ko na tauyavutaka na veimaliwai kei na veitokani totoka sara.”⁵
- “Ena vura mai kina na . . . bulabula vakayalo, na kaukauwa vakayalo mo vorata rawa na veika butobuto sa tu vei keda, sa vakakina na kena torocake na kila vakosipeli.”⁶
- Oqo e “dua vei ira na veivakarautaki vinaka duadua ki na kaulotu.”⁷

Vakasaqara na Sala mo Tiko ena Semineri

Na lako ki na semineri sa kena ibalebale mo vakatikitikitaka eso na ka o dau marautaka me rawa ni ko kunea na gauna mo laki tiko kina. Ia na solibula oqo ko na kunea kina na kena yaga. A digitaka o Elijah Bugayong mai Filipaini me vakatulewa kina ena iotioti ni nona yabaki ni vuli torocake. Ena gauna taucoko ni vuli torocake, e dau karua tu ga ena nona kalasi. Sa vakadeitaka tiko mai o koya me vakaliuca mada na imatai ni yabaki ena koronivuli torocake ka sa nanuma tiko me sa biuta na semineri, ka a lewena tu ena vica na yabaki sa oti, me rawa kina na nona inaki o ya.

Ia ena dua na siga sa veisau na nona nanuma. “Au [a raica] na noqu teveli ni vuli,”

NA VEIVAKALOU GATATAKI NI BULA BALAVU E VINAKA

“E na vuqa na yabaki sa oti a noqu madigi meu veivakavulici ena semineri ena mataka lailai. E tekivu na kalasi mai na 6:30 ki na 7:30 ena mataka lailai ena veisiga kece ni vuli. Ena rua na yabaki oqo au raica na nodra dau voraki mai ki na kalasi na gonevuli ena via moce, ka ra bolea me vakayadrati ira tiko o nodra qasenivuli. Ni oti e dua na masu ka soli na ivaqa vakayalo, au raica na kena bulabula cake mai na vakasama me vakatorocaketaki na nodra kila na ivolanikalou. Na gauna dredre ena kalasi o ya na kena dau tarovi na veivosaki ena kena gauna mera na gole yani ki na nodra kalasi dina ni vuli torocake. Ni toso tiko na yabaki ni vuli, au raica na nodra sa yalonusidei cake tiko na gonevuli yadua, veimaliwai cake vakalevu, ka tubu cake na nodra ivakadinadina ni kospeli.

“Ena vica na yabaki sa oti au a tiko ena dua na sitoa ena dua na siti sega sara ni yawa mai ke, ni sa kaciva mai na yacaqu e dua. Au raivuki yani ka vakabula sara vua e rua na noqu gonevuli ni semineri e liu. Rau sa mai veiwatini tiko ena gauna oqo. Rau a vakatakilai au sara vei iratou na va na luvedrau totoka. Ni keitou veisiko yani, au kurabui ena levu ni gonevuli ni semineri era se veitaratara tikoga mai na veiyabaki sa oti yani oqo. Oqo e dua na ivakadinadina ni dua na veimaliwai talei sa mai yaco ena gauna ni semineri ena veimataka lailai oya.”

Elder L. Tom Perry ena Kuoramu ni iApostolo Le Tinikarua, “Receive Truth,” *Ensign*, Nov. 1997, 62.

a kaya. “Au a raica eso na ivola e yasana, o ya na noqu ivolanikalou taucoko vata kei na ivolalailai ni semineri kei na ivolavakarau. E utoqu mai loma, au a tarogi au, ‘Na cava e bibi cake?’”

A kunea o Ilaija na kena isau ena Maciu 6:33: “Ia dou vakasaqara tau-mada na matanitu ni Kalou, kei na nona yalododonu; ia ena soli me kena ikuri vei kemudou na ka kecega oqo.” Sa lewa kina mesa yalodinataka na nona semineri ka vakasaqara na sala eso me veiraurotaka na nona gauna me cakacakataka kina na nona vuli. Ni cava na yabaki, a taura o koya na icocovi ni gonevuli gugumatua ka soli talega vua e dua na sikolasivi ni univesiti.

A vakatikitikitaka o Spencer Douglas mai Alabama, e Amerika, eso na soqo me rawa ni qaqaco vagumatua kina ena semineri. Ena imatai ni rua na yabaki ni nona semineri, a yadra ena 4:00 ena mataka caca me laki tiko kina, kei na iotioti ni rua na yabaki a yadra ena 5:00 ena mataka lailai. A kaya o koya, “Au a sega ni rawa ni laki vakaitavi ena vuqa na soqo ena bogilevu vata kei ira na noqu itokani baleta niu gadreva meu laki moce vakayakavi. Kevaka au sega, ena sega ni rawa me taucoko na noqu vakaitavi kei na vuli ena mataka e tarava.” Vei Spencer, e sega walega me baleta na tiko rawa ena kalasi, sa baleta talega na yadra vakavinaka ka vakavakarau ki na vuli.

E vakavulica o Elder Dallin H. Oaks ena Kuoramu ni iApostolo Le Tinikarua: “Na vuna vinaka na noda vakayacora e dua na ka, e sega ni baleta ni ka vinaka. Na iwiliwili ni

veika vinaka e rawa ni da vakayacora e ulabaleta na gauna sa tu meda vakayacora kina. Eso na ka e vinaka cake mai na veika vinaka, sai ira oqo na veika ka dodonu meda dau vakabibitaka cake ena noda bula.”⁸ Oqo e dua na ivakasala bibi me nanumi ena nomuni vakatulewa mo ni vakaliuca kina na semineri ena nomuni ituvatuva.

Vakavakarau ki na Kaulotu

Ena veivakarautaki cecere talega na semineri ki na cakacaka ni kaulotu ko na laki vakayacora—o ya mo lewenilotu daukaulotu nikua ka vakakina mo na laki kaulotu tudei e ni mataka. E kila tu o Franco Huamán Curinuqui mai Peru ni nona vulica tiko na ivolanikalou ena semineri sa vakarautaki koya tiko ki na nona kaulotu.

E kaya o koya ni yaga sara na vakavakarau oqo ena nona yadra vakamataka ena 4:00 me tiko ena semineri, ena nona vodo bavelo ena vica na vula ena gauna ni waluvu, ka vuto yani ena vanua dada ki kalasi. A kaya, “Au vinakata meu vakacavara na semineri ka tekivu ena kalasi ni inisitude meu vakavakarau ki na kaulotu. Au na tubu tikoga ena Lotu.” E ka bibi vua na semineri baleta ni vulica kina na veika ni volanikalou ka cavuqaqataka kina na veitikina bibi, ka na vukei koya me dua na daukaulotu vinaka cake.

Nomu Vakalougatataki ena iTuvaki Kecega ni Bula

E sega walega ni ra vulica tiko na ivolanikalou na itabagone e vuravura taucoko ena nodra sasagataka tiko

mera lewena na semineri, era sa ci-goma tiko na veivakaukawataki. A raica kina o Cameron Lisney mai Igiladi ni sa vakalougatataki ena ituvaki kecega ni nona bula. “E sega walega ni veivuke na semineri ki na veika vakayalo, ia e veivuke talega ena veika ni koronivuli kei na vuli,” a kaya o Cameron.

E kaya ni “tekivu vakamataka ena tekivu cakacaka sara na nomu mona. Era kaya eso na noqui itokani ni ra osooso mera tiko kina—ia, e sega ni vaka mo na raicalesu na nomu cakacaka ni fika ena 6:00 ena matata, se vavei?” Ni ko vuli, “ena vukei iko na Turaga ena nomu veitarogi, ni ko gole ki na semineri, ena vukei iko vakalevu cake o Koya,” e kaya o Cameron.

E dina, a vukei Cameron na semineri me vaqacotaki vakakina na nona ivakadinadina. E kaya, “Na tekivu ni noqu ivakadinadina a lako mai na parokaramu ni semineri. Niu se cauravou gone yabaki 14, au a malumalumu voli ena kosipeli. Au a sega tu ni taleitaka na laki lotu, au a laki vakataotaki tu ena veika tawa dodonu. Sa vo sara toka ga e vica na vula meu sa na biuta laivi vakadua.” Ia ena gauna a sureti Cameron kina e dua na nona itokani me laki lewena na semineri, a lomana sara me sa gole vata kei koya. Sa qai tekivu yaco dina mai na veivakalougatataki.

“Sa tekivu meu sa vakila tale na Yalotabu,” a kaya

o Cameron. “Au sa tekivu gole vakalevu ki lotu ka tiko ena noqu kalasi ni Matawilivola ni Siga Tabu kei na matabete. Sa rawarawa sara mai, kau sa tekivu marau cake vakalevu. Au sa qai rawata e dua na noqu ivakadinadina vakai au me baleta na kosipeli.” Ni oti e rua na vula na semineri, a laki veivosaki o Cameron kei nona bisopi ka sa laki tabaki me dua na ivakavuvuli ena Matabete i Eroni.

Sa kila tu o Cameron ni sa vukei koya na semineri me kaukauwa tiko ni vorata na veitemaki kei vuravura. “Ni toso tiko na semineri,” a kaya, “Au raica ni rawarawa sara na noqu vorata rawa na ibolebole sa tu ena vuravura oqo. E dua na ka dredre na bula ni itabagone ena vuravura eda bula tiko kina oqo—na ivalavala

ca sa wavoliti keda tu ena veiyasana kecega. Au vakadinadinataka vei kemuni ni ko lewena na semineri, ko na kunea na kaukauwa mo na taqomaki iko mai kina Na semineri e tayavutaka e dua na isasabai vakayalo me na taqomaki iko. E vuqa na sara na veimataqali veivakatovolei kei na veitemaki a yaco mai ena noqu bula, ka sa dua na veivuke levu na semineri me vakatudonutaki au tiko ena sala dodonu ka rabalailai.”

Veivaqacotaki Vakai Keda

Ena semineri ena yaco talega mo veimaliwai kei ira na itabagone era vakabauta vata kei iko. E kaya kina o Vika Chelyshkova mai Rusia, “E vakauqeti na noqu bula mai vei ira na tamata e tautauvata kei au na nodra

URUGUAY

VITI

UNITED STATES

**NA SEMINERI A VAKAUQETA
NA BULA NEI PERESITEDI
HENRY B. EYRING**

A lewena o Mildred Bennion na isevu ni gonevuli ni kalasi ni semineri ena Granite Seminary ena 1912. A laki yaco e muri o koya me tinai Peresitedi Henry B. Eyring, na iMatai ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada.

E kila vakavinaka o koya na bibi ni semineri ena nona bula, ka gadreva me ra ciqoma talega na luvena na veivakalouga-tataki vata oqo a vakila mai na semineri, a qai vakatulewa bibi kina na nona mata-vuvuale: “Keitou sa mani toki ki Utah ka dina ga ni yaco kina e dua na solibula levu vakailavo me rau na lewena kina na luvei keirau tagane na Semineri kei na Inisitute ka kune itokani ena kedra maliwa na wekai keimami. Oqori e dodonu me sauma na taro ni lomaqu me baleta na veika vakaoqo” (lavetaki tiko ena C. Coleman, *History of Granite Seminary*, 142).

Na bibi ni vuli ena Lotu a tomani tale ena matavuvuale na Eyring ena 1971 ena gauna sa yaco kina o Peresitedi Henry B. Eyring me peresitedi ni Ricks College (sa vakatokai tiko oqo me BYU–Idaho), na koliji ni Lotu, ka veiqaravi vaka-Komisina ni Church Education mai na 1980 ki na 1985 ka vakakina mai na 1992 ki na 2005.

ivakatagedegede ni bula savasava ka ra vakabauta na Kalou.” E tomana, “Ni tiko eso na noqu taro, au dau laki veivosakitaka kei noqu qasenivuli kei ira eso na gonevuli. Au rawa ni wasea na noqu vakanananu kei na ivakadinadina vei ira eso me vaqacacotaki kina na noqu vakabauta kei ira eso tale. Nida wilika vata na ivolanikalou ka vakasamataka vakatitobu na lewendra vakayalo, eda na toro voleka yani vua na Kalou ka vakai keda.”

A yaco talega na ka oqo vei Ksenia Goncharova mai Ukraine. E kaya o koya, “Ena gauna eda wasea vakai keda vata na veika e da sotava, eda na kaukauwa cake ka kila vakavinaka cake kina na ivolanikalou. Ena gauna eda tukuna kina ena gauna ni lesoni na veika a yaco ena noda bula, au raica kina na sala sa cakacaka kina na kosipeli ena noqu bula kei na nodra bula tale eso.”

**Noda Kila na Tamada
Vakalomalagi kei Jisu Karisito**

E a tarogi e dua na ilawalawa itabagone na sala cava sa vakalougata-taka kina na nodra bula na semineri. A vakatakilai mai na nodra isau ni taro e dua na ikau cecere—ni a vukei ira na semineri mera toro voleka vua na Tamada Vakalomalagi kei na iVakabula. E vakavulica o Elder David A. Bednar ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua: “Sa ka bibi dina na veilutaga kece o vulica ena semineri. Ena veiyabaki ko ni na vulica vakatabakidua kina e dua vei iratou na ivolanikalou, ka sa kena isutu ga na Turaga o Jisu Karisito.”⁹

Oqo eso na ka era tukuna e vica

na gone ena kena a kauti ira na semineri vakavoleka vei Jisu Karisito.

- “Au sa mai vulica na veika sa vakayacora na iVakabula vei au, niu wilika na nodra vosa kece na parofita e vuqa kau kila kina na kequ bibi Vua. Au sa raica kina ni lomani au vakalevu o Koya me mai mate ka sotava na rarawa ena vuku ni noqu rarawa.”
- “Na semineri sa dua na sala cecere me tekivu kina na noqu siga. Se vakacava sara na noqu wawale, au dau vakila ga na Yalotabu ka vaqacacotaki ni gauna e dau yaco mai kina na veika dredre ena dua na siga, au sa kila sega ena vakatitiqa ni sa lomani au tiko na iVakabula, kau yalonuidei cake meu tutaka na veika e dodonu.”
- “Au curuvou mai ki na Lotu. Au a tekivu tauri semineri ni se bera mada ga niu papitaiso. Ke a sega na semineri, au sega ni kila au na papitaiso rawa se sega. Ni sega na semineri, ena sega beka ni yaco mai na iVakabula ki na noqu bula ena gauna oqo se meu kila ni na rawa ni vosoti na noqu ivalavala ca. A sega tu ena noqu bula na Tamada Vakalomalagi se o Jisu Karisito. A vukei au na semineri meu kunei Rau ka vakayacora me Rau mai tiki tawamudu ni noqu bula vakakina ki na nodratou bula na luvequ.”
- “A vukei au na noqu laki semineri ena veisiga meu toro voleka sara vua na noqu Turaga ka iVakabula, o Jisu Karisito, ena noqu vulica tiko na Nona ivakavuvuli, na Nona

loloma levu vei au, kei na noqu rawa ni lesu meu laki bula vata kei Koya.”

- “Niu lewena tiko na semineri, au raica kina na titobu ni ibalebale ni ivolanikalou. E vukei au meu vakananuma kina ena veimataka meu bula Vakarisito ena noqu ivakarau ena veisiga.”
- “Na semineri e vakavulici au meu dau wilika na noqu ivolanikalou ka sega walega vei marautaka tiko ia meu bulataka na veika e tukuni tiko ki na noqu bula. Au vulica kina na ivunau kei na ivakavuvuli e vukea na kena vaqacacotaki na noqu ivakadinadina baleta e dua na tamaqu Vakalomalagi dauloloma kei Jisu Karisito, niu na kauta tiko ena vo ni veisiga ni noqu bula.”

Ena kena yaco mai e vuqa na veivakalougatataki niu laki lewena na semineri, e rawarawa sara na noqu raica na vuna era sa vakaliuca tiko kina na itabagone e vuravura ena nodra ituvatuva ni bula. ■

IDUSIDISI

1. Boyd K. Packer, *Teach the Scriptures* (vosa vei ira na qasenivuli ni Church Educational System, 14 ni Okot., 1977), 3.
2. L. Tom Perry, “Toso ki na Veta e Cake,” *Liaona*, Nove. 2007, 48.
3. Richard G. Scott, “Realize Your Full Potential,” *Liahona*, Nov. 2003, 42.
4. Gordon B. Hinckley, “Stand True and Faithful,” *Ensign*, May 1996, 93.
5. Gordon B. Hinckley, “The Miracle Made Possible by Faith,” *Ensign*, May 1984, 47.
6. Gordon B. Hinckley, “The State of the Church,” *Ensign*, May 1991, 52.
7. Ezra Taft Benson, “Our Responsibility to Share the Gospel,” *Ensign*, May 1985, 7.
8. Dallin H. Oaks, “Vinaka, Vinaka Cake, Vinaka Sara,” *Liaona*, Nove. 2007, 104.
9. David A. Bednar, “Conclusion and Testimony,” *Welcome to Seminary 2010–2011*, seminary.lds.org/welcome.

NA ITUKUTUKU NI SEMINERI

Oqo na veika sa laurai ena kena sa tubu cake na semineri ena veiyabaki.

- 1888: A liutaka o Peresitedi Wilford Woodruff na kena tauyavutaki na Matabose ni Vuli ena Lotu me dusimaki kina na sasaga ni vuli ena Lotu, oka kina na kalasi vakalotu ni suka na vuli.
- 1912: A tauyavutaki na isevu ni kalasi ni semineri ni suka na vuli, ka ra lewena e 70 na gonevuli era sa vagalalataki ira mai na dua na gauna ni kalasi me ra mai lewena na semineri. E vakavulici na kalasi ena veibasai ni gaunisala mai na Granite High School e Salt Lake City, Utah, mai Amerika.
- 1925: Sa yacova na 10,000 na gonevuli era sa kerecuru.
- 1948: A vakayacori vakakina mai Kanada, na isevu ni matanitu e na taudaku kei Amerika me vakayacori kina na semineri.
- 1950: Tauyavutaki ni kalasi ni semineri ena veisiga (a vakatokai tu e liu na “semineri ena mataka lailai”) mai Carlifornia, ka ra laki soqoni na gonevuli ena valenisoqoni ni Lotu ni bera ni tekivu na vuli.
- 1958: Sa yacova na 50,000 na gonevuli era sa kerecuru.
- 1958: Tauyavutaki e Sauca Amerika, ka sevutaki e Mexico.
- 1962: Tauyavutaki e Iurope, ka sevutaki e Finiladi kei Jamani.
- 1963: Tauyavutaki e Esia, ka sevutaki e Japani.
- 1965: Sa yacova na 100,000 na gonevuli era sa kerecuru.
- 1967: Tavoci na semineri e vale ena itikitoko vakakoro, ka ra vuli va na siga e vale na gonevuli ena dua na macawa ka vuli vata me dua na siga ena veimacawa.
- 1968: Tauyavutaki e Ositerelia.
- 1969: Tauyavutaki e Sauca Amerika, ka sevutaki e Brazil.
- 1972: Tauyavutaki e Aferika, ka sevutaki e Sauca Aferika.
- 1983: Sa yacova na 200,000 na gonevuli era sa kerecuru.
- 1991: Sa yacova na 300,000 na gonevuli era sa kerecuru.
- 2012: Sa tauyavutaki tu oqo ena 134 na veimatani kei na veivanua e vuravura raraba, ka ra sa kerecuru kina e 370,000 na gonevuli.

NA VEIKACIVI VUA E DUA NA CURUVOU

**Mai vei Helen
Hannonen**

Ni oti toka ga na noqu papitaiso niu se yabaki 10 e Lappeenranta, mai Finiladi, au sa ciqoma kina na iesevu ni noqu veikacivi ena Lotu. Ena yabaki 1960, sa gadreva dina tiko na neimami tabana lailai me dua e tabapiano ni lagati na sere ena gauna ni sakaramede. Au a kerei meu vakayacora rawa na ilesilesi oqo.

E dau vakauqeti au kei tuakaqu o tinaqu me keirau sasagataka na taledi ni cakacaka ni liga, kau sega tu ni kila na tabapiano, ka sega tu na neitou piano. Ia au vinakata meu vakayacora na noqu veikacivi, ka keitou sa tuvatuva sara.

Ena lotu vakamatavuvale, keitou a veivosakitaka na ibalebale ni veikacivi oqo kivei keitou kece sara. Ia, ena vuku ga ni sa mai yada o tinaqu ka rua na luvena lalai, keitou kila ni oqo e dua na

Au a dua na curuvou ka sega tu ni kila na taba piano. Ia sa dua na ka na noqu vakavinavina-kataka na veikacivi ni veisau ni noqu bula meu na dau-tabapiano ni tabana.

bolebole levu vei keitou me sa na voli e dua na piano ka saumi na kena mai vulici. Sa lomai keitou kina me keitou sa na solibula kina.

Na imatai ni solibula o ya na ilavo. Sa lomai keitou me keitou vodo basikeli ka kakua ena basi mai na vula itubutubu ki na vula ikatakata. E yaloqaqa toka na taciqa o Martti, ka matau sara ena vodo basikeli—vakakina ena uca kei na wai cevata. Au sa sega ni voli isulu ka vulica na cula isulu. Keitou sa vulica talega na bula mamaroroi. Keitou a laki teivaka sara e dua na tiki ni qele volekata na vale nei buqu kei tukaqu ka maroroi na kakana me baleta na draki batabata. Sa vukici na neitou “gauna ni gade” me lakova kina o tinai keitou na valetabu e Switzerland se pikiniki kei na keba voleka toka ga ena itikotiko.

Na ikarua ni solibula a vakayacora na noqu matavuvale o ya na gauna. Keitou sa wase na cakacaka ka tuvai vou na itaviqaravi tale eso kei na veiqaravi e vale me rawa niu vakatovotovo ena piano. Ena vuku ga ni neitou solibula kei na cakacaka kaukauwa, e dau kaya kina o Tinaqu ni sega tu na neitou gauna galala me yaco kina e dua na leqa me vakataki ira keimami yabaki vata. Na ka dina, sa vuki na noqu veikacivi me veikacivi ni matavuvale ni se bera sara meu tabaka kina na piano.

Au sa tekivu tauri lesoni mai vua e dua na qasenivuli ni sere ivakatagi e koronivuli. Au a vakatovotovo ena dua na kibodi pepa ka taba piano e valenilotu. Ni sa lesu tale o noqu qasenivuli ni piano, keitou a volia na nona piano, ka a digitaki meu laki vuli vua e dua na qasenivuli ni tabapiano ena vanua o ya.

Au a vulica ga vakai au na serenilotu ka vakatovotovo vakalevu vata kei dairekita ni sere ivakatagi ni tabana. E ratou a vakayaloqaqataka au—ena gauna mada ga e rogo “vela” mai kina

e dua na rorogo. A lomaleqa vakalevu o noqu qasenivuli ni rogoa niu a tabapiano e matadra na tamata ni bera mada niu kila ka nanuma taucoko na veitikina. Ia e vinaka cake na tabataba ligadua mai na sega sara ga na ivakatagi.

Au a vodo basikeli ki na noqu lesoni, ni qai yaco mai na vula ibatabata, au saga mei taubale se vakasisi ke rawa. Au a taubale duadua ga ki na soqoni ni Lotu ena Siga Tabu meu totolo ena dua na auwa ka levu na gauna ni noqu vakatovotovo. Au na vodo basi ga ke sa lako sobu na ivakarau ni batabata ki na -15°C (5°F). Au sega sara ni kauwai ki na uca se uca cevata; e totolo sara na gauna niu dau taubale baleta ni levu na serenilotu totoka au vakaitokani kina. Niu sa taubale, au sa takosova tiko na veibuca vata kei ira na painia (raica na “Ka Talei, Ka Talei,” *Serenilotu*, naba 17), ka taubale yani ena delanivanua cecere kei Saioni (raica na “E Ulunivanua” *Serenilotu*, no. 5), ka tucake vata tu kei ira na nomuni itabagone era sega ni yalolailai (raica na “Dina ena Vakabauta,” *Serenilotu*, naba 254). Au na sega ni yalolailai niu tokoni vakaoqo—ena gauna mada ga keitou Yalododonu Edaidai duadua tikoga kina ena neimami itikotiko raraba mai na tokalau kei Finiladi, volekata na yalayala kei Rusia.

Ni toso na yabaki sa vinaka cake mai na noqu tabapiano kau sa rawa ni vakatagi ka sega walega ni tabaka tiko na irorogo donu. Au sa vulica meu daumasulaka na kena digitaki na sere ivakatagi me rawa ni tiko na Yalotabu ena soqoni. Ka kena bibi duadua, ni a yaco mai na noqu ivakadinadina ni kosipeli ena sere ivakatagi. E rawarawa sara meu nanuma lesu na yalo, na vosa, kei na itukutuku ni sere ni lotu kevaka meu taroga e dua na ka. Au kila ni sa ka dina na ivakavuvuli ni kosipeli kei na cakacaka vakalotu, niu a vulica na vosa

ena vosa kei na rorogo ena irorogo.

Au nanuma na siga a vakatovolei kina na noqu gugumatua ki na ivakavuvuli o ya. Au se qai yabaki 14; kau taleitaka na qalo ka tadra niu na qalo ena Olympics. Au a sega ni veisisivi ena Siga Tabu, ia au toso cake tikoga. Kena itinitini, ni sa roro tiko mai na Olympics e Mexico City, sa sureti au sara e dua na dauveivakatavulici meu tiko ena dua na vuli vakarautaki.

Ia, na vuli vakarautaki oqo, ena dau vakayacori ena mataka ni Siga Tabu ena gauna ni Matawilivola ni Siga Tabu. Au sa nanuma sara niu sa rawa meu gole ki na vakatovotovo ka calata na Matawilivola ni Siga Tabu baleta niu na rawa ni lesu mai ki lotu ena kena gauna ka tiko ena soqoni ni sakaramede ena yakavi. Au sa maroroya kina na noqu vodovodo ni basi ka tuvanaka na veika kece. Na Vakarauwai ni bera na imatai ni vuli, au sa tukuna sara vei tinaqu na noqu ituvatuva.

Au raica na rarawa kei na nuiqawaqawa e matai tinaqu, ia a qai tukuna ga mai ni sa noqu digidigi ga, ka sa vakavulici oti vei au na ka dodonu. Ena bogi o ya au sega ni rawa meu kauta laivi na vosa “Digitaka na Dodonu” (*Serenilotu*, naba 142) mai na noqu vakasama. E voqa na vosa oqo ki na noqu vakasama me vaka e dua na isausau vou.

Ena mataka ni Siga Tabu, au sa taura tu na

E dua na basi a kauti au ki na vaeikacivi ni Lotu. Na kena ikarua me kauti au ki na noqu tatadra ni gone meu dau-niqalo e vura-vura. Na qaqani serenilotu au sa vakatagitaka ena vuqa na gauna sa sauma mai na noqu vakatataro.

beqi ni qalo kei na beqi ni ivakatagi e ligaqu, ka nuitaka ni na raici au o tinaqu me vakabauta niu lako ki lotu. Au gole yani i tuba ki na kelekele ni basi. Na basi e gole ki na olo ni qalo a kele toka ena noqu yasa ni gaunisala ka kele veibasai mai yasana kadua na basi e gole ki valenilotu. Niu sa wawa, au sa tekivu lomaleqa. Sa voqa tikoga e daligaqu na sere “Na Cakavinaka?” (*Serenilotu*, naba 131)—na sere ni lotu sa tuvai tiko me lagati ena Matawilivola ni Sigatabu ena siga o ya. Au kila mai na veika au sotava oqo, ni sotavi na italetale dredre, qaqana e dredre, kei na irorogo e cake, ena yaco me vakatani na sere ni lotu oqo ke sega kina na ivakatagi.

Niu sa vakasamataka tiko, rau sa yaco mai na basi. Sa mai kele sara vei au na basi ni qalo, ka kele sara o draiva ni basi ki valenilotu ka rai mai, ka veilecayaki ni kila niu dau gole ga ena nona basi. Keirau sa mai veiwa-dravi tu yani me vica na sekodi. Na cava au waraka tiko? Au sa digitaka na Turaga (raica na “Ko Totaki Jisu?” (*Serenilotu*, naba 158). Au sa yalataka niu na lako ki na vanua e vinakata o Koya meu gole kina (raica na “Au Lako ke Ko ni Lewa,” *Serenilotu*, naba 164). Au se lewa makawa sara mai meu maroroya na vunau (raica na “Karonai Vunau,” *Serenilotu*, naba 187).

Ni bera ni qai mau na noqu vakasama kei

na lomaqu, sa vakatulewa na yagoqu. Au sa mani takoso vakatotolo e gaunisala ka yalova na draiva ni basi kadua. Au sauma na ivodovodo ka dabe e muri ka gole yani ki lotu, ka sarava ni sa tasiri na noqu tatadra ni qalo ena yasana veibasai.

Era nanuma taucoko niu a tagi ena siga o ya baleta niu a vakila na Yalotabu. Ia au a tagi dina baleta ni sa mai takali na noqu tatadra ni gone ka baleta talega niu maduatata na noqu vakarau laki qalo ena Siga ni Vakacegegu. Ia ena Siga Tabu o ya, me vaka ga na kena sa oti kei na kena e tarava, au sa vakayacora na noqu veikacivi.

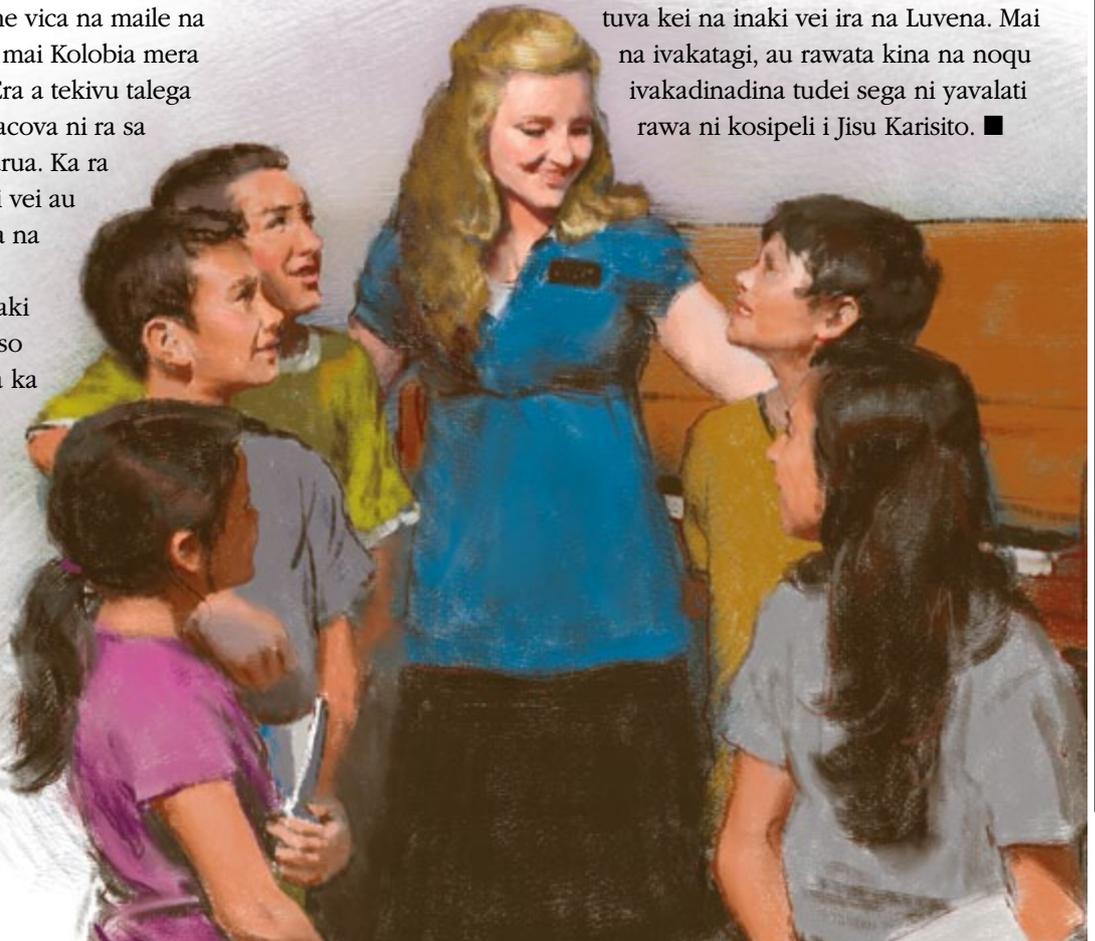
Ni qai yacova na gauna meu gole kina ki na koliji, au sa vakatavulica e so na lewe ni tabana mera veiliutaki ena vakatagi ka tabapiano. Au a laki tomana na tabapiano e na koliji ka tauri lesoni ni tabaoqani. Au nanuma ga ni sa yali vakadua na madigi meu gole ki Latin Amerika niu sa biuta vakadua na veisisivi qalo, ia ni oti na noqu taura na koroi ni vuku ena Brigham Young Univesiti, au a laki kaulotu ki Kolobia. Niu kaulotu tiko, au a vakavulica na lesoni ni tabapiano. Au a vinakata meu solia vei ira na Yalododonu na isolisoli ni ivakatagi. Era taubale ena katakata ni siga me vica na maile na gonelalai kei na itabagone mai Kolobia mera laki vulica na taba piano. Era a tekivu talega ena tabataba ligadua me yacova ni ra sa vinaka sara ena ligadra ruarua. Ka ra solibula vakalevu cake mai vei au ena nodra sasaga mera kila na taba piano.

Sa sivi oqo e 50 na yabaki mai na gauna au a papitaiso kina. Au sa lako vakayawa ka vakabalavu mai na noqu vanua o Finiladi, ia se cava ga na vanua au gole kina, ena dau gadrevi tiko ga me dua e vakatagitaka na serenilotu. Na vosa ni vuravura ni ivakatagi sa tara na ikakalawa ni veikilai yalo kei na veilomani ena vuqa na veivanua.

Ena noqu laki kaulotu ki Kolobia, au vakavulica kina na lesoni ni taba piano. Era taubale ena katakata na gone mera laki vulica, ka solibula mera taukena kina e dua na isolisoli ni ivakatagi.

Nikua sa berabera sara ka malumalumu na ligaqu. Sa vuqa sara na daunivakatagi gugumatua era sa mai sosomitaki au. E dau rarawa sara o tinaqu ni raicalesu na noqu veiyabaki e liu ena Lotu kei na solibula au cakava kina, na veimaile au taubaleta, kei na veika au sega ni vinakata. E kila o koya ni batabata ga a vakavuna na noqu malumalumu. Ia, au na rekitaka ga na noqu “mawe ni valu.” Au sa laki sovaraka ga na noqu reki kei na rawarawa ena ivakatagi. Au sa vulica meu dau dredre ka tagi ena noqu vakayagataka na ligaqu.

E lagasere na lomaqu ena reki niu dau nanuma ni o Tamada Vakalomalagi kei ira na noqu iliuliu era kauwai mera kerea e dua na goneyalewa lalai me vakayacora e dua na ilesilesi e veibolei vakalevu. Na veikacivi o ya, a vukei au meu kila vakavinaka na kosipeli ka yaco me u vukei ira kina na tani mera vakila na Yalotabu ena ivakatagi. Au ivakadinadina bula ni o ira na curuvou era gadreva na veikacivi—o ira mada ga na goneyalewa lalai era sega tu ni kila na tabapiano. Mai na imatai ni noqu veikacivi, au raica ni sega ni dua na ka e dredre vua na Kalou ka sa tiko na Nona ituvatuva kei na inaki vei ira na Luvana. Mai na ivakatagi, au rawata kina na noqu ivakadinadina tudei sega ni yavalati rawa ni kosipeli i Jisu Karisito. ■

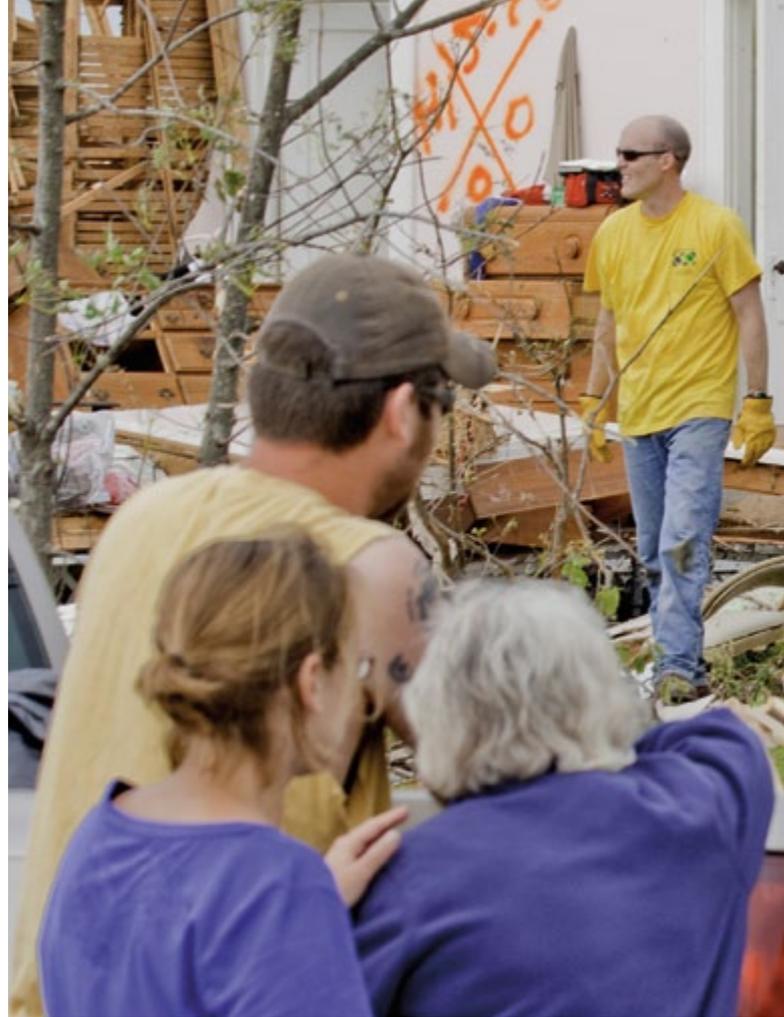
Sa Cakacaka Tiko na

MATABOSE NI TABANALEVU

Mai vei LaRene Gaunt

Mekasini ni Lotu

Era sa vakayagataka tiko na Yalododonu Edaidai na matabose ni tabanalevu mera vakalougatataka kina na nodra bula era vakaleqai tu.

E na bogi ni Me 22, 2011, ena loma ni voqa ni saireni, a cakuvu e dua na tonado ena loma kei Joplin, mai Missouri, e Amerika, ka vakarusu vakadua na veitikotiko kei na bula ni tamata. A boloraki vakaca sara na Tabanalevu e Joplin First mai na tonado oqo, ia a vaka-totolo sara na nona soqoni ira vata mai na nona lewe ni tabanalevu o bisopi kei na matabose ni tabanalevu.

“Keitou sa vakarautaka tu e dua na ituvatuva baleta ni keitou sa veivosakitaka oti tu na vakavakarau oqo ena matabose ni tabanalevu ni bera ni yaco na veika oqo.” A kaya. “Keimami a vakararavi talega ki na Yalotabu me kilai kina na veika me vakayacori. Era sa bale na duru ni livaliva. Era sa sega ni cakacaka na talevoni veikauyaki. Keimami sa qai masu ka vakarorogo ki na kena isau, ia era a yaco mai—ni ra sa dau yaco ga mai. E marau na yaloqu ka vakavinavinaka ena noqu itutu vaka-bisopi niu rogoci ira na lewenilotu ni ra kaya, ‘Au sa cakava oti oqo,’ ka sega ni, ‘Na cava o vinakata meu cakava?’”

Na caka vinaka oqo e Joplin e vakaraitaka tiko na kaukauwa ni dua na matabose ni tabanalevu e duavata. “Na matabose ni tabanalevu sa dua vei ira na soqoni bibi duadua ena Lotu.” A vola vakaoqo o Elder M. Russell Ballard ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua. “baleta ni ra na veivosaki ka tuva-ka kina na kuoramu ni matabete

kei na iliuliu ni mataisoqosoqo vata kei na matabisopi. . . . Mai vei ira taucoko na matabose kei na komiti ena loma ni Lotu, au vakabauta ni matabose ni tabanalevu sa rawa me vakayaco-ka vakalevu sara ena nodra vukei na luvedra na Tamada Vakalomalagi.”¹

Duavata ena Loloma kei na Vakabauta

Mai Puerto Francisco de Orellana, e dua na koro tiko vakayawa sara ena loma ni veikau e Ecuador, era tiko kina na lewenilotu era vauci kaukauwa sara ena loloma kei na vakabauta. E laurai ena matabose vakavula ni tabana na nodra veikauwaitaki. Era vakaliuca vakatabakidua na tamata yadudua kei na matavuvale, kei na kena rawa ni veivuke na parokaramu. E tarava mai na veivakuqeti vakayalo.

E vuqa na lewenilotu era gadreva tu na veivuke mera kune cakacaka. Sa qai kunea na matabose ni tabana ni nodra ibolebole oqo na lewenilotu e rawa ni wali ga ena nodra itikotiko. Ni ra sa veivosakitaka na matabose na nona gagadre e dua na marama tina duadua kei na luvena yalewa lailai e dau tautauvimate, sa raica kina o peressitedi ni iSoqosoqo ni Veivukei e dua na cakacaka e rawa ni laki cakacaka kina o tinani gone oqo ka rawa ni tiko volekata talega na luvena yalewa.

NA VEIKA BIBI ME MANA KINA NA MATABOSE

Mai na nona ivola *Counseling with Our Councils*, e vakatura tiko kina o Elder M. Russell Ballard ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua e tolu na vakasama oqo:

“*Matai, vakatabakiduataka na veika bibi.*” Vakamura na veidusimaki e tiko ena *iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu*, wase 4, ka ra rawa ni kune ena komipiuta ena wase ni Veiqaravi ena Lotu ni LDS.org.

“*Karua, vakatabakidua vei ira na tamata, sega ena parokaramu.*” Sasagataka “na nodra vakaduavata-taki na lewenilotu, nodra vakabulabulataki na luluqa vakalotu, nodra kauwai na itabagone, nodra bula vakailavo na lewenilotu yadua, kei na nodra gagadre na tina sega ni vakamau kei na yada.”

“*Katolu, na matabose sa baleta ga na veivakasalataki kei na soli vakasama, sega walega ni ripote kei na veivakavulici.* Tauyavutaka e dua na ituvatuva ni veiciqomi, na vanua era bibi kina na tamata yadua kei na ilawalawa ka yaga sara na veivakasama yadua.” E duidui na vakasama ni tamata yadua kei na nodra kila, ka sa rawa ni veivuke mai ki na kena kilai vakavinaka na nodra gagadre na lewenilotu.

Raica na ivola nei Elder M. Russell Ballard ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, *Counseling with Our Councils* (1997), 106, 109, 112.

Ena rawa talega ki na matabose ni tabana me vakayagataka na ivurevure ni Lotu, me vakataka na iyaya ni veituberi ni vaqara cakacaka ena Veiqaravi ni Veivakacakacataki ni YDE.² Era tauyavutaka e dua na kalasi e veivakavulici kina e dua na lewenilotu ena tabana, ka na vukea e dua tale na lewenilotu ena tabana me kune cakacaka.

E kaya kina vakaoqo o Ramiro Reyes, na imatai ni daunivakasala ena mataveiliutaki ni tabana, me baleta na matabose ni tabana: “Keimami sa iyaya ni cakacaka ena liga ni Turaga. Ena vakayacora rawa o Koya na Nona inaki mai na noda cakacaka.”

Na Nomu Sala ki na Valetabu

Mai Liverpool, Niu Yoka, mai Amerika, a tiko rawa o Melissa Fisk ena nona itutu vaka-peresitedi ni Lalai ena matabose ni tabanalevu, ka yaco me vakararamataki ki na kena kaukauwa. Ena gauna sa tara kina mai na nona beqi e dua na ivolalailai, a raica sara e dua na kedra itaba e 28 na gone ena Lalai era tucake tu ena kabakaba ni Valetabu e Palmyra New York. Ka sa tauvi duka ni manumanu. E vaka, me drete vakalailai na nona vakasama mai na bose, ka vakananuma sara na siga a gole kina na Lalai ni tabanalevu ki Palmyra mera laki marautaka na yalo vakalou e tiko ena rara ni valetabu. E ka ni rarawa, ni gauna era tevuka kina na gone na nodra itutuvi, era a ceburaka laivi e dua na bure ni pi.

Ni sa oti na nodra qaravi, era sa sureti ira na gone na iliuliu mera laki tara na valetabu. Era sa bese na gone ni ra rerevaka de ra tu kina eso tale na pi oya. Era sa qai tuva na

O CEI SO ERA VAKAITAVI ENA MATABOSE NI TABANALEVU SE TABANA?

O ira na iliuliu ni matabete kei na mataisoqosoqo era na tiko ena matabose ena rua na yavu: (1) ni ra sa lewe tiko ni matabose ni tabanalevu era vukei bisopi me kunei na iwali ni leqa kei na gagadre ni tabanalevu kei na kena ika (2) ni ra sa matataka tiko na nodra dui mataisoqosoqo. Era na cakacaka

Matabisopi

Sa ilesilesi ni matabisopi o ira taucoko na lewenilotu ena tabanalevu, mataisoqosoqo, kei na kena itaviqaravi. Ena dabe vakatulewa o bisopi ena matabose ni tabanalevu, ia sa rawa vua me vakatulewa vinaka cake ni oti na nona bose vata kei rau na nona daunivakasala kei na matabose ni tabanalevu, ni gadrevi vakakina.

(Raica na *iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu*, 4.1; 4.2.)

Vunivola ni Tabanalevu

“Sa itavi nei vunivola ni tabanalevu me vola tiko na veitavi kece sara kei na vakatulewa e dau vakayacori ena matabose ni tabanalevu. . . . Ena vakarautaka talega na itukutuku matailalai mai na itukutuku volai ena komipiuta ni Lotu.”

(*iVoladusidusi 2*, 4.6.4.)

Sekeriteri Liu

“Ena vakarautaka o sekeriteri liu na lewe ni bose me baleta na matabose ni tabanalevu. . . . Sa rawa talega vei bisopi me veivuke ena kena raiclesu na nodra itavi na lewe ni matabose ni tabanalevu. . . . Sa rawa vei [koya] me isema vakacakacaka tiko vei rau na matabose ni tabanalevu kei na komiti e cake ni matabete.”

(*iVoladusidusi 2*, 4.6.5)

iLiuliu ni Matabete i Melikiseteki

Sa nodrau itavi na iliuliu ni ilawalawa ni bete levu kei na peresitedi ni italatala qase na nodra bula vakayalo ka vakayago na turaga rau vakatulewa tiko kina. Sa rawa vei bisopi me lesia kivei ira na iliuliu ni ilawalawa kei na kuoramu eso na cakacaka e dau vakayacora vei ira na matavuvale.

(Raica na *iVoladusidusi 2*, 7.)

iLiuliu ni Kaulotu ena Tabanalevu

Ena liutaka o iliuliu ni kaulotu ni tabanalevu me vakayacora na cakacaka ni kaulotu. Ena cakacaka vata kei ira na daukaulotu tudei kei na daukaulotu ni tabanalevu. Sa rawa vei bisopi me kerei koya me liutaka na veivosaki baleta na cakacaka ni kaulotu ena matabose ni tabanalevu.

(Raica na *iVoladusidusi 2*, 5.1.3.)

itubutubu kei na iliuliu me dua kina na sala ki valetabu. Era sa qai vakayaloqataki kina na gone mera toso yani ki liu.

Ena gauna sa vakarorogo lesu tale mai kina o Melissa ki na bose ni matabose ni tabanalevu, a vakananuma, “Ke-vaka mada ga mera wavoliti yadua mai vei ira na itokani kei na iliuliu dauloloma ni ra toso yani ki na valetabu.”

A takosovi na nona vakanananu ni sa kaya mai o peresitedi ni iSoqosoqo ni Veivukei me baleta e dua na sisita me na vukei: “A sega ni mai lotu o koya ena Siga Tabu sa oti. Au na raica me rau laki tukuna vua na nona dausiko vuvale me baleta na ilakolako ki valetabu e tarava.”

“E ratou sotava tiko eso na ka dredre ena gauna oqo,” a tomana mai o peresitedi ni kuoramu ni italatala qase.

“Au na talemuri rau mada na nodratou dauveituberi ni vuvale kevaka e tiko na ka me tou vakayacora.”

“Sa rawa vei ira na goneyalewa mera laki veivuke ena meimei,” a kaya mai o peresitedi ni Goneyalewa.

Ni raica yani o Melissa na matadra na lewe ni matabose ni tabanalevu, e raica ni ra veikauwaitaki ka malele dina kina. E matadredredre sara kina. “Na Turaga sa vakarautaka na sala eso mera taqomaki ka lomani kina na Luvena,” a vakasamataka. “Na matabose ni tabanalevu!”

Me vaka ga a yaco e Joplin, Puerto Francisco de Orellana, kei Liverpool, era sa raica tikoga na iliuliu ni Lotu e vuravura taucoko na veivakalougatataki ni matabose ni tabanalevu kei na tabana. Ni ra cakava oqo, era na rawata kina na kaukauwa cecere ni veimatabose oqo me vukei na Turaga me vakalougatataki kina na Luvena ka vakayacora rawa na Nona cakacaka. ■

IDUSIDUSI

1. M. Russell Ballard, *Counseling with Our Councils: Learning to Minister Together in the Church and in the Family* (1997), 102.
2. *Na Career Workshop Participant's Workbook* (naba ni iyaya 35163) sa vakarautaki tu ena store.lds.org, Sitora ni Lotu, se na valenivolavola ni ivurevure ni cakacaka ni Lotu.

vata ena loloma mera qarava ka vaqacotaki ira na tamata yadua kei na matavuvale ena tabanalevu kei na tabana. (Na vosa na tabanalevu kei na matabisopi e vakaibalebaletaki tale tikoga ki na tabana kei na mataveiliutaki ni tabana.)

Peresitedi ni iSoqosoqo ni Veivukei

Ena matataki ira tiko na yalewa yabaki 18 ka sivia ena tabanalevu o peresitedi ni iSoqosoqo ni Veivukei. Ena vakayacora na veika e rawata rawa mera vukei na marama vakatorocaketaki na nodra vakabauta kei na bula savasava yadua, vaqacotaki ni matavuvale kei na itikitiko, ka vukei ira na vakaleqai.

(Raica na iVoladusidusi 2, 9.)

Ni ko gadreva mo vulica mo gugumatua cake ena nomu veikacivi, sikova na Leadership Training Library, sa vakarautaki tu ena vica na vosa ena leadershiplibrary.lds.org.

Peresitedi ni Cauravou

Ena raica o peresitedi ni Cauravou mera vaqacotaki na cauravou ni tabanalevu yabaki 12 ki na 18. Ena nona vukei mai vei rau na nona daunivakasala, ena vukea na mataveiliutaki ni Matabete i Eroni (matabisopi) ka raica raraba na parokaramu ni Sikauti ni gadrevi vakakina.

(Raica na iVoladusidusi 2, 8.3.4.)

Peresitedi ni Goneyalewa

Ena gumatuataka o peresitedi ni Goneyalewa me ra vaqacotaki na goneyalewa yabaki 12 ki na 18. Sa nona itavi me “ra vukei kina na goneyalewa yadua mera kilikili me ra cakava na veiyalayalati tabu ka ciqoma na veikacaka vakalotu ni valetabu.”

(iVoladusidusi 2, 10.1.1)

Peresitedi ni Lalai

E matataka o peresitedi ni Lalai na gonevula 18 ki na yabaki 11 era tiko ena tabanalevu. Ena veivuke vakalevu na nona rai ena gauna sa vakasamataka tiko kina na matabose ni tabanalevu e dua na cakacaka me baleti ira na gone ena tabanalevu.

(Raica na iVoladusidusi 2, 11.)

Peresitedi ni Matawilivola ni Siga Tabu

Sa itavi nei peresitedi ni Matawilivola ni Siga Tabu na kena soli na ivakasala kece vakosipeli ena gauna ni Matawilivola ni Siga Tabu. “Ena vakarautaki koya mai vakavinaka ki na bose ni matabose ni tabanalevu me vakatututaka kina na sala eso mera vakatorocaketaki kina na lewenilotu ena vuli kei na veivakavulici ena valenilotu ka vakakina e nodra vuvale.”

(iVoladusidusi 2, 12.2.2.)

Mai vei Rosemary M. Wixom

Peresitedi Raraba ni Lalai

Noda Gauna ni Vosa kei na Vakarorogo

Ena vakalougataka tawamudu na noda matavuvale ni da gadreva dina meda veirogorogoci vakavinaka nikua.

Ena dua na vuravura vinaka era na lesu i vale na gone yadua mai koronivuli mera kidavaki mai ena keke jokeliti buta katakata vinaka, dua na bilo sucu bata-bata, ka tu vakarau o tina me vosa ka vakarorogo ki na nona siga o gone. Eda sega ni bula tiko ena dua na vuravura e vinaka vakaoti, ia sa rawa me kau laivi na keke kei na sucu, kevaka o vinakata, ia kakua ga ni kauta laivi na “gauna mo vosa ka vakarorogo kina.”

Ena ruasagavulu ka ciwa na yabaki sa oti, a rarawataka kina o Peresitedi James E. Faust (1920–2007), na iKarua ni Daunivakasala ena mataveiliutaki Taumada, ni sa lailai tiko na nodra gauna vata na matavuvale. Vakasamataka mada o ya ena—29 na yabaki sa oti—a kaya ena koniferedi raraba: E dua vei ira na leqa bibi ni matavuvale nikua ni sa lailai tikoga mai na noda gauna vata. . . . Na gauna vata oqo sa gauna talei duadua—na gauna me ia kina na veivosaki, na vakarorogo, na veivakayaloqaqatiki, kei na kena vakaraitaki na sala me vakayacori kina na veika eso.”¹

Ni da lako vata mai ka vosa vei ira na luveda, eda na kilai ira ka ra na kilai keda. Meda vakaliuca, na noda dui gagadre dina ni yaloda, ni na yaco me tiki ni noda veivosaki kei ira na luveda yadua.

Na cava beka na itukutuku bibi duadua mai na yalomu ko na digia mo wasea vei luvemu?

E vakavulica vei keda o parofita Mosese ena Vakarua:

“Mo lomani Jiova na nomu Kalou ena lomamu taucoko, kei na yalomu taucoko, kei na nomu nanuma kecega.

“Ia na vosa oqo, kau sa vakarota vei kemuni ena siga oqo, me tiko ga ena lomamuni:

“Ia mo ni gumatua mo ni vakavulica vei ira na luvemuni, ka dau *vosataka* ni kemuni sa tiko ena nomuni vale, ni kemuni sa lako voli talega ena sala, ka ni kemuni sa koto sobu, ni kemuni sa duri cake talega” (Vakarua 6:5–7; vakamatatataki).

Meu kuria tale e dua: “Ena gauna talega dou sa kana vata tiko kina.”

Kevaka eda sa gadreva dina me laki duavata tawamudu na noda matavuvale, meda sa tekivutaka sara ga nikua na kena cakacaka. Na noda vakayagataka na gauna meda veivosaki kina kei ira na luveda sa iyau maroroi ki na noda matavuvale tawamudu ni da lakova vata tiko yani na salatu ki na bula tawamudu.

E dua na marama tina e Illinois, mai Amerika, e wasea na sala a vakayagataka kina na gauna me vosa vei ira na luvena:

“Ena gauna era se lalai kina na luvei keirau, au dau maqusa toka na sarava e vica na parokaramu taleitaki ena retio-yaloyalo. . . . E ka ni rarawa, ni parokaramu oqo e qai dau vakaraitaki mai ni ra sa laki moce na gone.

“ . . . Ena dua na gauna au raica niu sa mai vakaliuca sara tiko na noqu parokaramu oqo ka biuti iratou sara toka e ra na luvequ. Vakalailai ga au saga meu wili italanoa ni ivakamoce ni waqa tiko na TV, ia au sa kila tu e yaloqu ni sega ni sala vinaka oqo. Niu vakasamataka vakatitobu na siga kei na macawa au vakalusia ena sara TV, au sa kila niu cala ka saga meu sa na veisau. E a taura toka e dua na gauna meu vakadeitaki au ni sa rawa meu bokoca dina na TV.

“Ni oti e rua na macawa na noqu bokoca tu na retio-yaloyalo, au vakila ni sa takali tani e dua na icolacola levu. Au vakila niu sa vinaka mai, ka savasava cake mai, kau kila niu sa digidigi donu.”²

E gauna vinaka ni veivosaki na gauna ni moce.

E kaya kina o Ilamani baleti ira na sotia

qaqa, “Era a tukuna vei au na nodra vosa na tinadra, ka ra kaya tale: Keimami sega ni vakatitiqataka na nodra ivakavuvuli na tinai keimami” (Alama 56:48).

A vakavulici ira na nodra “vosa na tinadra.” E na nodra vosa vei ira na luvedra, era sa vakavulica tiko na tina o ya na vosa ni Kalou.

Maroroi na Veivosaki Vaka-Tamata Yadudua

E vuqa sara na veika vinaka e lako mai na veivosaki, ka sa kila vakavinaka tiko o vuni-meca na kaukauwa ni vosa. E dau taleitaka o koya me vakarusa na yalo e yaco mai ki na noda itikotiko ni da dau veivosaki, veivakaya-loqaqataki vakai keda, ka cakacaka vata.

A takiveiyaga na nona saga o Setani me tarova na vakalesuimai ni kosipeli i Jisu Karisito ena itabagauna oqo ena gauna a saga

kina me tarova na nodratou veivosaki bibi o Josefa Simici kei na Kalou na Tamada vata kei na Luvena, o Jisu Karisito.

Ena nona vosa o Josefa, “Sega ni dede sa vaka e vesuki au e dua na kaukauwa ka vakamalumalumutaki au sara; ia sa curumi au sara ka vesuka na wa ni yamequ, meu sega kina ni vosa rawa” (Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:15).

Sa dau vinakata tu o vuni ca me vesuka na yameda—me na tarova na noda rawa ni vakaraitaka vakavosa na lomada e matanavotu. E taleitaka o koya na veiyawaki kei na veivakataotaki; e taleitaka na rorogo; e taleitaka na veivosaki vakatani—me tarovi keda mai na katakata vinaka ni dua na domo kei na yalo taleitaki e yaco mai na veivosaki ena veiraici mata ki na mata.

Vakarorogo ki na Yalodra na Luveda

Na vakarorogo sa ka bibi talega me vaka na vosa. E kaya kina o Elder Jeffrey R. Holland ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua: “Kevaka meda vakarorogo ena loloma, e sega ni gadrevi meda leqataka na veika meda tukuna. Ena solia vei keda . . . na Yalotabu.”³

Ni da vakarorogo, eda raica na yalodra era tiko wavoliti keda tiko. Sa tiko na ituvatuva nei Tamada Vakalomalagi me baleti ira yadua na Luvena. Vakasamataka mada kevaka meda ilova rawa na ituvatuva yadudua baleti ira na luveda yadudua. Vakacava beka kevaka meda kila na sala me vakalevutaki kina na nodra isolisoli vakayalo? Vakacava beka keda kila na sala mera vakauqeti kina e dua na luveda me yacova na nona rawa-ka? Vakacava beka keda kila na sala mera vukeyi kina na luveda yadudua mera veisau mai na vakabauta vakagone ki na ivakadinadina?

Eda na kila vakacava?

Eda na kila ke da vakarorogo.

E kaya e dua na tama Yalododonu Edaidai: “Au dau cakavinaka vakalevu cake niu dau vakarorogo vei iratou na luvequ mai na noqu vosa vei iratou. . . . Au sa vulica rawa mai ni ratou sega ni vinakata na luvequ na noqu ituvatuva tudei, ivakasala makawa, kei na isau ni taro vuku. . . . Vei ira, ni ra taroga na nodra taro ka veivosakitaka na nodra leqa sa ka bibi cake mai na nodra ciqoma na noqu isau ni taro. E dau yaco ni sa oti na nodra vosa, kevaka au a vakarorogo vakabalavu ka cakavinaka, era na sega sara ni gadreva na noqu isau ni taro. Era sa kila oti na isau ni taro.”⁴

E taura na gauna me raici vakatabakidua na veika e bibi cake. Na veivosaki, na vakarorogo, kei na veivakayaloqatataki e sega ni yaco ga vakasauri. E sega ni rawa mera vakusakusataki se tuvanaki—era yaco ga ni toso na gauna. Era yaco oqo ena gauna eda *vakayacora* vata na veika eso: na cakacaka vata, bulibuli vata, ka qito vata. Era yaco oqo ena gauna eda vakatikikitaki kina na itukutuku raraba, kauta laivi na veivakataotaki kei vuvura, ka vakatabakiduataki vakai keda.

Ia oqo, e ka dredre me vakayacori. Ni da tagutuva ka bokoca na veika kecega, meda na tu vakarau ki na veika ena tarava mai. Ena tekivu na vakanomodi ena dredre; ka na yaco me vakilai na takali ni ituvaki eso. Mo vosota, wawa me vica na sekodi, ko na qai marautaka. Mo vakarorogo vagumatua sara vei ira era tiko wavoliti iko ena nomu vakatarogi ira ka mo qai vakarorogo. Kemuni na itubutubu, ni veivosakitaka na nodra ka talei na gone.

Dredrevaka na veika sa sivi—ka mo qai tadrataka na veisiga ni mataka. Na veivosaki vakaveiwali ena rawa talega ni laki dua na veivosaki vakaibalebale cake.

Vakaliuci ni Noda iNaki Tawamudu

Ena vula itubutubu sa oti, au a laki sikova e dua na kalasi ni goneyalewa, a kerea kina o gasenivuli mera vola na kalasi e 10 na veika me vakaliuci. Au sa tekivu sara meu vola. Meu tukuna eke, na imatai ni noqu vakanananu a tekivu ena “Naba 1: samaka na drowa ni penikau e valenikuro.” Ni sa volai oti na lisi, a kerei keimami na iliuliu ni Goneyalewa me keimami wasea na veika keimami sa vola. O Abby, ka se qai yabaki 12 tiko, a dabe toka e yasaqu. Oqo na lisi nei Abby:

1. Gole ki na koliji.
2. Meu dua na daudroini ni loma ni vale.
3. Laki kaulotu ki Idia.
4. Laki vakamau e valetabu vua e dua sa kaulotu oti.
5. Me lima na luvequ ka dua na noqu itikotiko.
6. Vakauti ira na luvequ mera kaulotu kei na vuli ena koliji.
7. Meu dua na bubu “dausoli keke.”
8. Vakasasameni ira na makubuqu.
9. Vulica vakalevu na kosipeli ka marautaka na bula.
10. Lesu ka laki bula vata tale kei Tamaqu mai Lomalagi.

Au a kaya, “Vinaka vakalevu, Abby. O sa vakavulica vei au na veika e baleta na noqu raica na ituvatuva ni Tamada Vakalomalagi baleti keda. Ena gauna o kila ni ko sa taubale-taka tiko e dua na salatu, se cava ga na kena veigoleyaki e yaco, ko na vinaka tikoga. Ni sa vakatabakidua tiko na nomu salatu ki na inaki cecere—o ya na bula vakalou kei na lesu vua na Tamada Vakalomalagi, ko na yaco kina.”

Na vanua cava a kauta mai kina o Abby na kila na inaki tawamudu? E tekivu ena noda itikotiko. E tekivu ena noda matavuvale. Au a tarogi koya, “Na cava o cakava e nomu matavuvale mo vakaliuca kina na veika oqo?”

Oqo na isau ni nona taro: “Keitou wilika na ivolanikalou, vata kei na vulici na *Vunautaka*

na Noqu Kosipeli.” A tomana tale o koya, “Keitou dau veivosaki vakalevu—ena lotu vakamatavuvale, ena gauna ni kana vata, kei na gauna ni vodo motoka.”

A vola o Nifai: “Ia eda sa tukuni Karisito, ka rekitaki Karisito, ka vunautaki Karisito.” Cava na vuna? “Me ra kila kina na noda kawa na sala me bokoci kina na nodra ivalavala ca” (2 Nifai 25:26).

Na veivosaki, vakarorogo, veivakayaloqa-qataki, ka cakacaka vata vakamatavuvale ena kauti keda vakavoleka vua na noda iVakabula, sa daulomani keda. Na noda gagadre dina meda veirogorogoci vakavinaka nikua—edaidai sara ga—ena vakalougatataka na noda matavuvale. Au sa vakadinadinataka ni gauna eda tukuni Karisito kina, eda sa rekitaki Karisito talega vata kei na isolisoli ni Veisorovaki. Ena yaco mera kila na luveda “na ivurevure cava mera na rai kina me bokoci kina na nodra ivalavala ca.” ■

Mai na dua na vosa kaburaki ena setilaiti ni koniferedi ni iteki e Salt Lake City ena ika 24 ni Okotova, 2010.

IDUSIDUSI

1. James E. Faust, “Enriching Family Life,” *Ensign*, May 1983, 41.
2. Susan Heaton, “Talk Time Instead of TV Time,” *Ensign*, Oct. 1998, 73.
3. Jeffrey R. Holland, “Witnesses unto Me,” *Liahona*, July 2001, 16.
4. Georg D. Durrant, “Pointers for Parents: Take Time to Talk,” *Ensign*, Apr. 1973, 24.

NA BULUBERI KEI NA IVOLA I MOMANI

Ena vica na yabaki sa oti keitou a toki vakamatavuvale mai na dua na siti osooso ka totolo sara ki na dua na itikotiko lailai vagalala ena taudaku ni dua na koro vakanomodi. E toka voleka kina e dua na veibuluberi, ka keitou a laki kerei kena itaukei, me keitou beti buluberi ena kena levu ga keitou vinakata.

Ena vica na mataka ena veimacawa ena vula ikatakata o ya keitou a vakavodoka ena motoka na vokete kei na taga ka dua na auwa na kena totoka, ka kamica na beti buluberi. E dua na

mataka na luvei keirau cauravou gone duadua, o Hyrum, e vaka me sega ni via lako vata kei keitou. Sa vakadeitaka tu o koya ni keitou sa betia kece sara na buluberi ka na vakaoti gauna ke keitou lako tale kina. E kuirabui o koya ni se levu sara tu ga na buluberi. A sega ni raica rawa o koya eso na isoso, kei na so na buluberi kamica era lili toka tabanikau ka vakadeitaka o koya ni sa rai oti kina.

Ena gauna vata oqo, era a boleiki ira na luvei keimami o ira na iliuliu ni itabagone mera wilika na iVola i

Momani ni vakarau tekivu na vuli ena Okosita o ya. Era sa mai tukuna e vale na gone na bolebole oqo, ka keitou sa lomavata na matavuvale me keitou tokoni ira ena sasaga oqo.

E se qai oti toka ga na neitou wilika tasevu na iVola I Momani sa yaco mai na neitou *Ensign* ni vula o Okosita, ka sa tiko kina na bolebole nei Peresitedi Gordon B. Hinckley (1910–2008) me wilika na ivola i Momani ni bera ni cava na yabaki. Sa marau sara o Hyrum kei tacina o Joseph—ni rau nanuma ni keitou sa talairawarawa oti vua na parofita! Rau sa qai tukuna tale vei rau o tacidrau qase, o Seth kei Bethany, ni sa kerea tiko mai o Peresitedi Hinckley meda wilika tale,

Sa vakadeitaka sara ga o Hyrum ni sa betia oti na buluberi yadua ka na vakaoti gauna ga na lesu tale ki na iteitei ni buluberi.

se cava ga na levu ni gauna eda sa wilika oti kina.

“Baleta na cava?” rau a taroga na cauravou. “Kedatou sa wilika na veivosa yadua kece sara, se cava tale meda na vulica vou mai na kena eda sa wilika oti?”

Ni yaco e dua na vakanomodi, e dua a qai tukuna mai na buluberi. “Dou nanuma tiko na gauna tou kaya ni sa oti taucoko na buluberi? Ia ena gauna tou a lesu kina, era se levu tikoga na buluberi—ena veigauna! Se cava ga na levu ni gauna tou lako kina, se na gauna se qai oti toka ga oqo, era sobe tu ga na buluberi.”

E totolo sara na neitou raica na kena isema. Me vakataka ga na iteitei o ya kei na vuavuai gugumatua ni buluberi kamica, na iVola i Momani sa ivurevure tudei ni magiti vakayalo me na kunei mai kina na dina vou. Keitou sa mani tekivu wilika tale na iVola i Momani.

Niu sa mai ciqoma na bolebole nei parofita, au sa wilika na veika ena iVola i Momani au sa wilika oti vakavica e liu, ia au sa raica ena dua na kena ituvaki vou se kila vakavinaka ena kena bulataki ena veituvaki se ibolebole vou. Au kila ni veigauna yadua eda wilika kina ena yalodina na iVola i Momani, sa rawa meda ciqoma na veivakararamataki vou ka toro voleka vua na iVakabula. ■
Suellen S. Weiler, Georgia, Amerika

AU VAKILA NI DODONU MEU GOLE MAI

Ni oti e rua veimama na yabaki na noqu papitaiso mai Buenos Aires, e Argentina, e se voqa tikoga

vei au na vosa ni dua vei rau na daukaulotu a vakavulici au: “Au kila ni ko dua na daukaulotu.” Au nanuma vakakina na isau ni taro kaukauwa e yaco mai vei au ena noqu masuta meu kila ke sa ka dina na yalo a curuma na lomaqu. Niu sa yabaki 20, au kila ni sa dodonu meu vakavakaurau ki na kaulotu.

Ia meu na daukaulotu vakacava? Au sega ni vakataki koya na cauravou agilosi a vakavulica vei au na kosipeli. Meu na biuta vakacava na noqu cakacaka? Au na laki vakaitikotiko evei niu sa na lesu mai? A dredre sara na noqu kunea na vanua au sa mai tiko kina, ka dina ga ni dua na rumu lailai ena daku ni dua na vale ni tamata.

Niu lesu tiko i vale ena dua na yakavi, sa yaco tale mai ki na noqu vakasama na yalo kei na lomatitiqa oqo. Niu yaco e vale, au sa saga meu vakatulewa kina. Au sa mani tekiduru ka cabora e dua na masu meu vukei. Niu sa masu tiko, au sa vakauqeti vakaukauwa sara meu lako vei Leandro, na noqu itokani e dau vakayaloqataki au ena gauna ni rarawa.

Ia niu vakasamataka niu na laki vakayadrati koya ni sa bogilevu, au sa mai vakasuka kina. Au kila ni na yadra vakamataka o koya me laki cakacaka, kau sega ni rawata meu laki tukituki e nona katuba ena auwa o ya. Sa veidreyaki na noqu vakasama ia, au sa vakila tikoga na veivakauqeti oqo meu laki raici koya. Ia, au vakawalena tikoga.

Ia, au sa mani taubale yani e gausisala meu cegu cagi bulabula. Ena noqu nanuma rawa niu dolava tu na noqu katuba, au sa lesu tale kina ki vale. Niu curu yani, au raici Leandro ni sa dabe tiko ena noqu rumu. Sa sobuti au na Yalotabu, ka sa vaka

Niu curu yani, au raici Leandro ni sa dabe tiko ena noqu rumu. Sa sobuti au na Yalotabu, ka sa vaka me yali na noqu icegu.

me yali na noqu icegu. Ena voqa ni domoqu ena luluvu, au a tarogi koya, “Na cava o cakava tiko eke?”

“Au sega ni kila,” a kaya mai. “Au nanuma tu ga meu mai raici iko.”

Au a qai tukuna vua na noqu a lomatatarotataka tiko na laki kaulotu. A cavuta vei au na nona ivakadinadina ka vakayaloqataki au. A qai vukei au meu vakalewena na noqu pepa ni kaulotu, kau a kauta sara vei bisopi ena mataka tarava. Ni oti e rua na vula au sa ciqoma na noqu veikacivi meu gole ki na Tabana Ni Kaulotu e Argentina Salta.

Au kila ni a iyaya ni cakacaka ena liga ni Turaga ena bogi oya na noqu itokani oqo, kau sa kila mai na yaloqu taucoko ni sa dau rogoca ka sauma mai na Tamada Vakalomalagi na noda masu e cabori ena yalodina kei na inaki dina. ■

Aldo Fabio Moracca, e Nevada, mai Amerika

AU SA NA MATE!

Au nasi tiko ena dua na tiki ni valenibula osooso ni vakacegui ira na sele, ka dua na siga au a ciqoma sara e dua na qiri ni me baleta e dua na tamata tauvimate na yacana o Bill ka se qai sele oti ga. A dodonu me laki davu ena tikina ni tauvimate bibi, ia a mani vagolei mai vei au baleta ni sa sinai na tikina o ya.

Sa yaco sara mai o tamata tauvimate vata kei na nona matavuvale. Au yalo vakacegu niu raica ni bulabula toka, ka vakilai koya toka, ka sega ni laurai vua na taqaya.

Niu sa taura oti na veika bibi baleti koya ka vakarautaki koya kei na nona matavuvale ena nona rumu, au gole yani ki na olo meu laki vola na nona jati. Niu se qai tekivu volavola

ga, au sa rogoca e dua na domo, “Lesu tale ki na nomu rumu.” Au sa sega ni volavola ka rai ki muri. E sega ni dua e tu e kea. Au nanuma niu vakasamataka ga na domo o ya, ia a rogo tale mai—ka sa voqa levu sara mai.

Au a cici lesu ki na rumu nei Bill ka raica ni sa vuce vakalevu sara na domona, ka sa dredre tiko ni cegu. Ena noqu nanuma ni sa kalamu na wa ni dra e domona, au a tabaka na domona ena ligaqu imatau meu qirita ena ligaqu imawi na vuniwai a seleti koya. A kaya mai o vuniwai ni na tala mai e dua na timi vei Bill ena kena gauna totolo. “Ia kakua ni biuta na ligamu!” E kaya kina.

Niu tabaka tikoga na domona, au raica sara ena yasani idavodavo nei Bill e dua na ivola ni Lotu au kila. “O iko beka o lewe ni Lotu?” Au taroga.

A saga o koya me deguvacu ka

kaya ni dua na ivakalesilesi ni caka-caka tabu vakalotu e na Valetabu e Atlanta Georgia. A sauriva ka turu na waini matana ka kaya mai, “Au sa na mate!”

Au a kaya vua ena doudou, ni na sega ni mate, “Au na vakamau tiko ena Valetabu e Atlanta ena vula mai oqo, ko na tiko kina.” Ratou sa yaco sara mai na timi ni veisele ka kauti Bill yani.

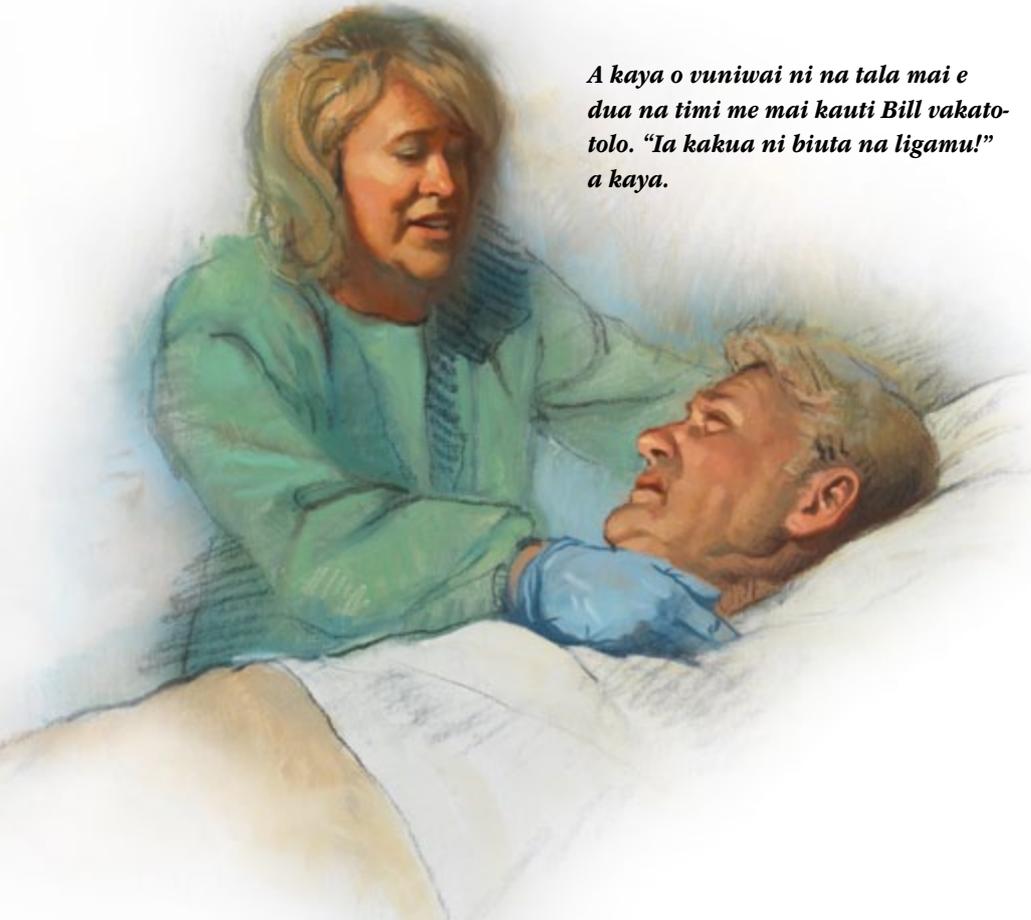
Niu marautaka tiko na vakarau ki na noqu vakamau ena vula mai oqo, au a voleka sara ni guilecavi Bill, ni a lako vaka-ca vua na wainimate. Ia ni sa mai kauti au o metereni ki na rumu ni veivauci ena siga ni noqu vakamau, au raica kina e dua na tamata au kila: o Georgia, na wati Bill. Niu sa tukuna vua niu sa vakarau vakamau, a lako sara me kauti Bill mai. Ni voleka toka ni yaco na vakamau, sa dola mai na katuba ka curu mai o koya. Ni oti e vica na macawa ni mosi ni ulu, veilecayaki ni yago, kei na wawale, sa vakila o Bill na nona bula vinaka ka rawa ni gole mai ki na valetabu, ka sega tiko ni kila ni a siga ni noqu vakamau.

Ni oti e rua na yabaki keirau a kacivi vakaveiwatini me keirau vakalesilesi ni cakacaka tabu vakalotu ena Valetabu e Nashville Tennessee. Ni keirau yaco yani e valetabu me keirau tabaki, a dolava mai na katuba vei au e dua na turaga ka kaya, “Ni bula vinaka mai ki na Valetabu e Nashville!” O Baraca Bill.

Keirau a veiqaravi vata me tolu na yabaki. A kaya o Bill vei ira na tamata niu a vakabulai koya, ia au kila ni a vakabulai koya na Turaga. Ena veika sa yaco oqo, a vakavulica vei au o koya na bibi ni noda vakarorogo ki na veivakauqeti ni Yalotabu. ■

Ramona Ross, e Tennessee, mai Amerika

A kaya o vuniwai ni na tala mai e dua na timi me mai kauti Bill vakatotolo. “Ia kakua ni biuta na ligamu!” a kaya.

SA RAWA ME TOU MASU

Ena vula itubutubu ni 1975 a vakaitikotiko na neitou matavuvale ena dua na qele ni iteitei drokadroka vinaka ena vanua o Rheinland-Pfalz mai na Ra kei Jamani. Ni keitou draiva lesu tiko ki vale mai na lotu ena dua na Siga Tabu ucauca, keitou kele sara me raici e dua na motoka ka davo vakababa tu e gaunisala tovaki wai ena yasa ni veikau. Sa vakaturubuto tu mada ga na veikau ena vuku ni rugurugua ni veivunikau ka sa roro tiko mai na bogi.

Ni keitou raica oti na motoka sa voca tu oqo, keitou lesu ki na neitou motoka ka raica ni sa lobo tu ena soso. Sa sega ni rawa meu vasukasuka, ia sa rawa ga meu draiva yani i liu—ki na veikau. Keitou sa lakova oti ena motoka na veikau oqo ka kila tu ni ra vesemati na gaunisala ni veikau oqo ka na laki mua lesu tale mai, kau sa mani toso ga yani ki liu ki na butobuto.

E totolo sara na noqu kila ni sa cala na noqu lewa. Na gaunisala lailai, tovaki wai oqo e levu na kena dabibi ka sa mua tikoga yani ki na loma sara ni veikau loa. Au sa saga meu vakatotolo tikoga, niu rerevaka tiko ke keitou na kele, keitou sa na tao. Au raica sara e dua na delana mai liu ka rairai kaukauwa toka ka rawa ni taura rawa na bi ni motoka. Sa noqu inaki meu muataka laivi na motoka mai na dabibi meu na vakasama mada. Sa mani tubu vakalailai na motoka ka lako tani mai na dabibi.

Au kelea na motoka ka curu i tuba. Ni boko na cina ni motoka, au sega ni raica rawa e dua na ka. Au sa mani waqara tale na cina, taura mai na cina livaliva, raica wavoki na motoka, ka

Au sa mani waqara tale na cina, taura mai na cina livaliva, raica wavoki na motoka, ka sa noqu inaki vinaka duadua e tarava meu vakasukasuka ki na veikau.

sa noqu inaki vinaka duadua e tarava meu vakasukasuka ki na veikau ka vukataki keitou yani ki na sala keitou a curu mai kina.

Au a vakasukasuka sara e muri ki na veikau, vakatakata na idini, mua yani ki na gaunisala, ka tao vakatobu sara ena dabibi. Oqo keitou sa qai leqa dina. E tautuba ni motoka sa buto sara ka vakanomodi. Ena loma ni motoka au sa toka rerere kei watiq kei na tolu na luvei keirau.

Au sa kere vakasala vei watiq. Ni oti vakalailai a kaya mai, “Sa rawa me tou masu.” E ratou yalo vakacegu sara kina vakatotolo na luvei keirau. Au a cabora e dua na masu malumalumu ia ena lomaleqa me keitou vukei. Niu sa masu tiko, sa lako makare mai vei au e dua na vakasama:

“Cobara na sinucodo ni taya.”

Sa qai tucake tu o watiq vinaka ena nona vinivo ni Siga Tabu ena dabibi e 10 na idi, ka taura tu na cina livaliva niu vakasavasavataka tiko na taya e ligaqu ka cobara na sinucodo. Ena vakabauta kei na yalonusidei, keitou a masu ka yavalata na motoka. Vakamalua na neitou sa draiva yani ena dabibi ka yaco lesu rawa ki na gaunisala kaukauwa.

Ena neitou mamarau ni keitou sa galala mai na dabibi kei na butobuto, au sa voleka kina ni guilecava o cei a vukei keitou tani mai na veikau. A vakavotuya vei au na luvequ yalewa yabaki lima ni a kaya, “Ta, e dau sauma dina sara ga na Tamada Vakalomalagi na noda masu, se vakaevei?” ■
Scott Edgar, Utah, e Amerika

Era Kilai Bleck na Tamata Kecega

Mai vei Adam C. Olson

Mekasini ni Lotu

Na basiketepolo e ka bibi duadua vei Honoura “Bleck” Bonnet. Ni se qai yabaki 15, sa kilai levu tu o Bleck mai French Polynesia—e dua vei ira na dauqito vinaka ena dua vei ira na timi vinaka duadua ena iwasewase e cake vei ira na itabaqase. E dina ni yacanabuli e cavuti cala kina na sipela ni vosa vakavalagi na *black*, e sega ni vakacalai rawa na taledi e tu vua.

Ia e vinakata o koya me vakalevutaki. E vinakata o koya me laki qito saumi ki Iurope. Ia e levu cake duadua na nona vinakata me

rawata na koula ena Qito ni Ceva ni Pasivika.

Na ka ga e vaka me vakalatilati tu e matana na Lotu.

E Tiko na Nona iNaki

E dina ni dau vakaiyayataka na timi a qito tiko kina ena gauna oya na Lotu, e sega soti ni dau kauwaitaka sara na Lotu o Bleck se na nona kaci na parofita me ra laki kaulotu na cauravou yadua era bula kilikili ka tu vinaka na yagodra.

Sa tukuna oti o koya vei nona bisopi ni na sega ni laki kaulotu. E sega ni raica rawa me na laki qito saumi vakacava kevaka e yali tu ena rua na yabaki.

Na cava tale, na Qito ni Ceva ni Pasivika—dau caka ena veiyabaki va—ena caka tiko ena gauna e kaulotu tu kina, kei na iSoqosoqo Cokovata ni Basiketepolo mai Tahiti eratou vinakati koya me qito ena timi ni vanua. Oqo na madigi me tinia kina na vosa e dau cavuta wasoma na tamana ena gauna e dau via kauti koya cake kina o Bleck: “Na tamata kece e kilai Bleck, ia e sega ga na nona koula.”

Na tamai Bleck, o Jean-Baptiste, dau veiwalitaka tu ga. Ia sa vakacacana sara tiko ga na ului Bleck. Era vakananuma tiko ni dina ga ni ra kilai koya kece na dau sara basiketepolo e Taiti raraba, se bera ni dua na nona metali mai na qito. Sa rawata oti o tamana e dua na metali koula ena timi ni tagane ena imatai ni Qito ni Ceva ni Pasivika.

O Honoura “Bleck” kei Myranda Bonnet erau sa vakaitavi tu mai vakabalavu ena basiketepolo mai Taiti.

Na nona taleitaka na basiketepolo o Bleck sa ka ni veivakato-volei ka veivakalou-gatataki talega.

Sa nona inaki o Bleck me vagaluya na vosa oya. Sa sega na nona gauna me baleta e dua tale na inaki.

Na Veisau ni Vakasama, na Veisau ni Yalo

E dina ni tu na nona nanuma me baleta na kaulotu, e dau vakaitavi voli ga ena itavi-qaravi ni Lotu o Bleck. Ena dua na danisi ni Lotu ni yabaki 16 tiko, a yaloqaqa o Bleck ka kerei Myranda Mariteragi me rau danisi. E dau basiketepolo vinaka talega o Myranda—ka tu na nona gagadre me rawata e dua na metali koula. A lewena talega na tamana na imatai ni timi oya ka a rawata na metali koula.

Ni oti ga e vica na sekodi ena nona laki tarai koya, sa mudu na sere. Rau mani danisi tale ena sere ka tarava, sa kena iotioti ena bogi oya. Ena gauna oqori sa sega ni vinakata o Bleck me mudu na sere.

A sega ni tu ena ituvatuva nei Bleck na vakamau ena valetabu se me vakamautaka mada ga e dua na lewenilotu. Ia sa tekivu me veisau oqori ni rau sa veikilai vakavinaka cake kei Myranda ena rua na yabaki ka tarava. Ena dua na siga mai nodratou vale o Myranda, a toboka na matana e dua na ka a cakava o Myranda ena Goneyalewa. E tukuna vaqo, “Au na vakamau ena valetabu.”

Na nona taleitaki Myranda o Bleck kei na nona tudei tu ena nona yalayala o Myranda me vakamau ena valetabu sa vakavuna me vakasamataka vakarua na nona ituvatuva. Sa nanuma o koya me sa na vakabibitaka na Lotu. Na nona vakatulewa sa vakayacora kina eso na ka e qai vakatara me cakacaka na Yalo Tabu ena nona bula.

Na Vakatulewa

E dua vei ira na lewa oqori me vakarautaki koya me ciqoma na nona veivakalougatataki vakapeteriaki ni yabaki 18. Ni cavuta na peteriaki ena veivakalougatataki ni na laki kaulotu o Bleck ka vakamau ena valetabu, e vakila o koya na Yalotabu. E kaya kina vaqo o koya, “Au kila ni sai koya oya na ka e vinakata na Kalou meu cakava.”

E dina ni rawa ni rawata na timi ni vanua na metali, sa lewa o Bleck ena nodratou veivuke na nona matavuvale me na vakaliuca na ka e vinakata na Kalou mai na nona gagadre o koya. E sega ni rawarawa na vakatulewa oya. E kaukauwa sara na idre ni laki qito. Ka vulica totolo na nona iyalayala me soli koya ki na loma ni Kalou, ena vakatovolei vakalevu.

Ni oti na nona sa kaulotu tiko mai Taiti me dua na yabaki, eratou a kerea na isoqosoqo ni basiketepolo ke rawa ni lesu yani me dua ga na vula me rawa ni laki vakaitavi ena qito.

Ena nona kauwaitaka na peresitidi ni kaulotu nei Bleck na revurevu ni veika ena laki sotava na nona lesu tale mai me mai veiqaravi, sa vakauqeti kina me tukuna vaqo vua, “E rawa ni o lako kevaka o vinakata, ia sa na sega ni rawa ni o lesu tale mai.”

E vinakata o Bleck na metali oya, ia sa sega ga ni vinakataka vakalevu cake mai na veika kecega. E vakasakiti na nona kaulotu. A sega ni tu vakarau me solia na iotioti ni nona yabaki, ki na basiketepolo sara mada ga.

A sega ni lako o Bleck.

Eratou a rawata na timi na koula.

Duidui na iTuvaki, Dua ga na Vakatulewa

Ni sa vakaotia ena lagilagi na nona kaulotu o Bleck, a vakamautaki Myranda ena Valetabu e Papeete Tahiti, ka rau tekivuna e dua na matavuvale. A tomana tale na nona qito ena timi ni vanua.

A qito tale tikoga o Myranda vaka dau tataqomaki e liu ena timi ni yalewa ka vakavakarau tiko ki na Qito ni Ceva ni Pasivika.

Ia, ni voleka mai na gauna ni qito, erau vakila vakaukauwa na veiwatini ni sa dodonu me dua na ikarua ni luvedrau.

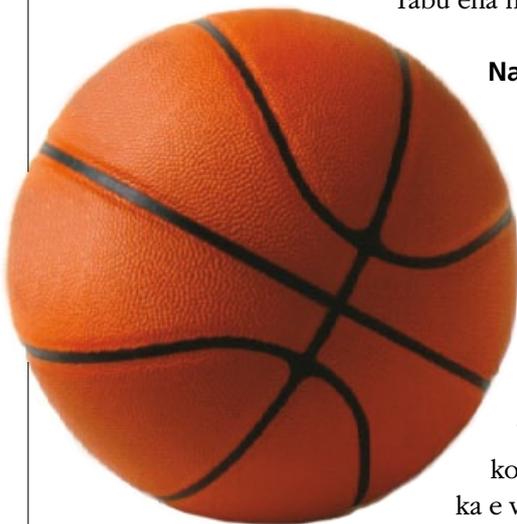
Sa lailai mai na dua na yabaki me yacova na gauna ni qito, a rawarawa cake me rau vakadaroya vakalailai na vakaluvuni tale me rawa ni qito o Myranda. E tiko na vakanuinui ni rawa ni rawata na metali na timi ni yalewa.

Ia erau sa vulica na veiwatini ni dau cecere cake na veivakalougatataki e yaco mai na veika kece e rawa ni da nuitaka ena noda soli keda ki na loma ni Kalou, mai na noda muria ga na lomada. Ni oti na nodrau vuli kei na masu, erau sa mani lewa me rau vakaliuca na nodrau matavuvale.

“E yaco mai na marau ni da bula ena kena ivakarau e vinakata vei keda na Turaga.”

Peresitidi Thomas S. Monson, “Na Vakavakarau ena Kauta Mai na Veivakalougatataki,” *Liaona*, Me 2010, 67.

Ena 1999, ni vula walu tiko na bukete nei Myranda, eratou rawata na timi ni yalewa na koula.

Era Kilai Bleck na Tamata Kecega

Ena tini na yabaki sa oti a rawa vei rau o Bleck kei Myranda me rau qito basiketepolo tiko ena ivakatagedegede sara e cake mai French Polynesia—rawati kina na sotasota ni matanitu kei na sotasota tale eso ni veikalavo ka rau matataka na matanitu ena qito ni 2003 kei na 2007.

Ena qito ni 2011, erau a vakaitavi ruarua kina, ia ena gauna ga oqo a lako tiko o Bleck ni dauveivakatavulici ni timi ni tagane. Ni ra rawata o Myranda kei na timi ni yalewa na metali koula, a rawata na timi ni tagane na varasa, se baci sega ni vakavotukana tale na gagadre ni koula nei Bleck.

Ena so na gauna dau vakataroga o Bleck se na vakacava tu beka na nona bula kevaka me a cakava na ka e vinakata ka sega na ka e vinakata na Kalou.

“Ena dua beka na noqu metali koula,” e

kaya o koya. “Keu a laki qito saumi beka, se sega beka.”

Ia erau sega ni veivutunitaka na veiwatini na vakatulewa erau a vakayacora. Erau sega ni kila se na rawa ni levu cake tale beka vakacava na nodrau marau.

“Au vakamau ena valetabu,” e kaya o Bleck. “E marama cecere na watiq, va na gone to-toka, kau se tiko ga ena Lotu. Na basiketepolo ga e sega ni rawa ni solia vei au e dua na ka qori. Oqori na veivakalougatataki sa yaco mai ni da vakaliuca na Turaga.”

Na nona vakaliuca na Turaga e sega ni vagaluya na nona dau veiwalitaki koya na tamana, ia sa dua tale kina na ibalebale vou ni veivosa oqori. Ena vica na yabaki sa oti ni ratou nanuma na isoqosoqo me caka na sotasota ena Sigatabu, era a sota na peresitedi ni veikalavo me ra veitalanoataka. Qai taroga vaqo e dua, “Dou sa bau tarogi Bleck?”

Sa mani biu tani kina na vakatutu oya.

Ni sa vakaliuca na veika ni Turaga o Bleck, e sega walega ni ra kilai Bleck na tamata kecega—era kila talega na nona vakabauta. ■

Vei rau o Bleck kei Myranda, na qaqa ena nodrau qito me qai muri, ka liu mada na nodrau qaqa ena nodrau matavuvale.

“Na cava meu lakova kina na semineri kevaka e rawa niu vulica ga vakataki au na ivolanikalou?”

Ona qai vulica tu vakataki iko na ivolanikalou ena ni nomu bula taucoko, kevaka sa vakarautaki tu vei iko, vakayagataka na madigi oqori ena semineri mo vulica kina na ivolanikalou mai vei ira na qasenivuli vakasakiti kei ira na itokani ena gauna oqo.

Na noda vakavulici ka vuli mai na nona veidusimaki e dua na qasenivuli vinaka ena vukea mo rawata na rai vovou me baleta na ivolanikalou eso eda sega tu beka ni kila vakavinaka sara e liu. Ena wasea tale beka ga na qasenivuli eso na ivakavuvuli mai vei ira na parofita kei na iliuliu tale eso ni Lotu mo kila vakavinaka cake kina na ivolanikalou.

Vakakina, ni dau marautaki cake ni da vuli tiko kei ira na noda kalasi. Ena soli vei iko na gauna mo tukuna na veika o vulica rawa ni o wiliwili tiko. Era sa sotava beka na lewe ni kalasi eso na ka, ka vuna nodra taleitaka tu e dua na ivolanikalou. Nomu rogoca na veika era sa sotava ena vakabula cake vei iko na ivolanikalou. Ia ni o vulica na kosipeli kei ira tale eso, e rawa kina ni o vakila na veivakalougataki sa yalataki tu oqo: “Na tikina sa soqoni vata kina e lewe rua se lewe tolu ka kerea e dua a ka ena yacaqu, . . . au na tiko kina ena kedratou maliwa” (V&V 6:32).

Ena tauyavutaki talega ena semineri e dua na ivakarau mo vuli kina. O na vakauqeti mo wiliwili ena kena ivakarau, me vukei iko mo vakaotia na ivola yadua ni ivolanikalou. E soli vei iko na madigi mo veitalanoataka ka rawa ni cavuqaqataka na veitikina digitaki eso. Sa rawa ni vakadeitaki vei iko ni o na rawata vakalevu cake mai na ivolanikalou ena nomu tauri semineri mai na veisala kece tale e tu ena gauna oqo ni nomu bula.

iTokani Vovou, Vakasama Vovou

O na sotava eso na itokani vovou ena semineri, ka na yaco me da veivolekati sara, me vaka na matavuvale. O na vulica e vuqa na veika vou ka na sega ni rawa ni o kila ga vakataki iko. E taleitaki ka vakayalo. Ena vakadeitaka me tekivutaki donu na siga. Kevaka o se bera ni vakaitavi tiko kina, tekivuna, ena veisautaka na nomu bula.

Katarina B., yabaki 16, California, Amerika

iVakadinadina Tudei Cake

Taumada, e kaya na Turaga na vanua e soqoni kina e lewe rua se tolu na tamata ena yacana, ena tiko o Koya ena kedratou maliwa (raica na Maciu 18:20; V&V 6:32).

Na noda vakila na Yalona e rawa ni vukei keda me da vakasamataka vakatitobu na veika sa cakava vei keda o Koya. Karua, ni da vulica vata kei ira na tani na ivolanikalou, eda na kila vakavinaka cake na veika sa volai. Ni da vakarorogo, eda na rawa ni rogoca eso na ka eda a sega tu ni kila, ka na rawa talega ni yaco oqo vei ira eso ni da wasea na veika eda kila. Katolu, niu lako ki semineri, e vaqaqacotaki na noqu ivakadinadina. Na semineri e dua na madigi me da wasea na noda ivakadinadina ka rogoca na nodra ivakadinadina na tani. E vukei keda me da tikoga ena sala dodonu.

Dmitri G., yabaki 16, Dnipropetrovsk, Ukraine

Vuli mai vei ira na Tani

Sega ni rawa niu sega ni lako ki na semineri. E sega walega ni vakavuvulitaka ka vakamacalataka na noqu qasenivuli yalodina na dina e kune ena ivolanikalou, ia au vulica talega e levu sara na ka ena veivosaki vakalasi. Era dau wasea na vo ni gonevuli na veika era sa sotava ena veika era vulica, ka ra sa vukei au meu kila ka vakalevu cake ena kosipeli kei na iVakabula kei na Nona Veisorovaki. E sega ni sa rauta meu vuli ga vakataki au, niu sa dau kunea eso na isau ni noqu taro ena veivosaki vakalasi. Au rawa ni vakadinadina-taka ni semineri e dua na kena itavi bibi sara

Na veivosaki me ia kina na veivuke kei na tuvatuva, e sega ni ka me vakaraitaki kina na ivunau ni Lotu.

ena kena susugi cake na noqu ivakadinadina me baleta na Lotu dina i Jisu Karisito.

Denzel J., yabaki 15, Ra kei Samoa

Kila ka Vakalevu Cake

Niu vulica vakataki au na ivolanikalou, e sega soti ni taleitaki me vaka na noqu vuli vata kei ira tale eso. Kena ikuri, e rawa ni da vulica eso na vakasama taleitaki mai vei ira na tani ni da vulica vata na ivolanikalou. Au sa vulica e vuqa sara na italanoa taleitaki ena semineri, kau kila vakavinaka cake na itukutuku eso ni ivolanikalou, ka vakavuna na kena taleitaki vakalevu cake na vuli! Au marau niu a lewa meu curuma na semineri.

Rebecca M., yabaki 16, Schleswig-Holstein, Jamani

Marau

Na semineri e tadolava na noqu siga. E vakavuna meu tamata marau ka lomasoli meu veitalanoataka na kosipeli kei ira na tamata. Eda raica vakatitobu kina na ivolanikalou, sa levu cake kina na ka au kila.

Madi S., yabaki 15, Colorado, Amerika

Rarama kei na Dina

Niu lako ki na semineri, au vakasaqara na rarama kei na dina ka tokara na iyaragi tau-coko ni Kalou (raica na V&V 27:15–18). Na iyaragi e vukei au meu kila na Domona ena veigauna kecega kei na veivanua kecega. Na vuli ivolanikalou e veisiga e vaqacotaka na noqu vakabauta kei na noqu ivakadinadina ka vukei au meu tudei ena noqu vakatovolei. Na lakovi ni semineri e

dua vei ira na sala vinaka duadua me da kunea kina na rarama kei na dina ka me da vulica na ivolanikalou ka vakananuma vakatitobu.

Nohemi M., yabaki 17, Puebla, Mexico

Sota Vakavinaka

E dau veilaveti na semineri. Ena so na gauna ena sega ni rauta na noda vuli ga vakataki keda. Erau sota vakavinaka na vuli yadua kei na semineri. Era vakasakiti na qasenivuli, ia kevaka e dua na nomu taro, e rawa ni ra vukei iko ena kena isau na nomu qasenivuli kei na lewe ni nomu kalasi.

Dawson D., yabaki 15, Idaho, Amerika

Tolu na Vuna

Matai, baleta niu vinakata meu kau-lotu, au dau lako kina ki na semineri. Era na gadreva na daukaulotu me ra yadra totolo ka vulica vakamataka na kosipeli. Na laki semineri e vukea na noqu vakaitovotaki au ena itovo vinaka ni yadra vakamataka. Karua, ena mataka, e makare tu na noda vakasama, ka rawa ni da vakanamata vakatabakidua ena noda vuli kei na veiwasei. E vinaka me da vakayagataka na gauna vinaka duadua ena dua na siga me da vulica kina na veika ni

Kalou. Katolu, kevaka au vuli vakataki au, ena sega beka ni titobu sara na noqu kila ka me vaka na noqu qasenivuli. Ena nona veituberi kei na veivakavulici, au rawa ni vulica e levu cake na ka mai na veika au na rawata vakataki au.

H. Chen Yuan, yabaki 16, T'ai-chung, Taiwan

VEIVAKALOU-GATATAKI NI SEMINER

"Au kila na kaukauwa e yaco mai ena veitokani ena parokaramu ni semineri kei na inisitude.

Sa vakavutuniyautaka na noqu bula, kau kila ni na vakakina vei iko. Ena ologi iko kina ena isasabai ni veitaqomaki me vagalalataki iko mai na veitemaki kei na veivakatovolei ni vuruvura. E dua na veivakalougatataki levu na noda kila me baleta na kosipeli. Kau sega ni kila e dua na vanua vinaka cake me ra vakila kina na itabagone ena Lotu na veika tabu me vaka na parokaramu ni semineri kei na inisitude."

Elder L. Tom Perry of the Quorum of the Twelve Apostles, "Receive Truth," *Ensign*, Nove. 1997, 61–62.

TARO E TARAVA

"Au na vakamacalataka vakacava vua na noqu itokani na vuna e sega ni vakasama vinaka kina na voroki ni lawa ni bula savasava?"

Vakauta mai na nomu isau ni taro ena 15 ni Me, 2012, ena liahona.lds.org, ena imeli vei liahona@ldschurch.org, se ena meli vei:

Liahona, Questions & Answers 5/12
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA

Ena rawa ni veisautaki na nomuni isaunitaro me baleta na kena balavu kei na kena matata.

Na itukutuku kei na veivakadonui oqo e dodonu me okati ena nomu i-meli se ivola: (1) yacamu taucoko, (2) tikinisisa ni sucu, (3) tabanalevu se tabana, (4) iteki se tikina, (5) nomu ivola ni veivakadonui, kei, kevaka o se bera ni yabaki 18, ivola ni veivakadonui mai vei rau nomu itubutubu (e ciqomi na i-meli) me tabaki nomu saunitaro kei na itaba.

Na cava me caka kina na Semineri?

VAKAITAVI ENA SEMINERI

"Ena vukei kemuni na semineri mo ni vakararavi kina ivakavuvuli kei na Veisorovaki i Jisu Karisito. Ko na vakila na Yalo ni Turaga ni ko vulica mo lomana na ivolanikalou. Ko na vakarautaki iko kina valetabu vakakina na veiqaravi ni kaulotu.

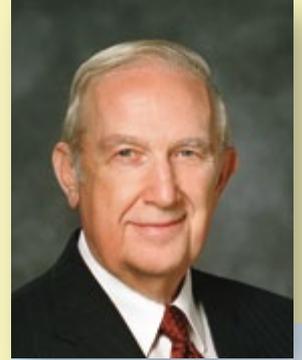
"Kemuni na itabagone, au kerei kemuni mo ni vakaitavi ena semineri. Ni wilika ena veisiga na nomuni ivolanikalou. Ni rogoci ira vinaka na nomuni qasenivuli. Ni bulataka ena masumasu na veika o ni vulica."

President Thomas S. Monson,
"Participate in Seminary,"
seminary.lds.org.

Na cava e rawa ni o tukuna ni ka bibi duadua e rawa ni rawata e dua na gonevuli mai na semineri kei na inisitute? Ni ra taroga e dua na ilawalawa gonevuli ni semineri na Komisina ni iVakarau ni Vuli ena Lotu, o Elder Paul V. Johnson ena Vitusagavulu, na taro vata oqo, a sauma ni ka bibi duadua e rawa ni o rawata sai koya na "ivakadinadina dina sara kei Jisu Karisito. Na kena kilai ni kila ka *dina sara* sai koya na kila ka vakayalo. Sai koya na ka e lako mai vua na Yalo Tabu ki yaloda yadua. Oqori na dina kaukauwa duadua, na ka kaukauwa duadua e rawa ni basika mai ena semineri kei na inisitute. E sega ni veisautaka walega na veika o kila; e veisautaki iko sara ga, ka veisautaka na ivakarau ni nomu raici vuravura. Kei na ivakarau ni vuli cecere vaqori ena vukea na kena taucoke na mataqali vuli tale eso" ("A Higher Education," *New Era*, Epe. 2009, 15).

O Elder Johnson e dua vei ira na vuqa na Vakaitutu Raraba sa vosa oti me baleta na veivakalougatataki vaka-sakiti ka dau yaco mai ena noda lakova na semineri kei na inisitute. Kevaka o vakataroga tiko se cava na vuna

mo lakova kina na semineri, oqo eso tale na vuna vivinaka mai vei ira na parofita kei na iapositolo.

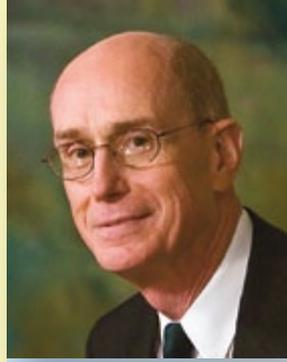

VAKADAVORA E DUA NA YAVU NI MARAU KEI NA QAQA

"Ena vukei iko na parokaramu ni semineri ni o cauravou se goneyalewa mo vakadavora e dua na yavu ni bula marau kei na qaqa."

Elder Richard G. Scott ena Kuoramuni ni iApositolo Le Tinikarua, "Oqo na Gauna ni Laki Kaulotu!" *Liaona*, Me 2006, 88.

VULICA NA DINA NI KOSIPELI

“Au diva ga me rawa vei ira kece na gonetagane kei na goneyalewa me ra lakova na semineri, baleta ni oqori na vanua era na vulica mai kina e vuqa na dina ni kosipeli. Na semineri sai koya na vanua e laki vakadeitaki kina na nodra nanuma e vuqa vei ira me baleta na ka me ra cakava, ka ra qai lako yani ki kaulotu.”

Peresitidi Spencer W. Kimball (1895–1985), “President Kimball Speaks Out on Being a Missionary,” *New Era*, Me 1981, 49.

ME LIU

“Kemuni na gonevuli, kevaka e donu tu na ka o ni dau vakabibitaka, o ni na sega ni lomalomarua mo biuta tani eso na kalasi digitaki ka rawa ni ukutaka na nomu bula mo taura na lesoni ka na vaqacacotaka na kena yavu sara ga. Ia, ni sa volai na yacamu, lakova, vulica ka kila. Vakauqeti ira na nomu itokani me ra vakayacora vakakina. O ni na sega vakadua ni veivutunitaka; au yalataka oqo vei kemuni.”

Peresitidi Boyd K. Packer, Peresitidi ni Kuoramuni iApositolo Le Tinikarua, “Agency and Control,” *Ensign*, Me 1983, 67.

SURETA KI NA NOMU BULA NA VEIVAKALOUGATATAKI

“Au vakavinavinakataka na ivakarau ni semineri ena Lotu kei na parokaramu ni inisite ni Lotu. Au via vakauqeti ira kece na gonevuli ena vuli torocake o ni tiko eke mo ni vakayagataka na parokaramu ni semineri. Ena vakalougatataki vakalevu cake na nomuni bula ke ko ni vakayacora vakakina.”

Peresitidi Gordon B. Hinckley (1910–2008), “Excerpts from Recent Addresses of President Gordon B. Hinckley,” *Ensign*, Tise. 1995, 67.

RAICA E TOLU NA KA E RAWA NI CAKAVA NA SEMINER

“E tolu na ka qaqa e rawa ni vakayacora na semineri. Taumada, e kauti ira vata mai na itabagone e tautauvata na veika era vakabauta. Era dau taleitaka na itabagone me ra wasea na nodra vakabauta. Karua, e biuti ira na itabagone kei na dua na qasenivuli ka tiko na nona ivakadinadina, ka ra na vakila na kena waqawaqa ena gauna sa wasei kina. Katolu, na semineri e biuti ira na itabagone ena loma ni ivolanikalou.”

Peresitidi Henry B. Eyring, Matai ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada, “A Discussion on Scripture Study,” *Liaona*, Julai 2005, 11.

MO TAURI IVOLA ENA SEMINER

“Dau lakova e veigauna na semineri ka tauri ivola mai na semineri. Na kalasi ni semineri e dua na gauna vakayalo bibi duadua e rawa ni sotava e dua na cauravou kei [na goneyalewa].”

Peresitidi Ezra Taft Benson (1899–1994), “To the ‘Youth of the Noble Birthright,’” *Ensign*, Me 1986, 44; “To the Young Women of the Church,” *Ensign*, Nove. 1986, 82.

ITABA KEI SPENCER W. KIMBALL ISOUSOI MAI INA IDS CHURCH ARCHIVES

VAKAYACORI NA SEMINERI

ena Veikauloa kei Ecuador

Ena dua na loma ni veikau vakayawa, sa basika tiko na veisau levu ena vuku ni semineri vei ira na itabagone.

Mai vei Joshua J. Perkey

Mekasini ni Lotu

Ena tokalau kei Quito e Ecuador, ni sivia na volukeno kei na Veiulunivanua na Andes, e sirovi sobu na veidelana ki na veikauloa ni Amazon. E kea o na raica kina na veikauloa, na veiuciwai, na maqe, toukana, kei na babale piqi.

O na raica talega kina e dua na siti ka vakatokai na Puerto Francisco de Orellana. E yawa sara mai, io, na veika kece tale e Ecuador. Ena tinikailima na yabaki sa oti a vica wale sara na tamata ena vanua oya. Ia na kena kunei na waiwai sa basika kina na cakacaka, era lako yani na tamata vaqara cakacaka, kei ira na lewe ni Lotu.

Semineri ena Dua na Tabana Lailai

E vica na itabagone, me vakataki Oscar R., era sa lewenilotu rawa tu ena gauna e tauyavu kina na tabana, ia e vuqa era qai saumaki wale ga mai. Ka caudre tiko e yalodra e dua na buka. “Keimami tudei tu,” e kaya o Oscar.

Ena Sepiteba ni 2010, ni se qai oti ga e dua na yabaki mai na kena tauyavu, sa tekivu ena tabana e dua na parokaramu ni semineri. “Ni ke-

imami tekivu vakasoqoni vata ena vica na yabaki sa oti,” e kaya

o Oscar, “keimami se lewe vica wale ga. O au duadua ga na itabagone. Ia keimami a tubu tikoga. Segga ni dede sa 6, oti sa 10, ena gauna oqo sa levu sara na itabagone.”

Ia baleta ni so na itabagone era vuli ena mataka ka so tale ena yakavi, sa tauyavu kina e rua na gauna ni kalasi ni semineri—dua ena mataka mai na 8:00 ki na 9:00, ka dua ena yakavi mai na 4:30 ki na 5:30.

E segga beka ni lewe levu sara na itabagone ena parokaramu, ia vei ira na itabagone era dau tiko kina, sa veisautaka nodra bula na semineri.

Na Cava mo Lako Kina?

“E dua na veivakalougatataki levu vei au na semineri,” e kaya o Luis V., e dua e qai saumaki ga mai. “E veivuke ena noqu vakarautaki meu daukaulotu vinaka. Au sotava e vuqa na ka derdre kei na veivakatovolei mai na gauna au lewena kina na Lotu, ia au a vakadeitaki au tikoga baleta niu kila niu cakava tiko na ka dodonu.”

Ia e segga ni o Luis duadua ga e vaqori na nona nanuma. “Au se qai lewena wale ga na Lotu,” e kaya o Ariana J., “ia au sa dau lakova tu na semineri mai na gauna au se qai papitaiso kina. Au marautaka na noqu lakova tiko baleta niu vulica

Na semineri e vaqacotaki ira na itabagone vaqo mai Ecuador, e vuqa vei ira era se qai saumaki ga mai.

kina e vuqa na ka dina me baleta na kosipeli i Jisu Karisito ka vakasinaita na yaloqu ena inuinui kei na noqu vakasama ena kila ka.”

Nona dau lakova na semineri sa vukea na nona vakadeitaki o Ariana ena kosipeli. “Sa ka ni veivakalougatataki vei au noqu lewena tiko na kalasi oqo,” e kaya o Ariana. “E vaqacotaka na yaloqu ka vukea na noqu vakarautaki me dua na siga

kei ganena ki semineri. Ia e sega ni kauwaitaka o koya.

“E vou vei au na ka kece oqo, ia e dau vakasinaiti au ena marau,” e kaya o Gerardo. “Au kila niu sa tu ena sala dodonu ka na rawa kina vei au meu sota tale kei Tamaqu Vakalomalagi. E vakadeitaka vei au oqo na Yalo Tabu. Meu na segata tikoga ka vosota ki na ivakataotioti.”

Me Kakua na Rere

Vei Walter A., taumada a rere vakalailai ena semineri. “Au a rere vakalailai ena imatai ni gauna au lako mai kina,” e kaya o koya. “Ia niu curu yani ki na kalasi, au vakila noqu taleitaki baleta niu vakila na loloma eda dau vakila ni da vulica na ivolanikalou. Ia niu biuta mai, au vakila niu vaqacotaki ena marau e yaloqu ena vuku ni veika au sa vulica. E dua vei ira na veivakalougatataki cecere sa vakarautaka tu na Tamada Vakalomalagi me baleti ira na itabagone na semineri.”

“Sa veisautaka na noqu bula na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai,” e kaya o Abel A., ka sa vakavakarau tale tikoga ki na kau-lotu. “Au sa vulica tiko na nodra ivakavuvuli na parofita. Au lomani Josefa Simici. A cakacaka vagumatua me rawa kina ni Vakalesui Mai na Lotu dina e dina ni levu na leqa a kauta mai vua. Au vinakata meu dau

gugumatua me vakataki koya.”

E levu na itabagone era dau solibula me ra lako rawa ki na semineri. E sega ni dau rawarawa e veigauna, ia vei ira na itabagone mai Puerto Francisco de Orellana e Ecuador, sa dau mate vinaka na sasaga.

“Niu vakasamataka na toso tikoga ki liu, me vaka e kaya na ivolanikalou,” e vakamacalataka o Abel, “Au vakabauta ni kena ibalebale me da vakatora na veika e dodonu me liu ena noda bula. E dua vei ira na semineri. Me vaka na kena sa veisautaka na noqu bula, e rawa ni vakakina vei ira tale eso na itabagone.”

Ena loma ni veikau loa kei Ecuador, sa vakacagau ka veisautaka tiko na bula na Lotu i Jisu Karisito kei na kena parokaramu ni semineri vei ira era vakatara me vakakina. ■

meu na dua na radi ni vale vinaka, tina, iliuliu ena Lotu, ka dua tale beka ga na daukaulotu vinaka.”

E vakakina na nanuma nei Gerardo, na ganei Ariana. “Au vakavinavina ni yaco me dua na tiki bibi ni noqu bula na semineri,” e kaya o koya. Sa vakarautaki au tiko meu na laki kaulotu ena dua na siga. Au vulica mai kina na ituvatuva ni veivakabulai sa vakarautaka na Kalou me baleti au. Na kalasi yadua au lako kina sa solia vei au na inuinui ni rawa niu laki rawata na matanitu selesitili ka vakadeitaka vei au niu sa ciqoma na kosipeli i Jisu Karisito.”

Ena so na gauna ni kalasi sa dau oca vakalevu o Gerardo. Me dau kauta mada na tacina lailai ki vuli qai lesu tale ki vale me rau lako vata

NA CAVA E TARAVA NI OTI NA SEMINERI?

*E sega ni sa icavacava ni vuli vakalotu na semineri.
E dua na ka talei e se vo tiko vei iko.*

Mai vei David A. Edwards

Mekasini ni Lotu

Eda dau vulica na ivolanikalou ka rairai dau sota wasoma talega kei ira na noda itaba ena semineri. O vakila ni o taleitaki, ka rawa ni o vakila na Yalotabu. Ni sa oti na semineri, sa oti beka kina na veika oqo? Segal dina.

E tarava mai na parokaramu ni inisitute, o na taleitaka. Se o lako tiko ki na vuli torocake se sega, e rawa ni o tomana tikoga na nomu vulica na kosipeli, vakavakarau ki na kaulotu kei na vakamau ena valetabu, ka wasea na veika o sa sotava kei ira na nomu itaba.

Oqo eso na isau ni taro dau rogo wasoma me baleta na inisitute. E rawa ni o raica e levu tale ena institute.lds.org.

Na cava na inisitute?

Na inisitute e tu kina na kalasi ni vuli ena kosipeli, oka kina na kalasi ni ivolanikalou, nodra ivakavuvuli na parofita, kei na vakavakarau ki na kaulotu se vakamau ena valetabu. Ena so na inisitute e rawa ni o digidigi mai na vuqa na kalasi.

O cei e rawa ni lako kina?

Era sa vakauqeti vakaukauwa sara na itabagone qase cake me ra dau lako ki na inisitute. E rawa ni tiko kina na tamata kecega—vakawati

NA DINA ME BALETA NA INISITUTE

iWiliwili ni gonevuli:
sivia na 350,000

iWiliwili ni vanua e caka kina: sivia na 2,500

iWiliwili ni lesoni e tu kina: 15 na lesoni taumada, kei na vica vata tale na lesoni me da digitaka

iMatai ni inisitute: Moscow, Idaho, Amerika (1926)

iMatai ni inisitute ena taudaku kei Amerika kei Kenada: Mexico (1959)

iNaki ni Inisitute: Me vukei ira na itabagone qase cake me ra kila ka dau vakararavi ki na ivakavuvuli ni Veisorovaki nei Jisu Karisito, me ra kilikili kaya na veivakalougatataki ni valetabu, ka vakarautaki ira, nodra matavuvuale, kei ira tale eso ki na bula tawamudu kei Tamada mai Lomalagi.

se sega—nodra yabaki ni bula mai na 18 ki na 30.

Au na raica evei na inisitute?

Ena so na vanua e tu na vale ni inisitute voleka ki na koronivuli torocake kei na univesiti. Ena so na vanua dau vakayacori na kalasi ena veivale e taukena na Lotu kei na so tale na vanua. Veitaratara vei nomu bisopi se peresitedi ni tabana mo kila na veika e baleta na parokaramu ni inisitute ena nomu vanua, se lako ki na institute.lds.org mo kunea e dua na inisitute e voleka vei iko.

Na cava meu taura kina na kalasi ni inisitute?

E kaya vaqo o Peresitedi Thomas S. Monson: “Vakaliuca na nomu vakaitavi ena inisitute. . . . Vakasamataka mada. Eda na vakaitokani, eda na vakila na Yalotabu, ka vaqacacotaki na vakabauta. Au yalataka vei kemuni ni o ni vakaitavi ena inisitute ka vulica vagumatua na ivolanikalou, ena vakalevutaki cake na nomu kaukauwa mo levea kina na veitemaki ka ciqoma na veidusimaki ni Yalo Tabu ena veika kece o cakava” (institute.lds.org, 21 ni Epe., 2009). ■

2 Timoci 3:16-17

E vakavuvulitaka na iApositolo o Paula na ivakarau e vakalougatataka kina na noda bula na ivolanikalou.

Na iVolanikalou Kecega

“Ni da via vosa vua na Kalou, eda na masu. Ni da vinakata me vosa mai vei keda o Koya, eda na vaka-saqaqara ena ivolanikalou; ni ra dau tukuna na Nona vosa na Nona parofita. Ena qai vakavulici keda o Koya ni da vakarogoca na veivakauqeti ni Yalo Tabu.

“Kevaka o se bera ni rogoca na Domona ni vosa vei iko ena dua na gauna lekaleka sa oti oqo, lesu tale ki na ivolanikalou ena mata kei na daliga vou. Oqori na noda ivakaukauwa vakayalo.”

Elder Robert D. Hales ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, “Na iVolanikalou Tabu: Na Kaukauwa ni Kalou ki na Noda Vakabulai,” *Liaona*, Nove. 2006, 24–27.

Caka Vinaka

Na caka vinaka cava beka e vukei iko kina na ivolanikalou mo vakarau ni cakava? Oqo e vica vei ira na kena e kilai levu. E rawa ni o nanuma beka eso tale? Vola ena nomu ivolaniveisiga.

- Veiqaravi vakadaukaulotu tudei
- Qarava vinaka na veikacivi vakaulotu (me vaka na mataveiliutaki ni kuoramu kei na kalasi)
- Vakavulica na Kosipeli
- Wasei ni iVakadinadina
- Wasei ni kosipeli
- Sauma na nodra taro na itokani me baleta na Lotu

Vakadodonutaki

Na vosa Vakiriki taumada e vakayagataki ena iVolatabu e kena ibalebale “me vakadodonutaki tale.” Ena vukei keda na ivolanikalou me donu tiko na noda ilokolako ena sala dodonu ka rabailailai (raica na 2 Nifai 9:41).

16 Sai koya na Kalou sa vakavuna nai Vola Tabu kecega, a sa yaga oqo mei vakavuvuli, me vunauca na ca, me ia kina na vakadodonutaki, me ia kina na vakatavuvuli e na ka e dodonu: 17 me yaco kina na tamata ni Kalou me vakarau tu, ni sa vakarautaki ki nai valavala vinaka kecega.

Veivakadodonutaki

Na veivosataki-vakadodonu—veivosataki-vakaukauwa, veivakavulici, cudruvi, se veivakadodonutaki me dau vakayacori ena ivalavala malua.

Vakaiyayataki

Vakaiyaya ni lomanivale—vakaiyaya ni cakacaka, vakaiyaya ni valenivolavola.

iVunau

“Na ivunau dina, ni kilai, ena veisautaka na itovo kei na ivakarau ni rai. Na vulici ni ivunau ni kosipeli ena vakavinakataka vakatotolo cake na itovo mai na kena vakavinakataka na itovo na vulici ni itovo.”

Peresitedi Boyd K. Packer, Peresitedi ni Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, “Kakua ni Rere,” *Liaona*, Me 2004, 79.

iDusidusi nei Edita: E sega ni inaki ni tabana oqo me vakamacalataki kina vakavinaka na ivolanikalou e digitaki, me tekivu walega kina na nomuni vuli.

KAKUA NI VOCA

Levea na veileqa lelevu mai muri ena nomu walia ena gauna oqo na leqa lalai.

Mai vei Adam C. Olson
Mekasini ni Lotu

LAURAI VAKAYALO

“Sa dodonu me da dikevi keda vakayalo me da kila kina na veivanua e dodonu me da vakavinakataki keda kina.

“E vakavuqa ni da dau walia na veileqa lalai vakaoqo ena veivuke ni Yalo Tabu. . . . E da na gadreva me da dau vakarogoca sara vakamalua ena veika e dusia vei keda na Yalotabu, o ira na iliuliu ni Lotu, o ira na noda daulomani, o ira eda cakacaka vata, kei ira na itokani.”

Elder Marcos A. Aidukaitis ena Vitusagavulu, “Honesty in the Small Things,” *Ensign*, Sepi. 2003, 30.

Edau taleitaka o Andrei na waqavuka mai na gauna se lailai kina. Ia ni levu era dau tadra tu me ra vuka, e sega ni nanuma tiko o Andrei na o ni lomalagi; na nona gagadre e tiko ena sukuru kei na nati. E vuli tiko na gone yabaki 16 oqo mai Romania me mekeniki ni waqavuka.

Mai Romania o ira na yabaki tini-vakacaca e rawa ni ra digitaka me ra lako ki na vuli torocake se me ra lako ki na vuli tara. Me vaka ni dau taleitaka o Andrei na waqavuka, a rawarawa ga na nona vakatulewa me lako ki na koronivuli ni vuli vuka.

O ira na mekeniki ni waqavuka era sega ni dau vakavinakataka ga na waqavuka. E dua na ka bibi duadua era dau cakava sai koya ni ra dau vakadikeva ka taqomaka na waqavuka me ra kakua ni ca. Era dau vakadikeva ena veigauna na veika kece sara ena dua na waqavuka, mai na ivocevoce ki na qia ni vakaroro kei na veitikina e loma.

“E rawa ni dredre na kena kunei na leqa lailai ka rawa ni vakavuna na kena takasa e dua na waqavuka,” e kaya o Andrei. “Ia e rawarawa cake na kena tovolei me kunei mai na kena qai laki biu vata na waqavuka ni sa kasere.”

Sa bibi sara me dau toka e dua na ivakarau ni veitaqomaki ka me kakua ni dau calati,—me baleta na waqavuka ka vakakina vei keda na lewe ni Lotu—me rawa kina ni kunei ka

vakadodonutaki na leqa ni se bera ni ra vakatubu leqa ki na idini se ki na bula vakayalo.

Veitaqomaki Vakayalo

E vakaitikotiko o Andrei e Bucharest, e dua na siti ka voleka ni rua na milioni na lewena. Ia, se gone sara na Lotu mai Romania, ka rauta walega ni rua na tabana na levu ni lewenilotu mai Bucharest. Eratou vakaitikotiko vakayawa sara mai vei ira na vo ni lewenilotu o Andrei kei na nona matavuvale. E dau vakila o Andrei na idre kei vuravura e tu vakavolivoliti koya e koronivuli ka vakakina vei ira na nona itokani. E kila tu o koya na kena rawarawa me takasa—ena rai vakayalo—kevaka e sega ni yadrava tiko na nona itataqomaki vakayalo.

E rawa ni osooso sara na bula. E dau kunea o Andrei na gauna me masu, lolo, vulica na ivolanikalou, ka qarava vinaka na nona itavi vakabete, ena loma ni gauna ni vuli, veicaqe, kei na komipiuta. E dau raica talega me “laki” semineri, ena initaneti baleta ni sa rui yawa.

Na veika oqori e tiki ni ivakarau ni itataqomaki vakayalo ka dau vukeya na kena kilai ka vakadodonutaki na malumalumu eso ni bera ni ra vakavuna na takasa vakayalo.

“E tu eso na ka e dodonu ga me da dau cakava e veigauna—me da vakaitovotaki keda kina,” e kaya o koya.

“E sega ni rawa ni o laiva na bula me rawai iko.”

Takasa Vakayalo

Sa kila o Andrei ni kevaka eda sega ni qarava tiko ena veigauna eso na noda itataqomaki vakayalo, ena rawa ni vakamalumalumutaka na noda kaukauwa me da vorata kina na veitemaki, na veika me vaka na osooso ni vakasama kei nodra ile na itaba vata. Ni yaco oqori, ena sega ni dede sa na seva na noda ilakolako, noda vakatulewa, ka qai kena itinitini noda kaukauwa vakayalo.

Me vaka ga na waqavuka ni sega na kena kaukauwa sa na sega ni vuka tubu, ni da ivalavala ca, sa na yali na kaukauwa vakayalo kei na igu, eda sa na yawa kina mai lomalagi ka sega ni dede eda na takasa vakayalo.

E dina ni na rawa ena Veisorovaki ni iVakabula me vakadodonutaki keda tale ni oti na noda takasa, e vinaka cake sara me da vakararavi ena Nona kaukauwa me vukei keda ena noda vakavinakataka na leqa ni se lailai—ni bera ni vakavuna e dua na leqa vakaitamera.

Na Rerevaki ni Levei

Se bera vakadua ni votu ena vakasama nei Andrei me levei na veitaqomaki vakaidini. E sega ni dua na digidigi na leve. “E tu na lawa me baleta qori,” e kaya o kaya. Ia kevaka e

levea vakadua mada ga—na ivakarau ni itataqomaki—e vakadinata o koya ni “na sega beka ni dua na ka e yaco.”

E rairai ni leqa levu duadua me bala na leve oya ni na sega ni takasa ena gauna vata ga na waqavuka, ia ni na sega. “Kevaka e sega ni dua na ka e yaco niu levea nikua, au na temaki vakarawarawa sara meu levea tale ni mataka,” e kaya o koya.

Ni levei wasoma na ivakarau ni tataqomaki, na kaukauwa kei na oca e

yaco ena waqavuka—se vei keda—ena vakavuna me leqa e dua na ka. “Ena yaco me da takasa,” e kaya o koya.

Oqori na vuna e solia kina vei keda na Kalou na lawa eso ni ivakarau tudei ni itataqomaki vakayalo. “Sota [ena lotu] *vakawasoma*” (3 Nifai 18:22; vakaikuritaki). Masu *tikoga* (raica na 3 Nifai 18:19). Vakasaqara na ivolanikalou *vagumatua* (raica na 3 Nifai 23:1–5). “Mo qarauna me savasava tikoga nomu vakananau

veigauna kece” (V&V 121:45; vakaikuritaki). “Sikova e veigauna *na valetabu*.¹

Na rokovi ni veilawa oqori ka caka tiko na ivakarau ni itataqomaki eda na vuka tiko kina vakadodonu.

“E ta e dua na waqavuka me rawa ni biuta na vuravura,” e kaya o Andrei. “Oqori na ka e vinakata vei keda na Tamada Vakalomalagi. Ni dau vakayacori tiko na ivakarau ni itataqomaki, eda na yaco vakavinaka ki na vanua eda via lako kina—me da lesu tale ki lomalagi.” ■

IDUSIDUSI

1. Raica na Thomas S. Monson, “Na Valetabu Savasava—e Dua na Bikeniki ki Vuravura,” *Liaona*, Me 2011, 92.

“Dou dikevi kemudou, se dou tu ena vakabauta”
(2 Korinica 13:5).

JEKELISI NI ITATAQOMAKI VAKAYALO

E dau tu na nodra jekelisi na mekeniki ni waqavuka ena veika e dodonu me dau dikevi e veigauna. Era sa vakatura na veiliutaki ena Lotu me da dau cakava na noda dui vakadidike vakayalo.¹

Oqo eso na taro e rawa ni vukei iko mo dau dikeva na nomu bula vakayalo ena veilitubutubu se bisopi se peresitadi ni tabana.

- Au dau masu beka ena veigauna ena yalodina?
- Au dau kana magiti beka mai na vosa ni Kalou ena ivolanikalou kei na nodra ivakavuvuli na parofita bula?
- Au dau vakatabuya beka na Siga ni Vakacecegu ka dau lakova e veigauna na soqoni ni Lotu?
 - Au dau lolo beka ka sauma ena lomasoli na noqu ikatini kei na isolisoli tale eso?
 - Au sa dau tu vakarau beka meu vosoti ira na tani?
 - Au dau kunea beka e veigauna na sala meu vukei ira kina na tani?
 - Au dau nanuma beka e veigauna na iVakabula ka muria na Nona ivakaraitaki?
 - Au dau vakasavasavata tiko beka na noqu vakananau kei na noqu vosa?
 - Au sa dau dina beka ena veika kecega?
 - Au sa dau muria tiko beka na Vosa ni Vuku?

IDUSIDUSI

1. Raica na Joseph B. Wirthlin, “True to the Truth,” *Ensign*, Me 1997, 17.

IVAKARATAKI ENA ITABA MAI VEI CARY HENRIE; YAGO YANI KINA VANUA YALATAKI O IAI KEI IRA NA
NONA TAMATA, MAI VEI ARNOLD FRIBERG © 1951 IRI; RAWAI IRATOU NA TUAKANA DAUVEISAQA
SAQA NA CAURAVOU GONE O NIFAI, MAI VEI ARNOLD FRIBERG; ILOIOWA NI CHURCH HISTORY
MUSEUM; TU O APINATA ENA MATANA NA TU O NOA, MAI VEI ARNOLD FRIBERG © 1951 IRI

IVOLAKABI GOLE KI NA IVOLANIKALOU

Me veisautaki iko na semineri.
(Raica 1 Nifai 19:23).

Gauna ni Veivosaki

“Au na rokovi rau na noqu itubutubu ka qarava na noqu itavi meu vaqaqacotaka na noqu mata-vuvale” (Na Noqu iVakatagede-gede Vakosipeli).

Mai vei Hilary Watkins Lemon

E italanoa dina

Sa vinaka, kemudou. Qo na gauna ni veivosaki,” e kacivaka mai o Na.

Sa nanamaki tiko mai ena siga taucoko o Josie ki na gauna ni veivosaki. Ena veiyakavi taucoko eratou dau soqoni vata ena rumu ni gade o Josie kei rau na ganena lalai, o Ben kei Wes, kei rau o Ta kei Na me veivosakitaki na veika e dui yaco tiko ena nodratou bula.

Sa tukuna tu o Ta ni na vukei Josie ena bogi nikua me vakatovototaka na nona vosa ena gauna ni kacikacivaki ena mataka. E dua na ka dokai na kena dau wiliki na veika me kacivaki ena koronivuli nei Josie. Ni mataka ena lagata o Josie e dua na tiki lailai ni nona sere taleitaki ena gusu ni vosavosa ni koronivuli ka kacivaka na veika ena vakayacori ena siga ko ya kei na ivakasigalevu.

E cici yani ki na rumu ni gade o Josie, ena vakanuinui me vakatovototaka na nona tikina wiliki.

“Qori nodatou dau kacikacivaki rogolevu!” E kaya o Ta ni rika yani o Josie ena idabedabe e yasana.

“E vakacava na nomu nanuma me baleta ni mataka?”

“Au sa nanamaki tiko ia au rere toka vakalailai. Au rerevaka deu na vakacala e dua na ka e matadra na koronivuli taucoko,” e kaya o Josie.

“Qori na vuna eda dau vakatovotovo kina,” e kaya o Ta. “Wilika na nomu tikina, kau na vakarogoca eso na vanua e rawa ni o vakavinakataka.”

“Vinaka, Ta,” e kaya o Josie.

Erau railesuva vakavica vata kei Ta na nona tikina sa sega ni wilika rawa o Josie. Qai tucake o Josie me vakaraitaka ena iotioti ni gauna na nona tikina vei iratou na nona mata-vuvale. Erau vakayaloqaqataki koya o Na kei Ta. E sota na ligadrau kei

Ben, ka matadredredre qai vakasausau o Wes.

E laki moce o Josie ena marau kei na yalodei.

E toso vinaka na ka taucoko ena siga ka tarava. E dina ni a rere vakalailai, ia a matadredredre o Josie ni rogoca na nona ivakatagi ena gusunivosa ni koronivuli. A marau ni vakatovototaka na nona tikina kei Ta, ka wilika vakamalua matata ka sega ni dua na kena cala.

“Totoka na kena oya,” e kaya o Mrs. Blake, na ivukevuke ni qasenivuli liu.

Ni sa oti na siga ko ya, a tucake tu ena laini ni wawa basi o Josie. A vuki mai e dua na gonetagane qase cake, “O iko beka na goneyalewa ka wilika na veika kacivaki nikua?”

A matadrede o Josie “Io,” e kaya. “Na cava o digitaka kina na sere oya?” e taroga na gonetaganane. “Sa rui sere matemate. O sa vakacacana sara ga na kacikacivaki ena mataka.” Qai kacivi koya ena dua na yaca ca ra qai veidredrevaki kei ira na nona itokani.

A dabe taudua toka o Josie ena idabedabe e liu ni basi. E vaka me tauvimate na ketena.

Ni yaco yani ki vale o Josie, e raica ni rau qito tiko o Na kei Wes.

“Na, au kila ni se bera na gauna ni veivosaki, ia au nanuma de rawa ni daru sa veivosaki ena gauna oqo,” e kaya o Josie.

“Donu, Josie,” e kaya o Na. “Na cava e yaco? E dua beka na leqa ena kacikacivaki ena mataka?”

“Sega,” e kaya o Josie. “Daumaka na ka taucoko. Au a nanuma vakakina, me yacova ni qai tukuna vei au e dua na gonetaganane niu digitaka

e dua na sere matemate. E vakatoka talega vei au e dua na yaca ca.”

E tavia na vuloa e yasana o Na. E lako yani o Josie ka dabe. E mokoti koya o Na. Erau veitalanoataka o Josie kei Na na veika kece e yaco ena siga oya, oka kina na veivaka-caucautaki nei Mrs. Blake.

“Isa vosota ni ratou vosa vakaca vei iko na gonetaganane oya kei ira na nona ilawalawa,” e kaya o Na. “Ia e vaka ni ra a marautaka eso na tamata o dau rokova, me vakataki Mrs. Blake, na nomu wilika na veika me kacivaki. Keirau sa dokai iko dina kei Ta. O a cakacaka vakauka-ua, ka basika na vuana!”

A mokoti Na tale o Josie. “Vinaka Na,” e kaya o Josie. “Au sa loga-vinaka sara ga.” A marau o Josie ni rawa me gauna ni veivosaki na gauna kecega. ■

“Esega ni dua na ka e Bibi cake ena kedra isema na lewe ni matavuvale mai na veivosaki ena yalo galala, kei na dina.”

Elder M. Russell Ballard ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, “Me Vaka na yameyame e Sega ni Boko Rawa,” *Liaona*, Julai 1999, 103.

VEIVOSAKI VATA

Oqo eso na vakatutu me baleta na kena caka e dua na noda “gauna ni veivosaki” vakamatavuvale:

- Kerea vei rau na nomu itubutubu me baleta na kena vakatikitiki-taki e dua na gauna ni veivosaki

vakamatavuvale ena veisiga yadua. E rawa ni gauna ni dua na kana se dua ga na gauna ena loma ni siga.

- Raica me ra vakaitavi kece ena vosa kei na vakarorogo. Me

vakaitavi kece na tamata!

- Rokova na nodra vakasama yadua na lewe ni nomu mata-vuvale. Raica me ra vakila na tamata yadua ni bibi na veika era tukuna.

QITO NI VEIVOSAKI

Gadrevi eso na vakasama me baleta na gauna ni veivosaki? Tovolea na qito eso oqo:

Viritaki Taga Bini: Kevaka e matavuvale levu na nomudou se dau dredre na vosa yadudua, vakayagataka e dua na taga bini me vakaraitaki kina o cei e nona gauna me vosa. Ni sa tukuna o koya e tiko vua na taga bini na ka e vinakata me tukuna, viritaka na taga bini vua tale e dua na lewe ni matavuvale me nona gauna ni vosa.

Dauveivakatarogi: Dou wase vakarua ka vakaitavi yadudua me vaka ni da dauveivakatarogi. Vakasamataka e vica na taro me baleta na kemu isa qai taroga vua. E rawa sara ga ni o vakayagataka e dua na gusunivosa dina se dua na misini ni katoni rorogo ena nomu veivakatarogi.

Na Cava Beka Mo Cakava? Dou vakaitavi yadua ena kena tarogi vei iratou na matavuvale na veitaro duidui eso ka tekivu ena “Na cava beka o na cakava . . . ?” Eso na kena ivakaraitaki qo “Na cava beka o na cakava kevaka o lako sese?” kei na “Na cava beka o na cakava kevaka e rawa ni o lakova na veivanua kecega e vuravura?”

VEIVUKE VEI IRA NA ITUBUTUBU: GAUNA NI VEITALANOA YADUA

Edina ni dau gauna taleitaki na gauna ni veivosaki vakamatavuvale, sa bibi talega vei ira na itubutubu kei ira na gone me ra dau dabe vata yadudua. Dau vakayagataka na veigauna eso ena loma ni siga mo veitalanoa kina kei ira yadua na luvemu. Sureti ira yadudua na gone me ra vukei iko ena kena qaravi e dua na cakacaka e vale, sala vata kei iko ena kena laki qaravi e dua na itavi, se veitalanoa vata kei iko ena nomu rumu ena vica na miniti. E vica wale na gauna lekaleka e rawa ni yaco kina e dua na veitalanoa vakaibalebale.

Sa Sereka o Koya na **IVAU NI MATE**

Mai vei Elder Patrick Kearon

Ena Vitusagavulu

“Era sa rawata na bula tawamudu ena vukui Karisito, o koya sa sereka na ivau ni mate” (Mosaia 15:23).

Ena dua na bogi ni ra se lalai sobu na luvei keirau, keitou a tiko ena neitou gauna ni wili ivolanikalou vakamatavuvale. Keitou a wilika tiko me baleta na iVakabula ka veitalanoataka na Nona a sega vakadua ni bau cala.

E muri ena bogi ko ya ni laki vakadavori Susie na luvei keirau yalewa yabaki tolu na watiq. A raici tinana cake o Susie ka kaya, “Nana, a cala o Jisu.”

“Na cava o tukuna tiko?” e taroga o tinana.

“A sereka o Koya e dua na ka,” e kaya o Susie.

Ni vaka me veilecayaki, a taroga o tinana, “Na cava a sereka?”

“A sereka o Jisu na ivau ni mate,” e sauma o Susie.

A qai nanuma na watiq ni rau dau lagata vata vakavuqa kei Susie na sere ni Lalai “On a Golden Springtime”, sa kila tiko mai kina o Susie na qaqaana “On a golden springtime, Jesus Christ awoke and left the tomb where He had lain; the bands of death He broke.” [Ena dua na vulaitubutubu totoka, a tucaketale ko Jisu ka biuta na ibulubulu a davo no kina; a sereka o Koya na

ivau ni mate.]¹ Qai vakamacalataka o tinai Susie na ibalebale ni sereka na ivau ni mate na nona tucaketale o Jisu me rawa kina vei keda kece me da bula tale ni da sa mate oti.

Na veitalanoa oqori sa soli kina vei watiq vata kei au e vuqa na madigi me keirau vakavulici ratou na luvei keirau yalewa, o Lizzie, Susie, kei Emma, me baleta na ibalebale dina ni Veisorovaki vei keda yadua. E dina o Susie: A sereka o Jisu na ivau ni mate. Ia e sega ni cala oya. Oqori na isolisoli cecere duadua a rawa ni solia vei keda o Koya! Raica na Vunau kei na Veiyalayalati 14:7.

A mate na iVakabula ka vakaturi cake tale me rawa kina ni da bula tale kei na Tamada Vakalomalagi kei na noda matavuvale me vaka na noda buladodonu. Kevaka e kilikili tu na noda bula, sa rawa ni da na marautaka na veivakalougatataki ni tawamate rawa kei na bula tawamudu ena dua na siga. Au vakavinavina ni a sereka o Jisu e dua na ka—na ivau ni mate! ■

IDUSIDUSI

1. “On a Golden Springtime,” *Nodra iVolanisere na Gonelalai*, 88.

E rawa ni o vakayagataka na lesoni kei na itaviqaravi oqo mo vulica kina eso tale na ka me baleta na ulutaga ni Lalai ena vula oqo.

SA VAKAVULICI AU O JISU KARISITO

Meu Digitaka na Dodonu

Vei Tanner, ena sega ni tautauvata na Siganimata ena yabaki oqo. Sa mate o tukana, ka rarawataka o Tanner ni na sega ni wasea vata tale kei koya na gauna taleitaki oqo.

Ena Lalai, a vakananumi tale kina vei Tanner ni vuna eda dau marautaka kina na Siganimata baleta ni bula tiko o Jisu! Ni sa vakaturicake tale mai na mate, a vakaduavatataki me

tawamudu na Yalona ki na Yagona, me kakua tale ni mate rawa. A kila kina o Tanner baleta ni sa vakaturicake tale o Jisu, eda na vakaturi cake tale na tamata kecega ena dua na siga, wili kina o tukana!

E vakasinaiti Tanner ena marau ni lagata e dua na sere ni Siganimata: “Jesus has risen, Jesus, our friend. [Sa tucake ko Jisu, Jisu ga, noda itokani.] Joy fills

our hearts; He lives again.” [Sinai na yaloda ena marau; Sa bula tale ko Koya]¹ E vinakata o Tanner me wasea na itukutuku vinaka oqo kei na tamata kecega. A mani nanuma o koya ni se bera na Siganimata ena laki biuta ena matanikatuba nei koya e tiko volekati koya eso na ivutusenikau lalai ni vulaitubutubu kei na ivolanikalou me baleta na Nona Tucaketale o Jisu. E rawa ni raitayaloyalotaka na matadredre e matadratou ni ratou raica na iloloma ena mataka ni Siganimata. ■

IDUSIDUSI

1. “Jesus Has Risen,” *Nodra iVolanisere na Gonelalai*, 70.

Sere kei na iVolanikalou

- Joni 13:15
- Sere o dau taleitaka me baleti Jisu Karisito
- Sere vakaturi mai na *Nodra iVolanisere na Gonelalai*: “Jesus Has Risen” (70), “Did Jesus Really Live Again?” (64), “A Mate o Koya me Rawa ni da Bula Tale” (*Liaona*, apr. 2005, T13), “Osana ni Siganimata” (*Liaona*, apr. 2003, T8-T9)

iTaviqaravi ni DND

Yasai Vuravura Cava?

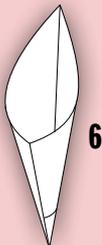
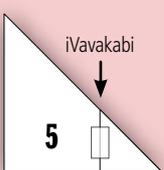
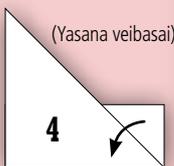
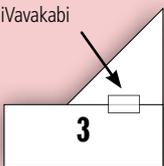
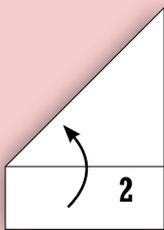
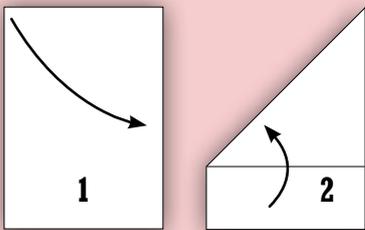
Ni oti na Nona tucaketale o Jisu Karisito, a sega ni sikovi ira walega na tamata ena vanua vaka-Jeruselemi ia o ira talega na tamata buladodonu mai Amerika. Dou droinitaka vakamatauvuale e dua na laini mai na iyaloalo yadua ki na vanua o (Jeruselemi se o Amerika) na vanua a yaco kina. Dou veivukevuke ena wilika na ivolanikalou mo dou kila kina eso tale na ka a yaco ena iyaloalo.

J e r u s a l e m i

O Iko Ga

E rawa ni o cakava ga na nomu ivutuse-nikau ni Siganimate me vakataki Tanner. Vakayagataka e dua na tikinipepa vulavula se varokana yasaiva tauvata e rua ka muria na ikalawa eso e ra. Vakatawana na koni ena senikau lai se kakana mo vakidacalataka kina e dua na itokani se lewe ni matavuvuale!

Vakalougatataki ira na gonealai o Jisu
3 Nifai 17:11–25

Rairai ko Jisu vei Meri Makitalena
Joni 20:14–18

Veivakavulici o Jisu mai Amerika
3 Nifai 11:8–11

Lako cake ki lomalagi ko Jisu
Cakacaka 1:9–11

Rairai ko Jisu vei ira na tamata buladodonu
3 Nifai 11:1–8

Vakaraitaka o Jisu na Nona Mavoava vei iratou na Nona iApositolo
Luke 24:36–40

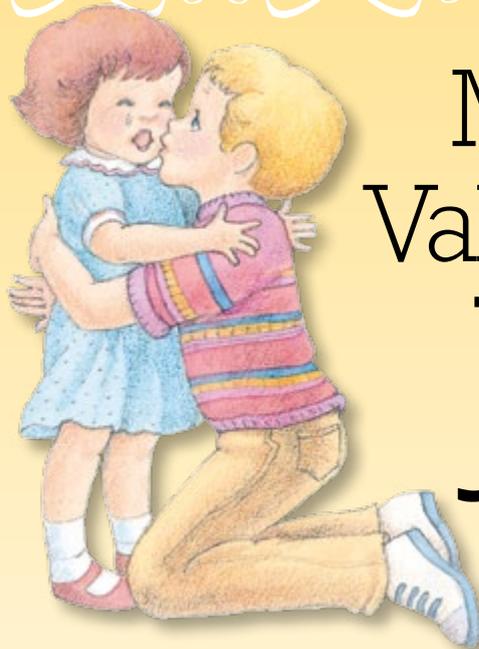
Taroga ko Jisu na kedra ivolatukutuku na Nifai
3 Nifai 23:7–13

Rairai ko Jisu vei iratou na Nona iApositolo
Maciu 28:16–20

A m e r i k a

Meu Vakataki Jisu

Vakarawarawataki

Ena yalodina ♩ = 104-116

Qaqana kei na iVakatagi mai vei Janice Kapp Perry

1. Meu va - ka - ta - ki Ji - su; Va - ka - mu - ri - a
 (2. Meu) lo - ma - ni ira na we - ka - qu; Qa - ra - vi ira nai

no - qu igu. Meu va - ka - i Ko - ya
 to - ka - ni. Na - na - ma - ki ni o

ena vo - sa kei - na vei - qa - ra - vi. Au
 Ji - su e - na le - su ta - le mai. Na

© 1980 mai vei Janice Kapp Perry. Dodonu kece e taqomaki.
 Sa rawa me lavetaki na sere oqo me baleta na inaki eso, cacakaca ni lotu sega ni saumi se ena vuvale.
 Me na vakabiri na notisi oqo ki na ilavelave yadua.

qai te - ma - ki me - u ca - ka - ca - la, Au na ro - go
nu - ma No - na i - va - ka - vu - vu - li. Qa - i vo - sa

ca ni va - ka - so - lo - ka - ka - na, "Dou da - u vei - lo - ma -
na Ya - lo - ta - bu ka ka - ya ma - i:

ni kei Ji - su. Dau iva - ka - rai - ta - ki ni lo - lo -

ma. Ya - lo - ma - lu - a ka lo - ma - vi - na - ka, Va -

ka - vu - vu - li i Ji - su." 1. _____ 2. Meu su." _____

Era **Yaca** Vata Ka Vakabauta Vata *na* **Marama** **Veitacini**

Mai vei Heather Wrigley

Mekasini ni Lotu

O Maria kei Diana D. erau sega ni veitacini walega; erau veitokani dredre talega. Sa yabaki 10 o Diana, ka sa yabaki 12 o Maria ena Okosita sa oti. Erau vakaitikotiko mai Romania, ka rauta ni 3,000 na lewe ni Lotu era tu kina. Era vakaukauwataka tiko na nodra vakabauti Jisu Karisito ena nodra lako ki lotu, wilika na ivolanikalou, kei na masu.

E kaya vaqo o Maria “Au sa vulica meu vakabauta na Kalou mai na lotu.” Ena dua na siga a veitarogi, qai masuta na Tamada Vakalomalagi ena yacai Jisu Karisito me vukei. Ni rawata na maka vinaka, e vakila ni a vukei koya na Tamada Vakalomalagi.

E kaya o Diana ni vukei koya na iVola i Momani me vakabauta. E kaya o koya, “Ena veisiga kece niu wilika na iVola i Momani, au dau logavinaka.” Na nona italanoa taleitaki mai na ivolanikalou na italanoa kei Josefa Simici. E kaya vaqo o koya, “Ni a masu rau qai vukei koya na Kalou kei Jisu Karisito.” ■

JO KELITI

Na kedrau ivakalomavinaka taleitaki duadua na veitacini na jokeliti: Dau taleitaka o Maria na barauni, kei Diana na keke jokeliti.

SERE TALEITAKI

Erau dau tabapiano ruarua o Maria kei Diana. Na sere taleitaki nei Maria na "Dou Veilomani".

E baleta na ivakaro nei Jisu me da lomani ira na tamata. Sa voleka me dau tabaka vakavinaka sara o Diana, ia na kena itinitini na tikina dredre duadua, e kaya o koya.

I LOVE TO SEE THE TEMPLE

Erau vinakata ruarua o Maria kei Diana me rau na vakamau ena valetabu ena dua na siga. Erau vakaitikotiko ena Tikina ni Veiqaravi ni Valetabu e Kyviv Ukraine.

Ni sa qase cake o Diana, ena lako ki na Valetabu e Kyviv Ukraine me papitaiso ena vukudra na mate. Sa rawa ni lako ena gauna oqo o Maria. Na valetabu e rauta ni 500 na maile (805 km) na kena yawa.

ME LIU NA MATAVUVALE

Erau lomani rau na nodrau itubutubu o Maria kei Diana.

"E dau qaravi keirau me keirau bula vinaka ena gauna keirau tauvimate kina o Na," E kaya o Maria. "E dau kauti keirau ki vuli o Ta," e kaya o Diana.

SERENILOTU

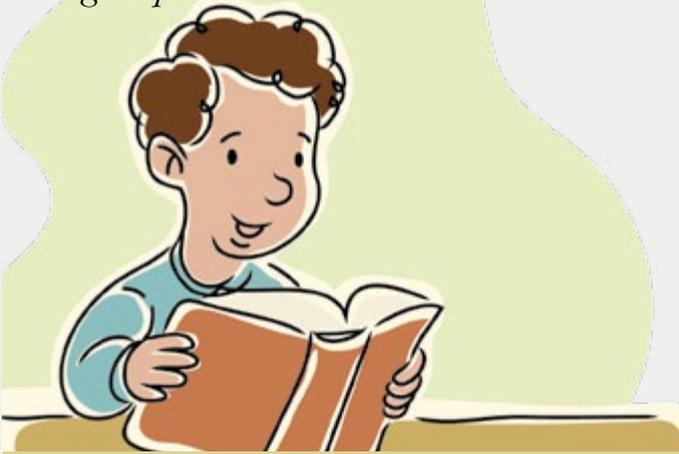
Na nona sere taleitaki o Diana na "Buca Mai Jutia sa Yawa Tu," ka tukuna na gauna e sucu kina ko Jisu Karisito. Era dau vakayagataka na lewe ni Lotu mai Romania na ivolanisere drokadroka ni Lotu. Na "Imnuri" na kena ibalebale na "serenilotu" vaka-Romania.

Na cava au rawa ni cakava meu muria kina na ituvatuva nei **TAMADA VAKALOMALAGI** me baleti au?

E wasea o Elder Richard G. Scott ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua eso na vakasama ena ulutaga oqo.

Vulica na veika e baleta na ituvatuva cecere ni marau ena nomu vulica na ivolanikalou.

Vakarogoca na domodra na parofita ni gauna oqo kei ira e liu.

Talairawarawa ki na veika o vakila e loma ka yaco mai me vaka na veivakauqeti ni Yalo Tabu.

Ni gadrevi vakakina, vakasaqara na ivakasala kei na veituberi mai vei ira na itubutubu kei na veiliutaki ni matabete.

Mai na "The Joy of Living the Great Plan of Happiness," Ensign, Nove. 1996, 75.

NOQU IVAKATAGEDEGEDE VAKOSIPELI

Au na muria na nona ituvatuva na Tamada Vakalomalagi me baleti au.

Au na nanuma na noqu veiyalayalati ni papitaiso ka vakarorogo
ki na Yalo Tabu.

Au na digitaka na dodonu. Au kila ni rawa niu veivutuni niu
cakava e dua na cala.

Au na dau dina vua na Tamada Vakalomalagi, vei ira na tani, ka vakakina vei au.

Au na dau taurivaka ena doka na yaca ni Tamada Vakalomalagi kei
Jisu Karisito. Au na sega ni vosa ca se cavuta na veika tawakilikili.

Au na cakava ena Siga ni Vakacecegu na veika ena vukei au
meu voleka cake vei Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito.

Au na dau rokovi rau na noqu itubutubu ka vakayacora na noqu
itavi meu vaqacotaka kina na noqu matavuvale.

Au na vakatabuya ka vakasavasavataka tiko na noqu vakasama kei na yagoqu,
kau na sega ni vakayagataka na veika ena vakaleqa na noqu bula.

Au na dau vakaisulu rakorako kau sa na vakaraitaka kina na noqu
dokai au kei na Tamada Vakalomalagi.

Au na dau wilika ka sarava ga na veika ena marautaka na Tamada Vakalomalagi.

Au na dau vakarogoca ga na ivakatagi ena marautaka na Tamada Vakalomalagi.

Au na vakasaqara na itokani vinaka ka itovo vinaka vei ira na tani.

Au na bula kilikili tiko meu curuma na valetabu ka vakayacora na noqu itavi me
dua kina na noqu matavuvale tawamudu.

AU LUVE NI KALOU

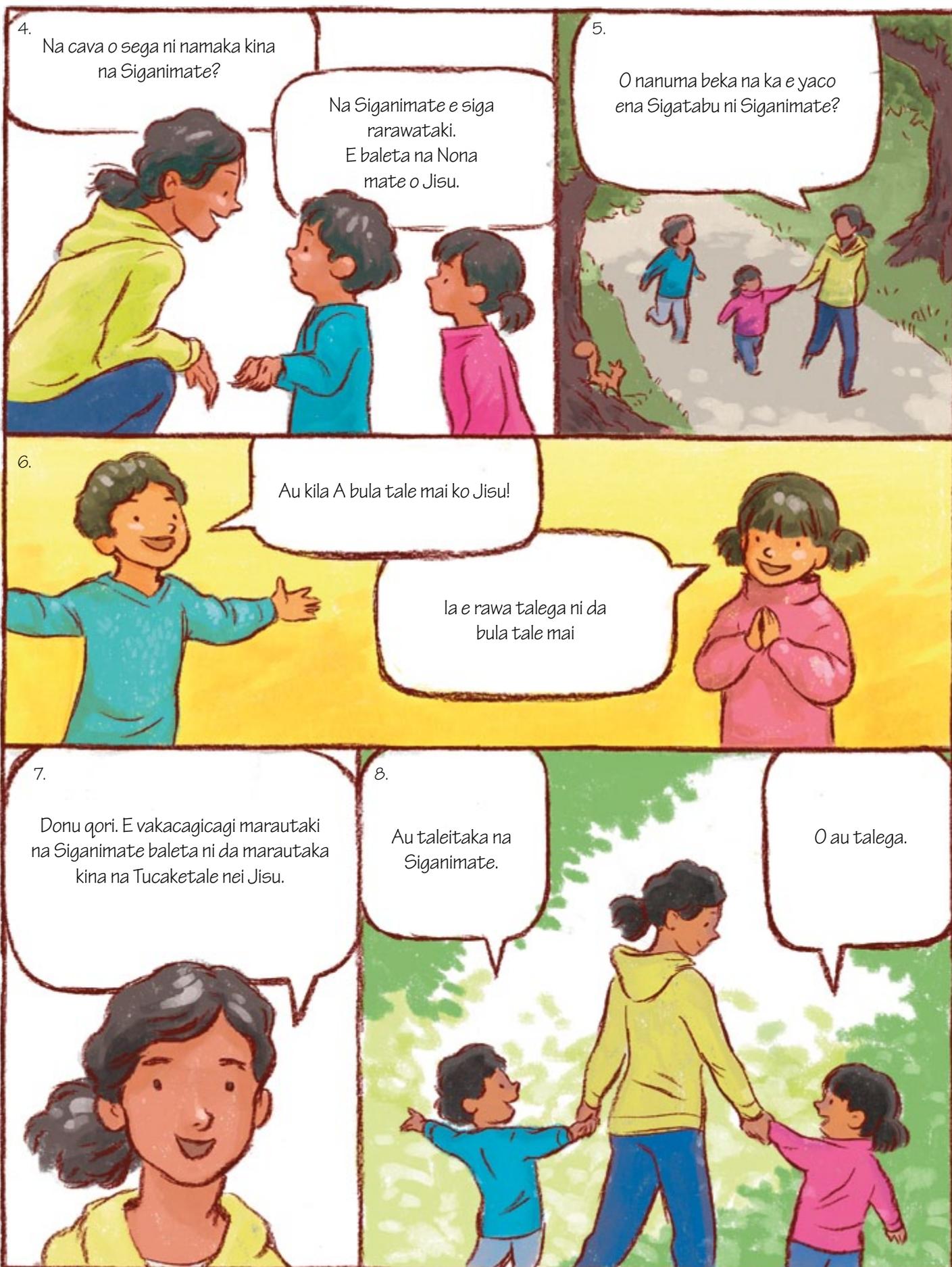
*Au kila ni lomani au na Tamada Vakalomalagi, kau lomani Koya.
Au rawa ni masuta na Tamada Vakalomalagi ena dua ga na gauna e rawa,
kei na vanua cava ga.*

Au tovolea tiko meu dau nanuma ka muri Jisu Karisito.

Kunea na Reki ni Siganimata

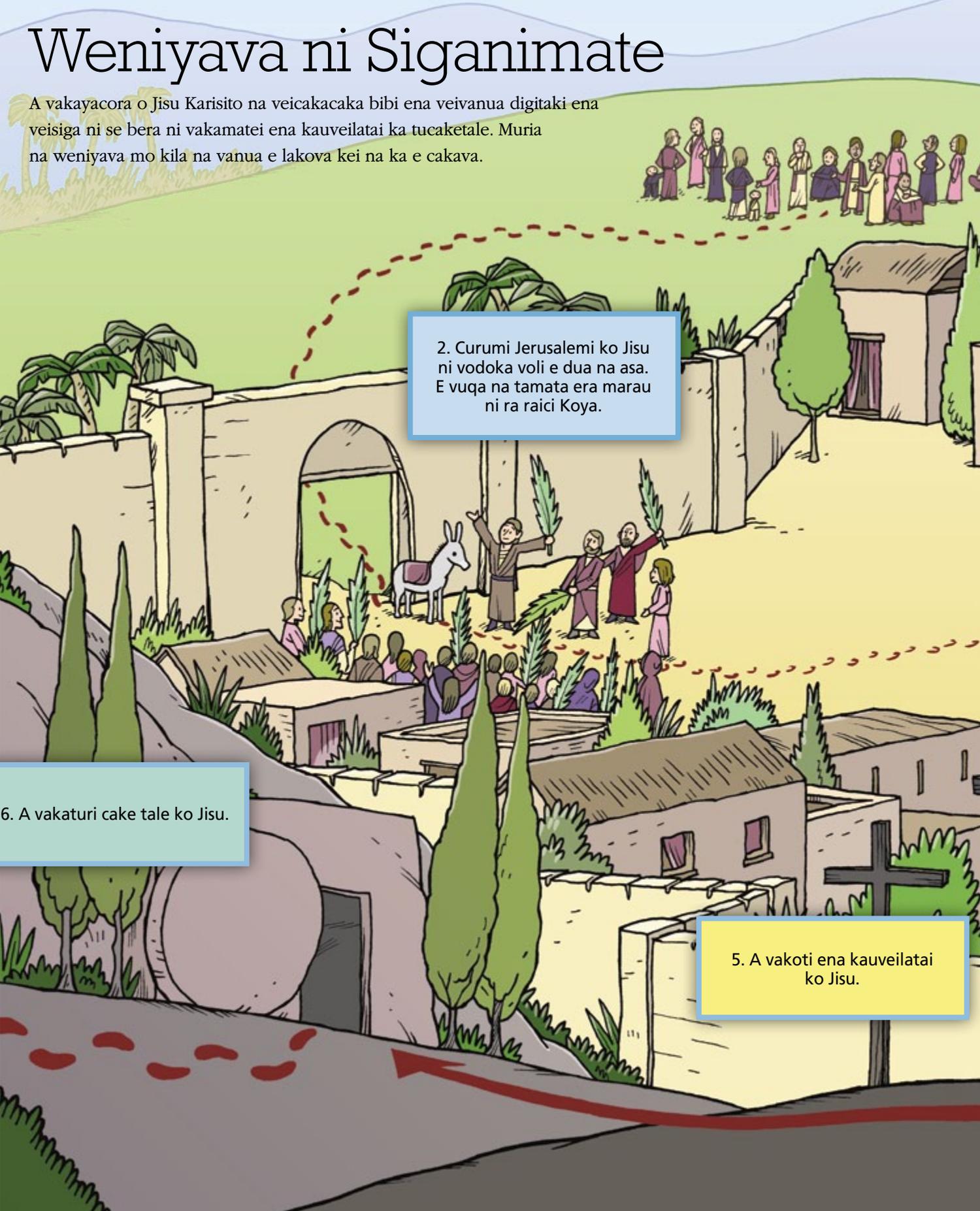
E italanoa dina

Weniyava ni Siganimata

A vakayacora o Jisu Karisito na veicakacaka bibi ena veivanua digitaki ena veisiga ni se bera ni vakamatei ena kauveilatai ka tucaketale. Muria na weniyava mo kila na vanua e lakova kei na ka e cakava.

2. Curumi Jerusalemi ko Jisu ni vodoka voli e dua na asa. E vuqa na tamata era marau ni ra raici Koya.

6. A vakaturi cake tale ko Jisu.

5. A vakoti ena kauveilatai ko Jisu.

1. Vakavulici ira na tamata ko Jisu ena dua na delana ka v akatokai na Ulunivanua ni Veiolive.

3. Vakabulai ira na tamata tauvimate ko Jisu mai na valetabu.

4. Ena Were mai Kecisemani, a masuta na Tamada Vakalomalagi o Jisu ka qai vakararawataki ena vuku ni noda ivalavala ca.

Dusimaki na Sala ni Tubu Dina ena Veituberi ni Veiliutaki e Vuravura Raraba

Mai vei Heather Whittle Wrigley

iTukutuku ni Lotu kei na Veika e Yaco

Era vakamacalataka na veiliutaki ena Lotu na bibi ni “tubu dina” kei na sala me vakavotukanataki kina ena Veituberi ni Veiliutaki e Vuravura Raraba ena 11 ni Feperueri, 2012.

Era a vakaitavi ena veidusimaki vei ira na veiliutaki ena Lotu e veiyasai vuravura o Peresitedi Dieter F. Uchtdorf, na iKarua ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada, kei ira na lewe ni Kuoramu ni iApositolu Le Tinikarua, na Mataveiliutaki ni Vitusagavulu, kei ira na mataveilutaki ni veimatasoqosoqo ena Lotu.

E vakamacala vaqo o Peresitedi Uchtdorf, “ena vosa vaka-Lotu, *na tubu* e rawa ni tukuni me ‘o ira na lewenilotu vou.’ . . . *Na Tubu dina*, e rawa ni tukuni me, ‘tubu ena kedra iwiliwili na lewenilotu bulabula vakalotu.”

E vakuria vaqo o Elder M. Russell Ballard ena Kuoramu ni iApositolu Le Tinikarua, “E yaco na tubu ni sa basika na vua ni nona saumaki ki na kosipeli ena nona bula taucoko e dua na tamata, ka yaco kina na vakalevutaki cake ni yalodina ena bula ni tamata yadua kei na matavuvale.”

E kaya o Peresitedi Uchtdorf, ni, kena vakalevutaki cake na yalodina oya e oka kina na veika e sega ni rawa ni dau vakarautaki vakarawarawa, me vaka na masumasu e veisiga, vulici ni ivolanikalou, lotu vakamatavuvale, veilomani e vale, kei na veika eda vakila me baleta na Veisorovaki.

E kaya o koya ni “sa rui vakavuqa, na noda dau vakadredretaka na totoka kei na rawarawa ni kosipeli i Jisu Karisito, ena veituvatuva sega ni oti rawa ni kena namaki na veika matailalai. Ia, ni da vakanamata ki na ‘cava e vuna’ ni kosipeli, sa na seyavu yani e vuqa na veilecayaki.”

E vuqa na veika ena kakaburaki e vakanamata ki na veivunau kei na ivakavuvuli bibi, ka vakarautaka na isau ni taro na “cava e vuna.”

E kaya o Peresitedi Uchtdorf ni “na taro na ‘cava e vuna’ e donu, ena kauti keda ki na kena

vakatulewataki vakadodonu na ‘o cei,’ ‘na cava,’ ‘ena gauna cava,’ ‘evei,’ ‘na cava e vuna,’ kei na ‘me caka vakacava.’”

Vakamau kei na Matavuvale ena iTuvatuva

“Na Lotu e tara cake ena veimatavuvale,” e kaya o Peresitedi Boyd K. Packer, na Peresitedi ni Kuoramu ni iApositolu Le Tinikarua. “Na tabanalevu kei na iteki era ka vagauna ga. Ni da veivosakitaka na matavuvale, eda na qai raica na tubu dina ena loma ni Lotu.”

E kaya ni tagane vakawati kei na tama yadua e dodonu me dua na vakaitutu ni matabete ena nona vale, me vakatulewa tiko ena buladodonu ena nona matavuvale. Sa tautauvata kaya, e kaya o koya, na iliuliu ni matabete e dodonu me veiliutaki ena bula kilikili—e dina ni duidui na itutu ena loma ni matabete, na matabete bula kilikili yadua e tautauvata na levu ni matabete e tu vua mai vei koya na kena ikarua (raica na V&V 1:20).

E vakabibitaka o Elder Russell M. Nelson ena Kuoramu ni iApositolu Le Tinikarua o ira na tagane kei na yalewa vakawati, tama kei na tina, sa dodonu me ra tara cake e dua na isema ni veilomani, veivutuni, kei na masu me ra qaqa kina ena kena vaqaqacotaki ka taqomaki na matavuvale, ni “sa itakele ni nona ituvatuva na Dauveibuli ena nodra icavacava tawamudu na Luvena” (“Na Matavuvale: Ai Vakaro ki Vuravura Raraba,” *Liaona* kei na *Ensign*, Nove, 2010, 129).

E kaya vaqo o koya, “E tauci vakatolu ena ivolanikalou tabu na ivakasala ni qaqauni ni na maumau sara na vuravura taucoko ena nona lesu mai na Turaga kevaka e sega ni tu na ivakarau eso. Ena veigauna yadua oqori e vakaibalebaletaki na ivakasala oqori ena ituvaki ni matavuvale ka sega ni vakayacori kina na cakacaka vakalotu ni veivauci ni valetabu. Ni sega na cakacaka vakalotu oqori ni bula vakalou, ena sega ni vakavotukana na lagilagi ni Kalou.”

Me rawati na takete ni lalawa oqori— ena nodra bula tawamudu kei na bula vakalou na luvena taucoko na Kalou— sa na gadrevi kina na tubu dina ena noda veivale, ena veitabanalevu kei na tabana, kei na loma ni Lotu raraba.

Bulataki ni Kosipeli

Na tubu dina kei na saumaki e yaco mai na kena bulataki na kosipeli ena noda bula e veisiga. Ena dua na veivosaki ni veitarotarogi, erau vakamacalataka kina o Elder L. Tom Perry kei Elder D. Todd Christofferson ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua ni ulumatua ni kena bulataki na kosipeli sai koya na kena caka kei na rokovi tiko ni veiyalayalati ni valetabu. Na talairawarawa ki na veiyalayalati, e kaya o Elder Christofferson, e rawa ni veisautaka na tamata vakayago me dua na Yalododonu ena dua na gauna.

Noda dolele yani vei ira na tani e dua tale na tiki bibi ni kena bulataki na kosipeli. Era kaya na veiliutaki, sa dui noda itavi na lewenilotu yadua vakakina vakaisoqosoqo Lotu me da dolele yani ka vueti ira era vakaleqai tu vakayago vakakina vakayalo.

E kaya o Elder Christofferson, me da kakua ni lomalomarua ena noda duavata kei ira ena matavakabauta tale eso kei na veisoqosoqo ni veiqaravi ena nodra vukei na dravudravua kei ira era vakaleqai tu. Me ra liu na veiliutaki ni matabete ena veisasaga oqori, ia me ra tokona talega na itavi oqori na lewenilotu kei na daukaulotu.

A vakabibitaki ena dua na mataveivosaki na nodra qaravi na veimatavuvuale, na nodra vaqaqacotaki na Matabete i Melikiseteki, kei na kena vukei me tarai cake na nodra vakabauta kei na nodra

A vosa o Elder M. Russell Ballard ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua ena dua na mataveivosaki ka a vakayacori me tiki ni Soqoni ni Veituberi ni Veiliutaki e Vuravura Raraba ena Feperueri 2012.

Ena Soqoni ni Veituberi ni Veiliutaki e Vuravura Raraba, e kaya kina o Peresitedi Dieter F. Uchtdorf, na iKarua ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada, “Na imatai ni ka me da cakava sai koya me da kila. Na ikarua sai koya me da cakacakataka na veika eda sa kila. . . . E lailai ga na vinaka ena kauta mai na noda rogoqa na vosa ni Kalou kevaka eda sega ni vakadewataka na veika eda rogoqa ki na noda bula.”

E sureti ira na veiliutaki ena Lotu me ra cakava e tolu na ka ni oti na kakaburaki vei ira na veiliutaki ka vakakina ena nodra gauna taucoko ni veiqaravi ena nodra ilesilesi me ra wadruca mai na levu ga ni ka era rawata mai na nodra veidusimaki na veiliutaki ena Lotu:

1. Vakatomata yadua vakakina vakamatabose, vakasamataka ena masumasu na idusidusi eda sa ciqoma ka raica na “cava e vuna” na nomu veiqaravi kei na ilesilesi vakalotu.
2. Ni oti na kena vakasamataki vakatitobu ka veivosakitaki, vakadavora e vica na cakacaka o guta na vakayacora ka mo na gumatuataka sara na kena vakayacori. Na cakacaka me na sala vata kei na ituvaki ni bula kei na veika e gadrevi ena veisoqosoqo yadua, tabanalevu, iteki, matavuvuale, se tamata yadua.
3. Ni o sa cakava na veiyalayala oqo, taumuria ena loma ni nomu veiqaravi kei na nomu ilesilesi ena veibose yadua ni nomu matabose.

ivakadinadina na itabagone. Ka ratou vakaitavi kina o Elder Ballard kei Elder Neil L. Andersen ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, vata kei Elder Ronald A. Rasband ena Mataveiliutaki ni Vitusagavulu; o Elaine S. Dalton, peresitedi raraba ni Goneyalewa; kei Rosemary M. Wixom, peresitedi raraba ni Lalai.

E kaya o Elder Rasband ni dodonu me ra vakaitavi na iliuliu yadua ena nodra vakalesui mai me ra bulabula vakalotu na lewenilotu, ka vakabibitaka o Elder Andersen ni dodonu me ra vakaitavitaki vakalevu cake na itabagone ena nodra vakabulabulataki mai na vo ni itabagone.

Rawati ni Tubu Dina

E vakabibitaka o Peresitedi Uchtdorf, ni na yaco mai na tubu dina ni da bulataka ena noda bula ni veisiga na ivakavuvuli ni kosipeli.

A kaya o koya “Ni o vakasamataka na veilutaga oqo, tarogi iko ena “cava e vuna” na nomu veiqravi kei na nomu itavi vakalotu, o koya gona, ‘se cava’ e nomu itavi vakatamata yadua kei na itavi vakamatabose”.

Vulica Eso Tale

E rawa vei keda yadua me da sarava, rogoca, tabaka, ka lavetaka na veika eso mai na kakaburaki ena vica vata na vosa ena noda lako ki na lds.org/study/other-addresses ka kiliki ena **Worldwide Leadership Training.** ■

Kerekere baleta na iTukutuku

E vinakata na *Liaona* me wilika na veika e baleta na nomuni ivakarau ni Siganisucu:

- A marautaka vakacava na gauna oqori na nomu matavuvale?
- Na ivalavala cava e dau matau ena nomuni vanua?
- Na ivalavala cava o sa tauyavutaka me drete vakavoleka na nomu matavuvale vua na iVakabula?
- Na veika guiguilecavi dredre cava soti e sotavi ena Siganisucu—vakauasivi na kena e baleta na ivalavala vakamatautaki—e rawa ni o wasea vei keda?

Yalovinaka ka vakauta na nomu vakanananu kei na nomu vakasama ki na *Liahona* ni bera na 1 ni June, 2012, ena liahona@ldschurch.org. ■

Na BibleVideos.LDS.org E iSolisoli ki Vuravura

Ena Lotu ni Siganisucu ni Mataveiliutaki Taumada ni 2011, era a solia kina na veiliutaki ni Lotu na mataveilawa ni The Life of Jesus Christ Bible Videos, e dua na “isolisoli” ki vuravura.

Na BibleVideos.lds.org e imararori ni vidio leleka taumada ka vakaraitaki kina na iyaloyalo eso ni nona bula na Karisito, me tekivu mai vua na agilosi ka mai tukuna rawa na nona sucu na Karisito ki na Nona tucake tale mai na mate na iVakabula.

A kacivaka o Peresitedi Henry B. Eyring, na iMatai ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada, na mata oqo ena gauna ni lotu.

“Me vaka na ivolanikalou ka ra vakamura vakamatailalai na iyaloyalo eso oqo era na vakadigagalu beka vei kemuni,” e kaya o koya. “Na nomuni vakabauta kei na Yalo Tabu ena tara cake na yalo e ganita na veika oqo ka veisautaka na

vuravura na kena mai yaco.”

Na iyaloyalo eso ena vidio a rawa mai na so na iyaloyalo ka a tabaki ena LDS Motion Picture Studio South Campus vou ni Lotu mai Goshen e Utah, na vanua ka a tekivutaki kina na Cakacaka ni Valenivola ni iVolanikalou ena Veiyalayalati Vou ena Okosita 2011.

Ena rawa mai na cakacaka oqo e sivia ni 100 na iyaloyalo leleka ni nona bula na Karisito, ka tauri mai vakadodonu ena iVakadewa ni King James ni iVolatabu.

Na mataveilawa oqo e caka me rawarawa na kena veitosoyaki ka tu ena Vosa Vakavalagi (BibleVideos.lds.org), Sipeni (videosdelabilia.org), kei na Potukali (videosdabilia.org). E tiko talega e dua na kena sala ni vakayagataki ena iPad sega ni saumi, sa tu kina e dua na sala vou me da vulica kina na italanoa mai na iVolatabu ena kena saravi, rogoci, ka tarai. ■

Ena yaco, me na tu kina ena mataveilawa ni The Life of Jesus Christ Bible Videos e voleka ni 100 na vidio ka vakaraitaki kina na iyaloyalo eso ni bula nei Karisito mai na Veiyalayalati Vou.

Erau vakavulici ira na lewenilotu mai Argentina o Elder Christofferson kei Elder Jensen

Ena Vakarauwai, na ika 12 ni Noveba, 2011, erau a vosa kina vei ira na itabagone, itabagone qase cake, veiliutaki ni matabete, daukaulotu, kei ira na lewenilotu mai Salta e Argentina o Elder D. Todd Christofferson ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua kei Elder Jay E. Jensen ena Mataveiliutaki ni Le Vitusagavulu.

A tiko talega kina o Elder Mervyn B. Arnold, na peresitedi ni iWasewase na South America South; na watina o, Devonna; kei Elder Ruben Spitale, na Vitusagavulu ni iWasewase. Erau tiko talega o Kathy na wati Elder Christofferson, kei Lona na wati Elder Jensen.

E voleka ni 1,300 na itabagone kei ira na itubutubu era a tiko ena yasanibuka ka rau a vosa ruarua kina o Elder Christofferson kei Elder Jensen. E 10,000 tale na lewenilotu ena 70 na valenilotu ni iteki e lomai Argentina raraba era sarava ena kakaburaki.

E kaya kina o Elder Jensen, ka a vei qaravi vaka-Peresitedi ni iWasewase na South America South ena dua na gauna, “Kevaka o ni na sega ni nanuma rawa e dua na ka au cavuta, Au vinakata ga mo ni nanuma na nona malanivosa e dua na parofita, o Peresitedi Thomas S. Monson, o koya au vakadinadina-taka ni parofita dina ni Kalou. Oqo na malanivosa: ‘Na lewa e tau ena vakatau kina na keda itinitini.’ ”

E tu vei keda na galala ni digi-digi—na noda rawata kei na dodonu me da vakatau lewa—e kaya o Elder

Jensen, ia ena veilewa oqori eda digitaka kina na keda itinitini.

A talanoataka na kena italanoa e dua na nona itokani ka a digitaka ena dua na bogi me gunu qai draiva, qai vakavuna e dua na vakacala ka erau mate kina e lewe rua. A vakatautavatataka kei na italanoa ni nodrau digidigi kei na watina me rau vakadaroya na vakawati me rawa ni laki kaulotu o koya ena nona gauna ni cauravou.

“Niu Iesu mai keirau qai laki vakamau ena loma ni valetabu. Keirau a veiyalayalati, ka keirau dau vakavouya tiko e veimacawa ena neirau bula taucoko. Keirau a vakatauca e dua na lewa ka sa macala kina na keirau itinitini,” e kaya o koya.

A tarava o Sisita Christofferson, ka wasea na nona ivakadinadina me baleta na veivakalougatataki ni kena vakarokorokotaki na veiyalayalati, qai tinia na soqoni o Elder Christofferson.

“Na ka ga o gadreva dina oya na loloma kei na vakabauta,” e kaya o Elder Christofferson. “Sai koya na vakabauta ena vukei keda ena noda bula vakawati, matavuvale, cakacaka o kenadau, [kei na] nomu cakacaka.”

E vakabibitaka o koya ni ivakaro ena dusimaki kina na noda bula ka vukei keda me da rawata na veika e bibi dina.

E qai vakasalataki ira na itabagone kei ira na nodra itubutubu me ra yalataka me ra dau muria na ivakasala e kunei ena ivolalailai ni *Me iSakisaki ni iTabagone*.

E kaya o koya “oqori ena

YALOWALO MAI VEI JAMES DALRYMPLE

vaqacacotaki ira vakalevu sara na luvemuni, ena gauna sara mada ga era raica ni ra tiko duadua kina—na nodra kila ni o ira talega na nodra itubutubu era vauci ira tu ena ivakavuvuli vata.”

E tinia o Elder Christofferson ena nona vakaraitaka na nona loloma vei ira na lewenilotu mai Argentina, na vanua a kaulotu kina rauta e voleka ni limasagavulu na yabaki sa oti.

Ni rau tiko voli mai Salta, erau a sota talega o Elder Christofferson kei Elder Jensen kei ira na daukaulotu mai kea kei ira na itabagone qase cake, ka rau vakadewataka vei ira na nodra iloloma na iTokani iLiuliu.

Me da wilika eso tale na ka me baleta na nodra vei qaravi vakalotu na iApositolo ni gauna oqo, sikova na Prophets and Apostles Speak Today ena LDS.org. ■

Erau a vosa ruarua o Elder Christofferson kei Elder Jensen vei ira na daukaulotu mai na Tabana ni Kaulotu na Argentina Resistencia ena itekivu ni Noveba 2011.

Na Valetabu na Quetzaltenango Guatemala, ka vakatabui ena ika 11 ni Tiseba, 2011, mai vei Peresitedi Dieter F. Uchtdorf, sai ka 136 ni valetabu ni Lotu.

Vakayacori na Vakatabu me baleta na Valetabu na Quetzaltenango Guatemala

A vakatabui na Valetabu na Quetzaltenango Guatemala ena Sigatabu, na ika 11 ni Tiseba, 2011, ena tolu na soqoni mai vei Peresitedi Dieter F. Uchtdorf, na iKarua ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada. A kaburaki na veisoqoni ni vakatabu vei ira na veivavakoso ni Lotu ena loma ni tikina vakavaletabu.

“Sa dua na valetabu totoka oqo,” e kaya o Peresitedi Uchtdorf ena soqo ni marau ni vakaraitaki ivalavala vakavanua, ka ra meke, lagasere ka vakaraitaka kina e dua na drama ni itukutuku kei na itovo vakavanua na itabagone mai na veivavakoso ena iwasewase. “E koto kina e dua na rarama serau me vaka e dua na vatutalei, ia e dua dina na vatutalei ena iwase ni vanua oqo ena matanitu oqo.”

Na valetabu na Quetzaltenango Guatemala sa ika 136 ni valetabu e vuravura taucoko ka ikalima ena Lomai Amerika. Na valetabu oqo ena veiqaravi ena vukudra e rauta ni 60,000 na Yalododonu Edaidai.

Kelivaka na Lotu na Yavu ni iKavitu ni Valetabu mai Brazil

Ena ika 15 ni Noveba, 2011, a vakatulewataka kina o Elder David A. Bednar ena Kuoramuni ni iApositolo Le Tinikarua na soqo ni kelivaki yavu ni Valetabu na Fortaleza Brazil, na ikavitu ni valetabu ni Lotu mai Brazil.

“Ena yaco na valetabu oqo me ivurevure ni vakanuinui, rarama, kei na vakabauta na Kalou vei ira kece era na lako mai ka yabeta voli na vanua oqo kei na tikiniqele oqo,” e kaya o Elder Bednar. “Ena uasivi cake ka duatani na siti oqo baleta na kena mai tara kina na valetabu.”

Ena tara na valetabu mai Avenida Santos Dumont e Fortaleza mai Ceará, Brazil. A kacivaka o Peresitedi Thomas S. Monson na tara ni Valetabu na Fortaleza Brazil ena koniferedi raraba ni Okotova 2009. ■

Dreta e Udolu Vakaudolu na Vakatasuasua mai Puerto Rico

Ena ika 18 ni Tiseba, 2011, era vakaitavi kina na lewenilotu ena lima na iteki kei Puerto Rico ena dua na vakatasuasua ni Siganisucu ka a vakayacori ena Paseo de las Artes ena siti o Caguas. E rauta ni 85 na lewenilotu era a vakaitavi ka ra a tiko kina e rauta ni 2,500 na lewe ni vanua.

iKatolu e Aferika na Vale Vou ni iTabagone Qase Cake

Ena ika 4 ni Noveba, 2011, era a vakayacora kina na imatai ni nodra itaviqaravi na itabagone qase cake ni iTeki na Soweto South Africa ena dua na vale vou me na dau vakayagataki vakatabakidua me nodra vale na itabagone qase cake.

E sivia ni 140 na vale era tu e Iurope raraba, ka vica era tu ena veivanua eso e Amerika raraba. Na vale mai Soweto e kena ikatolu e Aferika; kei na rua tale erau tu ena Democratic Republic of the Congo kei Zimbabwe.

Na kena iValavala Duatani e Vakavurea na Taro

E dua na ivivi pepa na itekitekivu ni “Taro me baleta na Kalou” itaviqaravi ni kaulotu e Nizhniy Novgorod, mai Rusia, ena ika 9 ni Okotova, 2011.

Ena loma ni vica na auwa, e sivia na 150 na tamata era tu vakadua ena rua na teveli ena dua na gaunisala osooso, tomika cake na peni, ka vola na nodra taro. Na kena isoqoni, a volai e 84 na taro ena ivivi pepa. E vuqa na tamata era a vakavoqataka na nodra taro ka gadreva e dua na kena isau mai vei ira na daukaulotu era a tu kina.

Mo wilika eso tale na ka kei na italanoa tale eso, yalovinaka ka sikova na news.lds.org. ■

VAKASAMA

E Dua na Kabasi Gadrevi

Na *Liaona* na noqu biken i ena bula oqo. Ni tiko, au na sega sara ni lakosese. Au vakabauta ni o ira kece era dau wilika na mekasini ni Lotu era na raica sara ga na ka era vinakata. Oi au na peresitedi ni Lalai, kau raica ni ra dau taleitaka na gonelalai na italanoa me baleti ira na gonelalai me vakataki ira ena mekasini. Na *Liaona* sa dua na kabasi gadrevi ena noda bula; ena vukei keda me da levea na vere i Setani.

Yanina Ivanivna Davydenko, mai Ukraine

Na Kila e Kauta Mai na Vakacegu

Sa vukei au vakalevu na *Liaona* mai na kena itukutuku kei na italanoa. Ena noda bula osooso, au dau tu vakadua ena so na gauna ena loma ni siga ka wilika e dua na italanoa mai na mekesini ka wasei kina na veika era sotava eso na lewenilotu ena nodra bula. Na italanoa oqo era dau vukei au meu kunea eso na vakacegu vakayalo ka vakavouya na noqu gagadre meu

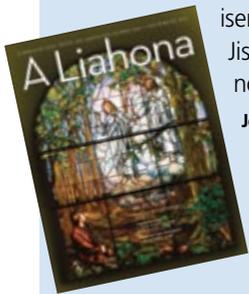
lesu tale ki na nodrau iserau na Kalou kei Jisu Karisito kei na noqu matavuvale.

João Carlos, Brazil

Sa kerei mo ni vakauta na nomuni vakasama se vakatutu ki

na liahona@ldschurch.org.

Ena rawa ni veisautaki na nomuni isaunitaro me baleta na kena balavu kei na kena matata. ■

VAKASAMA NI LOTU VAKAMATAVUVALE

Na mekesini oqo e tu kina na italanoa kei na veitavi qaravi eso ka rawa ni vakayagataki me baleta na lotu vakamatavuvale. Oqo e rua na kena ivakaraitaki.

“Na Veivakalougatataki ni Semineri,” tabana e 20: Railesuva rawa na italanoa ka vakatulewa ena sala mo vakayagataka kina vakavinaka duadua na itukutuku ena nomu matavuvale. Kevaka era tiko na gone yabaki tinivakacaca ni semineri, tekivu ena nomu taroga na vuna e bibi kina vei ira na semineri. Qai wilika na iwasewase ka vakatokai na “Ciqoma na Kena Yalayala.” Vakayaloqagataki ira na gone sobu me ra vakarautaki ira me ra lakova na semineri ni ra sa yacova na kena yabaki. Kevaka e sega na itabagone ena yabaki ni semineri, o na vinakata mo wilika na italanoa ka qai veivosakitaka na bibi ni semineri vei ira na itabagone nikua.

“Tamata Kece e Kilai Bleck,” tabana e 42: Vakasamataka mo lagata na “Dina tu Ga” (*Sere ni Lotu*, naba 143) me sere idola. Wilika se vakalekalekataka na italanoa kei Bleck. Kerei ira na lewe ni matavuvale me ra wasea e dua na ka era sa sotava ena nodra vakatauca e dua na lewa dredre me baleta e rua na sala duidui kei na veika e yaco mai na lewa era vakatauca. Tinia ena nomu wilika na vosacavuti mai vei Peresitedi Thomas S. Monson. ■

Rawarawa, Maravu, ka Tawaguilecavi

Oqo e dua na lotu vakamatavuvale tawaguilecavi vata kei rau na neirau goneyalewa lalai, o Angélique, yabaki 6, kei Béthanie, yabaki 4. Keirau dui dalasai ruarua kei na watiq ena neirau idabedabe, ena oca ka keirau sega ni kila na vanua me keirau tekivu kina. Erau dui soli vakasama na neirau goneyalewa ka rau wirica na qiqi ni ilesilesi ena lotu vakamatavuvale, ka dui soli vei keirau e yadua na itavi. Nona itavi na watiq me veiliutaki, nei Béthanie na sere, noqu na itaviqaravi, ka solia na vakasama vakayalo o Angélique.

Digitaka o Béthanie na “I Love to See the Temple” (*Children’s Songbook*, 95), keitou mani lagata vata. Dolava ena masu o Tata. Qai taura o Angélique na iotioti ni *Liaona* e qai taba ka digia e dua na italanoa mai na nodra iwasewase na gonelalai. Se qai vuli wilivola tiko o koya mai koronivuli, qai wilika vei keitou na italanoa. E maravu na yalo e neitou vale. E vakadinadinataka na Yalotabu ni dina na veika e wilika tiko.

Keitou qitotaka vata eso na qito, au cabora na masu ni suka. Niu masu tiko, au sega ni cegu ena vakavinavinaka vei Tamada Vakalomalagi ena Yalona kei na loloma kei na nona vakalougatataka na neitou vale mai vei rau na yalo lalai oqo. Keirau kila kei na watiq ni neirau itavi me keirau qaravi rau ka vakavulica vei rau na kosipeli. Na vakayacori ni lotu vakamatavuvale e dua na itavi tabu oqori. ■

Sylvie Poussin, Réunion

NA VAKANUINUI ENA VEISOROVAKI

Au sa sota kei ira na tamata sa oti vakadua na nodra vakanuinui. Na veivutuni, era nanuma, ni ra sa sega ni rawata kei na veivosoti era sega ni qumia rawa. O ira oqori era sega ni kila rawa na kaukauwa veivakasavasavataki ni Veisorovaki. Se, kevaka era kila, era se bera ni vakila sara e lomadra na ibalebale ni Nona vakararawataki o Jisu Karisito mai Kecisemani ka vakakina ena kauveilatai. Kevaka e dua vei keda sa oti na nona vakanuinui ena kena vakasavasavataki na noda bula eda sa cakitaka tiko na titobu, na kaukauwa, kei na rabailevu ni Nona vakararawataki ena vukuda.

Ena vica na yabaki sa oti au a lesi meu vakataroga e dua na cauravou yabaki 21 me vakatulewataki kina na kilikili ni nona bula me laki kaulotu. Ena gauna oqo, era sega ni dau veivakatatogi na Vakaitutu Raraba vei ira e rawa ni ra laki kaulotu. E matalia kina na ka oqo. Niu wilika eso na itukutuku me baleta na vu ni noqu laki cakava na veivakatatogi oqo, e mosi na yaloqu. Na cauravou oqo e cakava na ivalavala ca bibi. Au vakataroga se cava au kerei kina meu veitalanoa kei na dua e vaka tu oya na kena itukutuku, kau mani nanuma kina ni na sega ni ganita meu vakatura me vakadonui me laki kaulotu.

Ni oti na soqoni ni koniferei ena yakavi ni Vakarauwai, au lesu ki na nona valenivolavola na peresitidi ni iteki me baleta na veivakatatogi. Niu wawa tiko a basika yani e dua na cauravou musudonu ka vakasakiti na kena irairai. Au vakasamataka se meu na vakasuka vakacava ni laurai matanavotu na nona via veitalanoa ka ni sa tu na iloku meu veitalanoa kei na dua na cauravou e leqa tu vakalevu. Qai tukuni koya mai. Sai koya sara ga na cauravou au waraka tiko.

Me kakua ni yavutaki walega na inuini ena kila kei na ivakadinadina ia ena kena vakayagataki vei keda yadua na Veisorovaki.

Ni keirau tiko taurua ena valenivolavola, au taroga ga e dua na taro: “Na cava au mai vakatarogi iko kina?”

A talanoataka na kena itukutuku ni gauna sa oti. Ni sa oti, sa tekivu me vakamacalataka na veikalawa kei na rarawa sa sotava mai. E tukuna me baleta na Veisorovaki—na kaukauwa tawayalani ni Veisorovaki. A wasea na nona ivakadinadina ka vakaraitaka na nona lomana na iVakabula. Oti qai kaya, “Au vakabauta ni nona vakararawataki na iVakabula mai Kecisemani kei na Nona solibula ena kauveilatai sa rawa ni vakabula e dua sara mada ga na tamata me vakataki au.”

Ni yavalati au na nona yalomalumumu kei na Yalotabu, Au mani kaya, “Au sa na vakaturi iko mo laki veiqaravi ka matataki Jisu Karisito.” Oti au qai kaya, “Au na kerea ga e dua na ka mai vei iko. Au vinakata mo daukaulotu vinaka duadua ena Lotu raraba. Sai koya ga qori.”

Ena tolu se va na vula i muri, keirau a vosa tiko kei Sisita Edgley ena dua na koronivuli ni veivakarautaki ki na kaulotu. Ni oti na lotu, au a sotavi ira voli na daukaulotu kau raica e dua na cauravou ka vaka niu kila na matana.

A taroga mai, “O nanumi au tiko?”

Au madua vakalailai, ka kaya, “Vosoti au. Au kila ni dodonu vei au, ia au sa sega ni nanuma.”

Oti qai kaya mai, “Meu tukuna mada vei iko o cei o au. O au na daukaulotu uasivi duadua ena koronivuli ni veivakarautaki ki na kaulotu.” Au vakabauti koya.

Na nona inuini na cauravou oqo a yavutaki, sega walega ena nona kila kei na nona ivakadinadina me baleta na Veisorovaki, ia ena nona taura me nona na isolisoli oqo. E kila o koya ni baleti koya sara ga vakataki koya! E kila o koya na kaukauwa kei na inuini e dau solia ena gauna sa vaka me yali kina se sega na inuini. ■

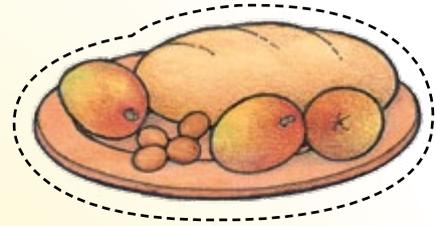
Ena vosa a tauci ena dua na lotu mai na Brigham Young University ena 4 ni Noveba, 2008. Me baleta na itukutuku taucoko ena vosa Vakavalagi, lako ki na speeches.byu.edu.

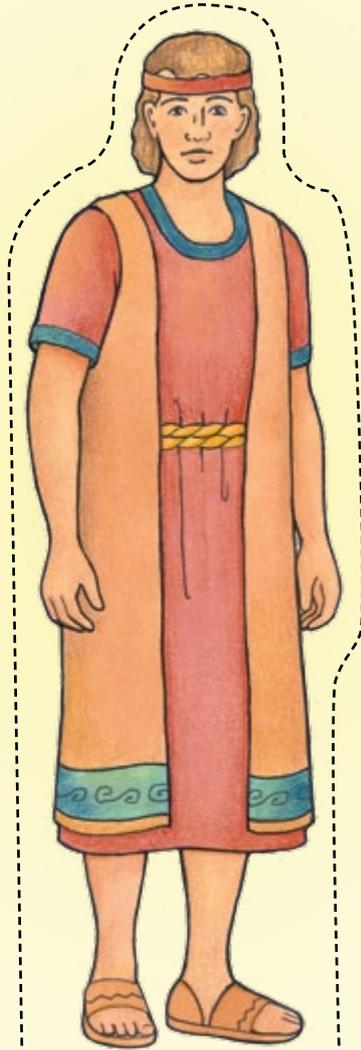
**Mai vei Bisopi
Richard C. Edgley**

iMatai ni Daunivakasala ena
Matabisopi Vakatulawa

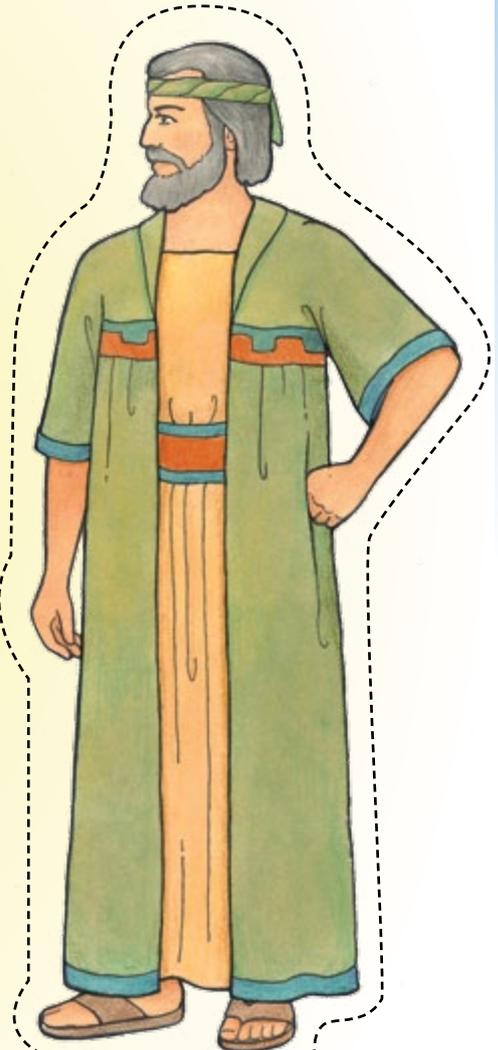
Ena yabaki oqo e levu na *Liaona* ena tu kina na iyalovalo ni ivolanikalou mai na iVola i Momani. Me ra vakaukauwataki ka rawarawa na kena vakayagataki, kotiva ka kabira vata ki na dua na pepa vavaku, tagapepa, se kau ni cakacakaniliga. Maroroi ira yadua ena dua na waqanivola se taga, vata kei na sikuea ka tukuna na vanua me kune kina na italanoa ni ivolanikalou ka sala vata kei na iyalovalo.

Alama

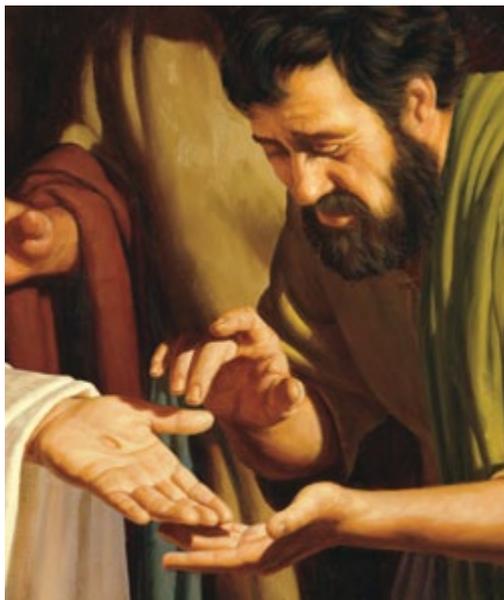
Amuleki

Sisoromi

Nodrau kaulotu ki Amonaia
o Alama kei Amuleki

Alama 8–14

“O iko vata kei au daru na tagicaka beka ena gauna ni nodaru malumalumu, ‘E sega ni dua ena vakasamataka rawa. E sega ni dua e kila,’” e vola vakaoqo o Elder David A. Bednar ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua. “E sega mada ni dua na tamata, me na kila. Ia sa kila vakavinaka tu na Luve ni Kalou ka rawa ni vakasamataka rawa, baleta ni a vakila taumada o Koya ka colata na noda icolacola ni bera ni da mai cakava. Ena vuku ga ni sa mai sauma na isau cecere duadua ka colata na icolacola bibi o ya, sa kila vinaka kina o Koya na yaloda ka rawa me dodoka mai na Ligana dauloloma cecere ena vuqa na veituvaki eso ni noda bula. Sa rawa Vua me dodoliga mai, tarai keda, veivuke—cici mai—ka vaqacotaki keda.” Raica na “Na Veisorovaki kei na iLakolako ni Bula Oqo,” tabana 12.